

ИЗВЈЕШТАЈ О
СПРОВОЂЕЊУ
ЗАКОНА ИЗ
НАДЛЕЖНОСТИ
ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ
КОМИСИЈЕ БИХ У
2019. ГОДИНИ

Сарајево, јун, 2020. године

ИЗВЈЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА
ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ
ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ
КОМИСИЈЕ БиХ
У 2019. ГОДИНИ

Сарајево, јун 2020. године

© Централна изборна комисија Босне и Херцеговине 2020.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине дозвољава репродуковање овог материјала уз навођење власника ауторских права и у неизмијењеном садржају. Захтјеви у вези са ауторским правима се могу послати Централној изборној комисији Босне и Херцеговине путем имејла: kontakt@izbori.ba или на адресу:
Данијела Озме 7, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Данијела Озме бр. 7
71000 Сарајево
Босна и Херцеговина

Тел. +387 (0) 33 / 251-300
Факс: +387 (0) 33 / 251-329
Мејл адреса: kontakt@izbori.ba
Интернет адреса: www.izbori.ba

Изрази писани у једном роду односе се без дискриминације на оба пола.

САДРЖАЈ

Увод.....	11
Сажетак.....	13
О Централној изборној комисији Босне и Херцеговине	19

И ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. Припрема и спровођење непосредних и посредних избора.....	23
1.1.Нормативна дјелатност.....	23
1.2.Остали акти Централне изборне комисије БиХ	24
1.3.Активности Ad hoc радне групе за извршење закључка 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ – наставак праћења иновација у области информатичких и комуникацијских технологија примјенивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини	25
1.3.1. Активности Ad hoc радне групе за извршење закључка 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ у 2019. години.....	26
1.4.Спровођење посредних избора	27
1.4.1.Вијеће народа Републике Српске.....	27
1.4.2.Дом народа Парламента Федерације БиХ	27
1.4.3.Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.....	29
1.4.3.1.Избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске	29
1.4.3.2.Избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ	29
1.5.Спровођење пријевремених избора.....	30
1.5.1.Пријевремени избори у градовима Добој и Требиње и општинама Бужим, Домањевац-Шамац, Босански Петровац, Добој, Дрвар, Босанско Грахово и Какањ.....	31
1.5.2. Поврат уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру учешћа на пријевременим изборима 17.02.2019. године.....	32
1.5.3. Пријевремени избори за начелника Општине Купрес.....	32
1.6. Вођење Централног бирачког списка.....	33
1.6.1.Редовни послови ажурирања Централног бирачког списка.....	33
1.6.2.Активности на припреми избора за органе локалне управе и самоуправе.....	36
1.7.Координација рада изборних комисија.....	37
1.7.1.Попуњеност изборних комисија, именовање и разрјешење чланова изборних комисија.....	37
1.7.1.1.Разрјешења и именовања чланова изборних комисија.....	38
1.7.1.2.Жалбе на разрјешење и именовање чланова изборних комисија.....	38
1.7.2.Израда анализе о раду изборних комисија у 2018. и 2019. години.....	39
1.7.3.Осигурање средстава за спровођење Локалних избора 2020. године.....	40
1.7.4.Кореспонденција са ОИК/ГИК и центрима за бирачки списак.....	40
1.7.5.Координациони састанци са изборним комисијама о унапређењу изборног процеса	40
1.8. Имплементација изборних резултата	41
1.8.1. Престанци и додјеле мандата.....	41
1.8.2.Провјера пребивалишта за изабране званичнике.....	43
1.8.3.Имплементација резултата спроведених Пријевремених избора за начелника општина 2019. године.....	43

1.8.4.Имплементација резултата спроведених посредних избора.....	43
1.9.Достава образаца Изјава о имовинском стању.....	43
1.9.1.Законске одредбе.....	43
1.9.2.Спровођење члана 15.8 став (1) и члана 15.8 став (2) Изборног закона БиХ.....	44
1.9.3.Спровођење члана 15.9 Изборног закона БиХ.....	44
1.10.Анализа неважећих гласачких листића.....	45
2.Заштита изборног права	46
2.1. Жалбе у вези са мандатом	46
2.2. Жалбе у вези са пријевременим изборима.....	47
2.3. Жалбе у вези са именовањем чланова изборне комисије.....	48
2.4. Поступак утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора ангажованих на Општим изборима 2018. године.....	49
2.5. Ревизија.....	51
3. Остале активности.....	51
3.1. Финансијске активности.....	51
3.2.Буџет Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2019. годину.....	51
3.3.Корекција Буџета.....	52
3.3.1. Донације (кориговани буџет за 2018. годину).....	52
3.3.2. Домаћи трансфери (кориговани буџет).....	53
3.3.3. Пријевремени избори фебруар 2019. године.....	53
3.4.Логистичко-оперативне активности.....	56
3.4.1.Опште информације и нормативи.....	56
3.4.2.Логистичке и оперативне активности.....	58
3.4.3.Редовне оперативне активности.....	59
3.5.Активности из области рада и радних односа.....	60
3.6.Активности које се односе на протокол.....	61
3.7.Активности које се односе на послове у складишту Централне изборне комисије БиХ.....	62
4.Информатичко-техничка подршка раду Централне изборне комисије БиХ.....	63
4.1. Одржавање софтвера база података и анализе	63
4.2. Информатичко - техничка подршка корисницима.....	63
4.3. Интернет страница Централне изборне комисије БиХ	64
4.4. Графичка припрема	65
5. Закључна разматрања	66

II ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака.....	71
1.1.Увод.....	71
1.2.Правни оквир за финансирање политичких странака	71
1.3.Правни оквир за финансијско извјештавање политичких странака.....	74
2. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду.....	76
2.1. Пријем финансијских извјештаја политичких странака.....	76
2.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја.....	91
2.3. Санкционисање политичких странака	94

2.4. Пријаве Централне изборне комисије БиХ надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.....	95
2.5. Оснивање и упис политичких странака у судски регистар, престанак рада политичких странака и брисање из судског регистра.....	96
2.6. Остале активности.....	98
3. Закључна разматрања	99
ПРИЛОЗИ	101

III ДИО- СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О САВЈЕТУ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1.Спровођење Закона о Савјету министара БиХ.....	127
1.1.Провјера кандидата за Савјет министара БиХ	127
1.2.Провјера кандидата за позиције директора и замјеника директора Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције.....	128
2.Закључна разматрања	128

IV ДИО - ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БИХ

1.Активности Центра за едукацију	131
1.1.Промовисање иницијативе за обиљежавање Свјетског дана избора	132
1.2.Обуке изборне администрације	132
1.2.1.Постизборна конференција „Општи избори 2018 – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини”.....	133
1.2.2.Обука чланова органа за спровођење пријевремених избора 17.02.2019.....	135
1.2.3.Обука новоименованих чланова изборних комисија.....	136
1.3.Предавања за студенте.....	136
1.3.1.Предавање за студенте Правног факултета Универзитета у Сарајеву.....	136
1.3.2.Предавање студентима Политологије Филозофског факултета Свеучилишта у Мостару о изборном систему БиХ.....	137
1.4.Тренинг-програм у оквиру пројекта German Development Cooperation „Syria Peace Process Support Initiative (SPPSI).....	138
1.5.Радионица “Централни бирачки списак - искуства и препоруке за унапређење”	139
1.6.Пројекат „Изградња онлајн ресурсног центра – Центар за едукацију“	140
2.Закључна разматрања	140

V ДИО - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА, СЕМИНАРИ И ЕДУКАЦИЈЕ

1.Међународна сарадња, семинари и едукације.....	143
1.1.Учешће на посматрачким мисијама, међународним конференцијама и семинарима...143	
1.2.Сарадња са Савјетом Европе.....	147
1.3.Сарадња са Организацијом за европску безбједност и сарадњу (ОЕБС БиХ) и ОЕБС Канцеларијом за демократске институције и људска права (ОДИХП/ ОДИНР)	148
1.4. ЕУ Пројекат Развој Стратегије и Акционог плана за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини.....	149
1.5.Учешће у УНДП/ UNDP пројекту “Жене на изборима у Босни и Херцеговини“	152

1.6.Сарадња са Свјетским удружењем изборних тијела (Association of World Election Bodies A-ВЕБ/A-WEB)).....	153
1.7.Учешће у активностима Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС/IFES) .	154
1.8.Остале активности у области међународне сарадње	156
1.9.Учешће у ВоИЦЕ:НЕТ / VoICE:NET - Свјетској иницијативи мрежа за информисање, комуникацију и образовање бирача	156
1.10.Обука и стручно усавршавање запослених	157
2.Закључна разматрања	158

VI ДИО - ЈАВНОСТ РАДА ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БИХ

1.Јавност рада Централне изборне комисије БиХ.....	163
2.Закључна разматрања	164

VII ДИО - ПРЕПОРУКЕ

1.Препоруке..	167
---------------------	-----

Анекс I Попис нормативних аката донесених у 2019. години.....	172
---	-----

II Попис материјалних прописа које Централна изборна комисија БиХ директно примјењује у спровођењу својих надлежности.....	177
--	-----

ПОПИС ТАБЕЛА

I Спровођење Изборног закона БиХ

Табела 1. Овјерене листе /кандидати из Скупштина Тузланског и Зеничко-добојског кантона	28
Табела 2. Овјерене листе /кандидати из осам кантона ФБиХ.....	28
Табела 3. Број бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за пријевремене изборе	31
Табела 4. Преглед броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за 2019. годину.....	34
Табела 5. Преглед стања Општинских/градских изборних комисија	37
Табела 6. Структура Општинских/градских изборних комисија	38
Табела 7. Преглед престанака мандата по органима	42
Табела 8. Преглед престанака мандата према разлогу	42
Табела 9. Структура налога у току 2019. године	54

II Спровођење Закона о финансирању политичких странака

Табела 10. Политичке странке брисане из судског регистра.....	77
Табела 11. Политичке странке које су ускратиле приступ својим просторијама	77
Табела 12. Преглед извора финансирања политичких странака у 2018. години	78
Табела 13. Структура извора финансирања политичких странака у 2018. години (према подацима које су странке исказале у годишњим финансијским извјештајима)	84
Табела 14. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2018.години	85
Табела 15. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти у периоду 2004-2018. године	87
Табела 16. Преглед десет политичких странака са највећим приходом уз буџета у периоду 2004-2018. године.....	89
Табела 17. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти.....	90
Табела 18. Пријаве поднесене надлежним тужилаштвима и другим органима надлежним за спровођење закона у периоду од 2009-2019. године	96

ПОПИС ГРАФИКОНА

I Спровођење Изборног закона БиХ

Графикон 1. Тренд промјена броја уписаних бирача у ЦБС од јануара до децембра 2019. године	34
--	----

II Спровођење Закона о финансирању политичких странака

Графикон 2. Приказ структуре извора финансирања политичких странака.....	78
--	----

Графикон 3. Приказ структуре буџетских издвајања за политичке субјекте у 2018. години	85
Графикон 4. Тренд прихода које су политичке странке оствариле из буџета.....	86

ПОПИС СЛИКА

Слика 1. Преглед посјећености Интернет странице www.izbori.ba у 2019. години	65
Слика 2. Графичке илустрације и телопаи	66
Слика 3. Конференцијска брошура	134
Слика 4. Чланци објављени у ВоИЦЕ:НЕТ (VoICE.NET)	157

ПОПИС ФОТОГРАФИЈА

Фотографија 1. Састанак са представницима ОИК-а у Сапни, 20.11.2019. године.....	41
Фотографија 2. Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, ...	132
Фотографија 3. Конференција “Општи избори 2018. – изазови изборног процеса.....	133
Фотографија 4. Церемонија уручења признања	135
Фотографија 5. Предавање за студенте Правног факултета Универзитета у Сарајеву.....	137
Фотографија 6. Предавање за студенте Политологије Филозофског факултета Свеучилишта у Мостару	138
Фотографија 7. Радионица „Централни бирачки списак- искуства и препоруке за унапређење	139
Фотографија 8. Учесници 17. Међународног симпозијума о изборним питањима.....	143
Фотографија 9. Награда за др Суада Арнаутовића у категорији „Изборни менаџмент“	143
Фотографија 10. Панел дискусија.....	144
Фотографија 11. Посјета Државној изборној комисији Сјеверна Македонија	144
Фотографија 12. др Суад Арнаутовић на Годишњем форуму дијаспоре у Истанбулу	145
Фотографија 13. Делегација Централне изборне комисије БиХ на	146
Фотографија 14. Поздравно обраћање Њ.Е. Амбасадора Драхослава Штефанека, Савјет Европе.....	147
Фотографија 15. Излагање Франсоа Фридриха, шефа Одјела за изборну помоћ	148
Фотографија 16. иницијални састанак са представницима компаније Минсаит/Индра, ...	149
Фотографија 17. Презентација - Дијагноза почетне ситуације, 4. 12. 2019, године.....	151
Фотографија 18. Церемонија отварања семинара "Избори и изборни менаџмент у Јужној Кореји".....	154
Фотографија 19. Учесници курса “Увод у изборне технологије и сајбер хигијена”,.....	155
Фотографија 20. Учесници курса „Изборне технологије и сајбер хигијена“	155
Фотографија 21. Додјела сертификата учесницима курса.....	156
Фотографија 22. Изјаве за медије	164

Увод

1. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ) надлежна је за провођење "Анекса III Дејтонског мировног споразума, Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16), Закона о финансирању политичких странака ("Службени гласник БиХ", бр. 95/12 и 41/16), учествује у провођењу Изборног закона Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12 и 109/12), Изборног закона Брчко дистрикта БиХ ("Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", бр. 17/08 и 43/08), Закона о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника општина у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ", број 19/08), Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08) те Устава Босне и Херцеговине (Анекс 4 Оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), Устава Федерације БиХ и Устава Републике Српске у дијелу који се односи на изборе.
2. Изборним законом Босне и Херцеговине, члан 2.9 став (1) тачка 16¹, утврђено је да Централна изборна комисија БиХ подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Парламентарна скупштина БиХ) о провођењу избора у Босни и Херцеговини, провођењу Изборног закона Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Изборни закон БиХ) и иницира измјене тог закона, док је Законом о финансирању политичких странака, члан 17², прописано да је Централна изборна комисија БиХ обавезна сваке године Парламентарној скупштини БиХ поднијети извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака.
3. Осим наведених закона, у надлежности Централне изборне комисије БиХ је и провођење дијела Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине³, којим је Централна изборна комисија БиХ надлежна да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњава услове за именовање. Такође, Законом о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, члан 13⁴, Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције.
4. Овај извјештај обухвата најзначајније активности које се односе на провођење закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ за период од 1. јануара до 31. децембра 2019. године. У извјештајном периоду на 65 одржаних сједница Централне изборне комисије БиХ и велики број колегијума на којима су разматрани материјали са сједнице и усаглашаване друге одлуке битне за рад Централне изборне комисије БиХ расправљало се и одлучивало о низу питања и задатака који су се односили на:

¹ "Службени гласник БиХ", број: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16.

² "Службени гласник БиХ", број: 95/12 и 41/16.

³ "Службени гласник БиХ", број: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 и 24/08.

⁴ "Службени гласник БиХ", број: 103/09 и 58/13.

провођење посредних избора за законодавне органе власти, провођење пријевремених избора за градоначелнике градова и начелнике општина, активности на припреми избора за тијела локалне управе и самоуправе, праћење рада и стања попуњености изборних комисија, едукацију изборне администрације, надоградњу и тестирање Јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ), редовне активности на вођењу евиденције Централног бирачког списка и изјава о имовинском стању, одлучивање по захтјевима и жалбама политичких субјеката; разматрање финансијских извјештаја политичких странака; утврђивање престанка мандата изабраних званичника и додјелу мандата сљедећим квалификованим кандидатима са листи политичких субјеката; план и програм едукације изборне администрације (општинских/градских изборних комисија и особља запосленог у центрима за бирачки списак); доношење одлука о свим набавкама за потребе пројеката финансираних од Савјета Европе, провођење тендерских и других поступака за набавку и потписивање уговора с изабраним понуђачима и тако даље.

5. Извјештај о провођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2019. години, подијељен је на 7 дијелова који чине једну цјелину.
6. Од првог до трећег дијела излаже се материјал који се односи на досљедну примјену закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ.
7. Четврти дио извјештаја односи се на Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ и план и програма едукације чланова тијела за провођење избора.
8. Пети дио извјештаја односи се на међународну сарадњу, семинаре и едукације које Централна изборна комисија БиХ редовно одржава, настојећи да кроз размјену искустава с изборним комисијама других земаља ради на унапређењу свог рада.
9. Шести дио се односи на јавност рада Централне изборне комисије БиХ као независног тијела које треба транспарентно и на непристрасан начин провести све законе из своје надлежности.
10. У седмом дијелу су понуђене препоруке чију реализацију Централна изборна комисија БиХ настоји подстаћи код релевантних институција БиХ како би будући рад у провођењу изборног процеса био што квалитетнији.
11. Централна изборна комисија БиХ је на својој 26. сједници одржаној 04.06.2020. године, размотрила и утврдила текст овог извјештаја који се подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Сажетак

12. У 2019. години Централна изборна комисија БиХ се примарно фокусира на досљедну примјену свих закона из своје надлежности. Настављене су активности надоградње апликација и софтвера Централни бирачки списак, израда апликације за изборну администрацију, дорада функционалности модула за унос и обраду резултата избора, дорада функционалности у апликацији ФИ ЦИК БиХ за онлајн подношење финансијских извјештаја политичких странака, израда апликације за онлајн доставу имовинских картона изабраних званичника те консолидација Јединственог изборног информационог система БиХ. Уложени су додатни напори у координацију активности са надлежним институцијама у вези са брисањем умрлих особа са бирачког списка и у односу на евиденцију Централног бирачког списка са Општинских избора 2018. године на дан 04.11.2019. године, утврђено је да је укупно 51.033 особа брисано из евиденције Централног бирачког списка (тј. означене су са статусом умрле особе); одржани су координациони састанци са општинским/градским изборним комисијама на којима се разговарало о унапређењу изборног процеса, окончане су активности на уносу, провјери и генерисању података из образаца Изјава о имовинском стању за званичнике изабране на Општинским изборима 2018. године и Локалних избора 2016. године и исти су објављени на веб страници Централне изборне комисије БиХ дана, 28.11.2019. године. Израђена је Методологија за анализу неважећих гласачких листића на основу које је извршена анализа неважећих гласачких листића са 300 бирачких мјеста. Покренуте су активности на изради онлајн Ресурсног центра Центра за едукацију који ће садржати: онлајн библиотеку, е-курсе и статистички дио уз финансијску подршку УНДП БиХ (UNDP BiH) пројекта “Жене на изборима у Босни и Херцеговини”. Почела је provedба ЕУ пројекта “Развој Стратегије и Акционог плана за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини”.
13. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је припремила и усвојила сљедеће документе: Извјештај о спровођењу Општинских избора 2018. године; Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у 2018. години; Завршни извјештај мониторинга спровођења Ревидираног акционог плана Централне изборне комисије БиХ за спровођење Стратегије за борбу против корупције 2015-2019. за период 2018-2019. година - извјештајни период - (јануар 2019 - мај 2019.); Средњорочни план рада Централне изборне комисије БиХ (2020-2022); Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2020. годину; Програм обуке запосленика Секретаријата Централне изборне комисије БиХ у 2020. години; Извјештај о напретку у спроведби препорука из Ревидираног Плана интегритета Централне изборне комисије БиХ (децембар 2017- децембар 2019.).
14. На захтјев Дирекције за европске интеграције (ДЕИ) достављено је упутство Централне изборне комисије БиХ за припрему Прилога институција у Босни и Херцеговини за редовни годишњи извјештај о Босни и Херцеговини.
15. Према пресјеку Централног бирачког списка од 13.12.2019. године број уписаних бирача у Централни бирачки списак био је 3.367.343 и већи је за 4.888 бирача у односу на број уписаних бирача на дан 04.01.2019. године (3.362.455).
16. У 2019. години судови су према Централној изборној комисији БиХ доставили укупно 552 рјешења која се односе на пословну способност, а наведени подаци су ажурирани у евиденцији Централног бирачког списка.

17. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је донијела 57 одлука, од тога 32 одлуке којим је утврђено да особе неће бити уписане у Централни бирачки списак док се налазе на издржавању казне затвора и 25 одлука којима је утврђено да особа стиче право уписа у Централни бирачки списак након одслужене казне затвора.
18. Од укупно 3.363 рјешења о одрицању од држављанства достављена Централној изборној комисији БиХ (до 04.11.2019.) из евиденције Централног бирачког списка уклоњени су подаци за 1.502 особе, подаци за 1.170 особа се не налазе на Централном бирачком списку, док се у евиденцији Централног бирачког списка налази још увијек 691 особа којој је престало држављанство БиХ одрицањем. Имајући у виду да Централна изборна комисија БиХ нема увид у континуитет и начин ажурирања евиденција које су значајне за Централни бирачки списак, а које се налазе у надлежности других институција, у наредном периоду ће се наставити провјера података о особама које нису брисане из евиденције Централног бирачког списка из разлога престанка држављанства БиХ одрицањем.
19. За учешће на пријевременим изборима овјерено је укупно 13 политичких странака, 13 независних кандидата и једна коалиција. Укупно је овјерено 17 кандидата политичких странака и коалиција те се на гласачким листићима налазило укупно 30 кандидата.
20. За посматрање пријевремених избора Централна изборна комисија БиХ је акредитовала укупно 262 посматрача из удружења грађана.
21. У периоду изборних активности, учесници изборног процеса подносили су приговоре и жалбе који се односе на: рјешења Централне изборне комисије БиХ којим се даје/не даје сагласност на именовање чланова изборне комисије; одлуке о додјели односно престанку мандата, одлуке у вези са пријевременим изборима (повлачење кандидатуре, акредитовање посматрача, именовање бирачких одбора, кршење одредбе члана 16.14. став (3) Изборног закона БиХ⁵, поновно бројање гласачких листића, одлуке о утврђивању и објави резултата пријевремених избора), поступак утврђивања кршења одредби Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора ангажованих на Општим изборима 2018. године и ревизију финансирања политичких странака.
22. У свим фазама изборног процеса укупно су изјављене 62 жалбе Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине, од којих је Суд Босне и Херцеговине 59 жалби одбио или одбацио и три одлуке вратио на поновни поступак, што у проценту износи да је 95,16% одлука Централне изборне комисије БиХ потврђено.
23. Укупан број упита за провјеру Централног бирачког списка у 2019. години износио је 595.102, а на Интернет страници Централне изборне комисије БиХ забиљежено је 882.716 прегледа.
24. Одлуком Централне изборне комисије БиХ о поврату уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру за учешће на пријевременим изборима у фебруару 2019. године обрачун поврата таксе извршен је за укупно шест независних кандидата и једну политичку странку, који су испунили законске услове за поврат исте.

---

⁵ Чланом 16.14 став (3) Изборног закона БиХ прописано је да је забрањено вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија, или било којег облика плаћеног јавног оглашавања, осим одржавања интерних скупова органа и статутарних тијела политичких субјеката, у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање.

25. Централна изборна комисија БиХ је провела и посредне изборе за делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске и Федерације БиХ, Дом народа Парламента Федерације БиХ и Вијеће народа Републике Српске, а у наредном периоду требало би да се проведу посредни избори за предсједника и потпредсједнике Федерације БиХ.
26. У току 2019. године у 9 општина и градова у БиХ одржани су избори за органе локалне управе и самоуправе. Избори за савјете мјесних заједница одржани су у општинама Милићи (07.04.), Посушје (02.06.), Босански Петровац (21.06.), Завидовићи (30.06), Дервента и Градачац (06.10), Груде (13.10), Кладањ (06.11.) и Широки Бријег (06.12.). За сваке појединачне изборе Централна изборна комисија БиХ је својом одлуком утврдила изглед и садржај извода из Централног бирачког списка према задњем пресеку истог, као и број бирача за конкретне изборе. Исти су достављени надлежном органу, поштујући одредбе Закона о заштити личних података.
27. Током 2019. године Централна изборна комисија БиХ је донијела 140 рјешења о разрјешењу и именовању чланова изборних комисија. На дан 31.12.2019. године именована су укупно 542 члана (укључујући замјенске чланове).
28. Централна изборна комисија БиХ је покренула 110 управних поступака, по службеној дужности, ради утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора који су били ангажовани на Општим изборима 2018. године и донијела у 2019. години укупно 103 одлуке у којим је члану бирачког одбора изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спроведбу избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке и 7 закључака о обустави поступака.
29. Новчане казне су изречене у износима од 300,00 КМ до 500,00 КМ за чланове бирачких одбора и предсједнике бирачких одбора и њихове замјенике. Укупан износ изречених казни износи 34.050,00 КМ, а у извјештајном периоду, по овом основу, уплаћено је укупно 27.000,00 КМ.
30. У периоду од 09.12.2019. године до 23.02.2020. године Централна изборна комисија БиХ је на основу “Методологије о анализи неважећих гласачких листића” урадила анализу неважећих гласачких листића са 300 бирачких мјеста (за сваки орган власти по 50 бирачких мјеста са Општинских избора 2018. године. Анализа је показала да је скоро 80% анализираних неважећих гласачких листића празно и прецртано.
31. Укупан кориговани буџет Централне изборне комисије БиХ за период 01.01-31.12.2019. годину, са пренесеним неискориштеним средствима из 2018. године на вишегодишњем капиталном улагању и намјенским средствима донације и домаћих трансфера износи 3.230.529,38 КМ.
32. У области јавних набавки у извјештајном периоду спроведено је укупно 6 поступака од чега један отворени и 5 конкурентских поступака.
33. У периоду јануар - децембар 2019. године на протоколу у писарници у дјеловодник предмета и аката, закључен на крају 2019. године заведено је 819 предмета; у уписник првостепених предмета управног поступка је заведено 484 предмета; у уписник другостепених предмета управног поступка је заведено 2 предмета; у дјеловодник за повјерљиву и строго повјерљиву пошту су заведена 2 акта, у организационе јединице Секретаријата је путем интерних књига задужено 7.989 аката.

34. У 2019. години на званичној интернет страници Централне изборне комисије БиХ објављено је 4.958 докумената, 225 саопштења за јавност, 65 позива и дневних редова за сједнице Централне изборне комисије БиХ.
35. Настављене су активности на надоградњи апликација и софтвера које користи Централна изборна комисија БиХ: Надоградња ЈИИС БиХ – Централни бирачки списак; Израда апликације за изборну администрацију и Миграција софтвера и тестирање модула и функционалности ЈИИС БиХ, а у току је тестирање апликације за онлајн унос имовинских картона.
36. У складу са чланом 17. Закона о финансирању политичких странака, Парламентарној скупштини БиХ је поднесен Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака у 2017. години, број: 03-07-6-658-3/19 од 02.10.2019. године, који се дијели као скупштински штампани материјал.
37. До краја 2019. године издато је 35 извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину који су, у складу са одредбама члана 10. став (3), (4) и (5) Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 10. став (2) Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, у форми прелиминарних достављени политичким странкама на читовање.
38. Током 2019. године извршене су провјере за 19 кандидата за функцију министра или замјеника министра у Савјета министара БиХ.
39. У оквиру међународне сарадње, сачињена је информација о свим до сада подузетим и реализованим активностима, из своје надлежности, на имплементацији препорука Групе земаља Савјета Европе за борбу против корупције – ГРЕЦО (GRECO), из Евалуацијског извјештаја за Босну и Херцеговину из трећег круга евалуације Босне и Херцеговине – Транспарентност финансирања политичких странака.
40. Представници Централне изборне комисије БиХ су у 2019. години учествовали на различитим догађајима међународног карактера од којих издвајамо: два симпозијума, двије конференције, три посматрачке мисије, два форума, Генералну скупштину А-ВЕБ (А-WEB), два студијска путовања, три међународна тренинга и један међународни семинар.
41. У 2019. години Централна изборна комисија БиХ је реализовала пројекат постизборна конференција “Општи избори 2018 - изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини” који је финансирао Савјет Европе. Укупна вриједност пројекта је у износу од максимално 12.000 ЕУР, од чега је реализовано 10.636,41 ЕУР (20.803,01КМ). Финансијску подршку реализацији постизборне конференције пружила је и Мисија ОЕБС у БиХ у износу од 15.000 ЕУР која су директно реализована од стране ОЕБС БиХ.
42. У извјештајном периоду су настављене активности на реализацији пројектних активности које финансијски подржавају или имплементирају Делегација Европске Уније у БиХ; Мисија ОЕБС у БиХ, ОЕБС/ОДИХР, УНДП БиХ, Међународна фондација за изборне системе, (IFES), Свјетско удружење изборних тијела (А-WEB) и Интернационал ИДЕА (International IDEA).

43. У 2019. години у оквиру активности Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ одржано је 8 манифестација од чега један семинар у оквиру међународне сарадње, промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, једна едукативна конференција, једна радионица за побољшање Централног бирачког списка, двије обавезне обуке изборне администрације и 2 предавања за студенте универзитета.
44. Централна изборна комисија БиХ је у извјештајном периоду одржала 65 сједница, 2 конференције за новинаре и издала 61 саопштење за јавност.
45. Писани медији у БиХ су у 2019. години објавили више од 2.000 чланака о раду Централне изборне комисије БиХ.
46. У 2019. години Централна изборна комисија БиХ се у свом раду суочавала са недостатком особља (непопуњена радна мјеста предвиђена Правилником о систематизацији радних мјеста, недовољан број ревизијског особља за благовремено извршење ревизије финансијских извјештаја свих политичких странака, недостатака особља за рад у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ, недостатак особља у одсјеку за информационо-комуникацијске технологије), недовољни техничко-технолошки капацитети у погледу опреме (хардвер, софтвере, персонални рачунари, хард дискови, сервер и др.), недостатак средстава за набавку неопходне опреме и ангажман вањских сарадника ИКТ струке.

О Централној изборној комисији Босне и Херцеговине

Визија

Пружање подршке демократским процесима у Босни и Херцеговини и развоју друштва без корупције.

Мисија

Централна изборна комисија БиХ проводи изборни процес, обавља финансијску контролу политичких странака и оцјењује да ли кандидати испуњавају услове за именовање предсједавајућег, министара и замјеника министара у Савјету министара БиХ, као и кандидата за директора и замјеника директора у Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције и тако доприноси јачању демократских процеса у Босни и Херцеговини.

Наше вриједности

Владавина закона: У својим активностима изборна администрација поступа искључиво према важећем законодавству.

Независност и непристрасност: Централна изборна комисија БиХ је независно тијело које проводи своје активности на независан начин без било каквих политичких утицаја или мијешања, унутар законом прописаних надлежности. Као независно тијело одговорно за провођење слободних и поштених избора, као и других закона из своје надлежности, Централна изборна комисија БиХ проводи своје активности на непристрасан начин, не учествује у политичким расправама и не демонстрира политичку наклоност.

Транспарентност и јавност рада:

Изборни процеси и активности Централне изборне комисије БиХ су у потпуности транспарентни, а све информације су доступне јавности. Централна изборна комисија БиХ његује принцип размјене информација са свим кључним актерима.

Одговорност: Централна изборна комисија БиХ и њено особље обављају своје дужности на одговоран начин и редовно објављује извјештаје о раду.

Професионални интегритет: Централна изборна комисија БиХ ће одржавати своју професионалну компетентност кроз развој стручних, ефикасних, мотивисаних и професионалних људских ресурса.

Наши циљеви

- ❖ Задржати статус независне институције која доприноси демократизацији друштва у Босни и Херцеговини;
- ❖ допринос изградњи институционалних капацитета Босне и Херцеговине;
- ❖ јачање плуралистичке демократије, људских права и слобода и владавина закона;
- ❖ осигурање тачности бирачких спискова и идентификације бирача;
- ❖ повећање свјесности бирача;
- ❖ развој људских ресурса кроз циљану едукацију;
- ❖ кориштење савремених информационих технологија;
- ❖ унапређење сарадње са свим кључним актерима;
- ❖ развој ефикасних механизма за мониторинг и евалуацију.

A close-up photograph of a hand holding a black pen with a gold-colored nib, positioned over a ballot paper. The ballot paper has a large, dark 'X' mark drawn on it. The background is slightly blurred, showing the texture of the paper and the hand.

I ДИО

**СПРОВОЂЕЊЕ
ИЗБОРНОГ
ЗАКОНА БИХ**

1. Припрема и спровођење непосредних и посредних избора

1.1. Нормативна дјелатност

47. Припрема и усвајање нормативних аката, као континуирани задатак Централне изборне комисије БиХ, огледа се у изради подзаконских аката донесених на основу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ.
48. У 2019. години је донесено 57 нормативних аката, од чега је пет (5) подзаконских аката и 52 општа акта, а који су се највише односили на законску активност избора у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине и пријевремене изборе за начелнике, односно градоначелнике.
49. Након доношења Упутства о измјени и допунама Упутства о поступку спроведбе посредних избора за тијела власти у Босни и Херцеговини обухваћених одредбама Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 91/18) законске активности за избор у Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине су: овјера кандидатских листи из реда бошњачког, хрватског, српског народа и из реда осталих; утврђивање резултата посредних избора и додјела мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације БиХ за свих 10 кантоналних скупштина у Федерацији БиХ; расподјела мандата делегатима у складу са чланом 10.16 Изборног закона БиХ, потврђивање резултата посредних избора и додјела мандата за Дом народа Парламента Федерације БиХ, додјела мандата недостајућим делегатима из реда српског народа.
50. Законске активности за избор у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине су: овјера кандидатских листи, утврђивање резултата посредних избора и додјела мандата делегатима у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ и потврђивање резултата посредних избора и додјела мандата у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине.
51. Поред наведеног, донесени нормативни акти су се односили и на активности у вези са пријевременим изборима за градоначелнике Града Добоја и Града Требиња и начелнике Општине Босански Петровац, Општине Босанско Грахово, Општине Бужим, Општине Домањевац-Шамац, Општине Дрвар, Општине Какањ и Општине Рибник (расписивање и одржавање пријевремених избора, Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора, утврђивање броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе, одбијање уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за пријевремене изборе, закључивање и потврђивање броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе, овјера кандидатских листи, утврђивање и објава резултата пријевремених избора и потврђивање резултата пријевремених избора.). Попис нормативних аката донесених у 2019. години је дат у Анексу 1 овога извјештаја.
52. У складу са надлежношћу о вођењу Централног бирачког списка, а у вези са одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је, на основу података достављених од надлежних органа о особама које се налазе на издржавању казне затвора или су одслужиле казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права коју је изрекао Суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или које

се нису повиновале наредби да се појаве пред Судом Босне и Херцеговине, судом Републике Српске или судом Федерације Босне и Херцеговине и судом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у извјештајном периоду, донијела 57 одлука, којим је за 29 особа утврђено да неће бити уписане у Централни бирачки списак док се налазе на издржавању казне затвора, а за 28 особа да стичу право уписа у Централни бирачки списак након одслужене казне затвора.

1.2. Остали акти Централне изборне комисије БиХ

53. Завршни извјештај мониторинга спровођења Ревидираног акционог плана Централне изборне комисије БиХ за спроведбу Стратегије за борбу против корупције 2015-2019. за период 2018-2019. година - извјештајни период - (јануар 2019 - мај 2019.) је усвојен на 38. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 29.05.2019. године (акт број:04-07-10-443- 2/19). Исти је достављен Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (АПИК)⁶.
54. Централна изборна комисија БиХ је на својој 38. сједници одржаној 29.05.2019. године размотрила и утврдила текст Извјештаја о спровођењу Општинских избора 2018. године (акт број 04-2-07-10-461-1/19) и исти је достављен у Парламентарну скупштину БиХ.⁷
55. Централна изборна комисија БиХ је на својој 38. сједници одржаној 29.05.2019. године размотрила и утврдила текст Извјештаја о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у 2018. години (акт број: 04-2-07-10-462-1/19) и исти је достављен у Парламентарну скупштину БиХ⁸.
56. Дана 22.01.2020. године Централна изборна комисија БиХ је дописом број 01-50-1-15-3/20, обавијештена да Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ на својој 3. сједници одржаној 16.01.2020. године није усвојио Извјештај о спровођењу Општинских избора 2018. године и Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2018. години.
Дом народа Парламентарне скупштине БиХ је на својој 4. сједници одржаној 23.01.2020. године усвојио Извјештај о спровођењу Општинских избора 2018. године и Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2018. години (акт број 02-50-6-16-4/20 од 24.01.2020. године).
57. Дана 23.12.2019. године актом број 01-50-1-15-2/19 од 18.12.2019. године Централна изборна комисија БиХ је обавијештена да је Представнички дом Парламентарне скупштине на својој 2. сједници одржаној 18.12.2019. године у другом кругу гласања усвојио Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2017. години.⁹

⁶ Акт број 04-07-10-443-3/19 од 29.05.2019. године

⁷ Акт број 04-2-07-10-462-2/19 од 20.08.2019. године

⁸ *Ibid.*,

⁹ Централна изборна комисија БиХ је на 10. сједници одржаној 29. марта 2018. године донијела закључак којим се утврђује текст Извјештаја о спровођењу закона надлежности Централне изборне комисије БиХ који се подноси Парламентарној скупштини БиХ (акт број 04-2-07-10-299-1/18 и 04-2-07-10-299-2/18 од 29. 03. 2018.) Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је обавијестио Централну изборну комисију БиХ да ће Колегијум Представничког дома због недовољне ентитетске већине приликом гласања обавити накнадне консултације о Извјештају (акт број 01-50-1-15-62/18 од 05. 07. 2018.). Дом народа Парламанетарне скупштине БиХ је усвојио извјештај на својој 41. сједници од 27.07.2018. године (акт број 02-50-6—16-41/18 од 27. 07. 2018. године).

58. Централна изборна комисија БиХ је на својој 50. сједници одржаној дана 02.10.2019. године усвојила Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2020. годину (акт број: 04-2-07-10-597-3/19) на који је претходно Министарство финансија и трезора БиХ (МФТ БиХ) дало сагласност (акт број: 05-02-2-6659-2/19 од 20.08.2019. године). Усвојени документ је достављен МФТ БиХ (акт број: 04-2-07-10-597-4/19 и објављен на веб страници www.izbori.ba
59. Централна изборна комисија БиХ је на својој 52. сједници одржаној 16.10.2019 године дала сагласност на Програм обуке запосленика Секретаријата Централне изборне комисије БиХ за 2020. годину (акт број 04-2-07-10-686-1/19). Наведени Програм обуке је достављен Агенцији за државну службу БиХ (акт бр. 04-2-07-10-686-2/19 од 16. 10. 2019.).
60. Централна изборна комисија БиХ је на својој 63. сједници одржаној 19.12.2019. године усвојила Извјештај о напретку у спровођењу препорука из Ревидираног плана интегритета Централне изборне комисије БиХ (децембар 2017 – децембар 2019.) (акт број: 04-07-10-1160-11 /17). Исти је упућен у Агенцију за превенцију корупције и координацију борбе против корупције.¹⁰
61. Централна изборна комисија БиХ је на својој 50. сједници одржаној 02.10.2019. године усвојила Средњорочни план рада Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за период 2020–2022. година (акт број: 07-1-07-10-599-3/19). Министарство финансија и трезора БиХ је дало мишљење којим констатује да је Средњорочни план рада Централне изборне комисије БиХ за период 2020–2022. припремљен у складу с методолошким смјерницама наведеним Одлуком о поступку средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама и Упутством о методологији у поступку средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама БиХ које је донио Савјет министара БиХ.
62. На захтјев Дирекције за европске интеграције (ДЕИ) припремљен је прилог Централне изборне комисије БиХ за припрему Прилога институција у Босни и Херцеговини за редовни годишњи извјештај о Босни и Херцеговини (акт број: 04-50-2-743-1/19) и исти је дана 20.11.2019. године достављен Дирекцији за европске интеграције¹¹. Централна изборна комисија БиХ нема задужења предвиђених Акционим планом за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја Европске комисије. Дана 24.01.2020. године ДЕИ-у је достављан инпут Прилога институција у Босни и Херцеговини за редовни годишњи извјештај о Босни и Херцеговини за период децембар 2019 - јануар 2020. године.

1.3. Активности Ad hoc радне групе за извршење закључка 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ – наставак праћења иновација у области информатичких и комуникацијских технологија примјењивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини

63. У 2019. години настављене су активности Ad hoc радне групе за извршење закључка 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ – наставак праћења иновација у области информатичких и комуникацијских технологија примјењивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини, према којем је Министарство комуникација и транспорта БиХ у

¹⁰ Акт број: 04-07-10-1160 -12/17

¹¹ Акт број: 04-50-2-743-2/19

сарадњи са Централном изборном комисијом БиХ задужено да настави да прати иновације у области информатичких и комуникационих технологија примјењивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини, и о томе два пута годишње извјештава Савјет министара БиХ, с истицањем препорука за поступање.¹² На 142. сједници Савјета министара БиХ одржаној 15.5.2017. године, након разматрања и усвајања *Првог шестомјесечног извјештаја Ad hoc Радне групе за извршење закључка бр. 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ – наставак праћења иновација у области информатичких и комуникационих технологија примјењивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини (период јули–децембар 2017. године)*, Савјет министара БиХ донио је закључак¹³ којим се задужује Ad hoc радна група да се укључи у рад Интерресорне групе за израду Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини.

64. Према информацијама добијеним од Министарства цивилних послова БиХ¹⁴, задуженог у име Савјета министара БиХ да успостави Интерресорну радну групу за израду Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини, процес именовања чланова ове радне групе још није окончан. По успостави ове радне групе чланови Ad hoc радне групе ће се активно укључити у израду Стратегије и Акционог плана.

1.3.1. Активности Ad hoc радне групе за извршење закључка 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ у 2019. години

65. У извјештајном периоду одржан је један састанак Ad hoc радне групе за извршење закључка 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ у 2019. години (9. по реду од успоставе радне групе), дана 19.03.2019. године. На састанку се разговарало о потреби израде Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије те о статусу Другог шестомјесечног извјештаја Ad hoc радне групе.

---

¹² У складу са наведеним закључком Савјета министара БиХ формирана је Ad hoc радна група за извршење закључка бр.3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ (у даљем тексту: Ad hoc радна група), у коју су у име Министарства комуникација и транспорта БиХ именовани: Зоран Андрић, помоћник министра у сектору за транспорт, и Ирида Варатановић, шеф одсјека за информатизацију у Сектору за комуникације и информатизацију, а у име Централне изборне комисије БиХ: др Суад Арнаутовић и Бранко Петрић, Чланови Централне изборне комисије БиХ. На првом састанку Ad hoc радне групе одржаном 14. 08. 2017. године чланови Ad hoc радне групе су за предједавајућег једногласно изабрали др Суада Арнаутовића, члана Централне изборне комисије БиХ. Административно-техничке послове за Ad hoc радну групу обавља Секретаријат Централне изборне комисије БиХ. Ad hoc радна група је сачинила и на састанку одржаном 06.12.2017. године једногласно усвојила Први шестомјесечни извјештај Ad hoc радне групе за извршење закључка бр. 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ наставак праћења иновација у области информатичких и комуникационих технологија примјењивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини (период јул-децембар 2017. године), те путем Министарства комуникација и транспорта БиХ доставила извјештај Савјету министара, на разматрање и усвајање препорука за поступање, а у складу са Пословником о раду Савјета министара БиХ.

¹³ <http://www.vijeceministara.gov.ba>

¹⁴ Акт Министарства цивилних послова БиХ, број 06-30-2-2153-2/17 од 18. 01. 2018. године.

1.4. Спровођење посредних избора

66. У складу с одредбама Изборног закона БиХ и Упутством о поступку спровођења посредних избора за тијела власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ, извршена је овјера кандидатских листа и кандидата за посредне изборе.
67. Посредни избори за Вијеће народа Републике Српске и посредни избори за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске су спроведени у децембру 2018. године, док су посредни избори за Дом народа Парламента Федерације БиХ почели у децембру 2018. године и настављени у 2019. години. Посредни избори за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ су спроведени у фебруару 2019. године.

1.4.1. Вијеће народа Републике Српске

68. Све активности на спровођењу посредних избора за Вијеће народа Републике Српске спроведене су у децембру 2018. године.¹⁵

1.4.2. Дом народа Парламента Федерације БиХ

69. Централна изборна комисија БиХ је на основу члана 2.9 став (1) тачка б, а у вези са чланом 10.11 Изборног закона БиХ за Дом народа Парламента Федерације БиХ овјерила укупно: 25 кандидатских листа из реда хрватског народа; 33 кандидатске листе из реда бошњачког народа; 9 кандидатских листа из реда српског народа и 5 кандидатских листи из реда осталих.
70. Скупштина Тузланског и Скупштина Зеничко-добојског кантона у Федерацији БиХ доставиле су дана 28.12.2018. године кандидатске листе за избор делегата за Дом народа Парламента Федерације БиХ и то 6 кандидатских листа са укупно 14 кандидата из Скупштине Тузланског кантона и 11 кандидатских листи са укупно 28 кандидата из Скупштине Зеничко-добојског кантона.

---

¹⁵ Народна скупштина Републике Српске доставила је дана 29. 11. 2018. године кандидатске листе за избор делегата у Вијеће народа Републике Српске на потврђивање и овјеру Централној изборној комисији БиХ. Укупно је достављено 26 кандидатских листа на којима се налази 80 кандидата за делегате у Вијећу народа Републике Српске и то: За избор делегата из реда српског народа достављено је 11 кандидатских листа на којима се налази 30 кандидата. Укупно су овјерена 24 кандидата, с обзиром на то да је у поступку провјере утврђено за 7 предложених кандидата да имају мандат одборника те је извршено њихово уклањање с кандидатских листа, а овлаштени предлагачи доставили једног замјенског кандидата; За избор делегата из реда бошњачког народа овјерене су 3 кандидатске листе на којима се налази 16 кандидата; За избор делегата из реда хрватског народа достављено је 8 кандидатских листа на којима се налази 26 кандидата. Укупно је овјерено 25 предложених кандидата, с обзиром на то да је у поступку провјере утврђено да један предложени кандидат има мандат одборника, те је извршено његово уклањање с кандидатске листе. За избор делегата из реда осталих овјерене су 4 кандидатске листе на којима се налази 8 кандидата. У складу са чланом 9.12г став (1) и 11.13 став (1) Изборног закона БиХ, Народна скупштина Републике Српске доставила је, дана 06.12. 2018. године, Централној изборној комисији БиХ комплетан изборни материјал за избор делегата у Вијеће народа РС. На основу достављених резултата гласања спроведеног у Народној скупштини Републике Српске, Централна изборна комисија БиХ, на 94. сједници, одржаној дана 07. 12. 2018. године, донијела је Одлуку о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Вијећу народа РС из реда бошњачког, хрватског и српског народа, те и из реда осталих, број: 06-1-07-1-727/18. Поступајући у складу са чланом 2.9 став (1) тачка 9. Изборног закона БиХ, а у вези са чланом 11.13 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је на 96. сједници, одржаној 11.12.2018. године, донијела Одлуку о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Вијећу народа РС, број: 06-1-07-1-727/18. У складу са чланом 2.9 став (1) тачка 10. Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је израдила и доставила увјерења о додјели мандата за 28 делегата у Вијећу народа РС који су на конститутивној сједници одржаној 12.12.2018. године уредно попунили и потписали изјаве о прихватању мандата делегата у Вијећу народа РС.

Табела 1. Овјерене листе /кандидати из Скупштина Тузланског и Зеничко-добојског кантона

Кантон	Овјерено листи/кандидата				Напомена
	Бошњаци	Хрвати	Срби	Остали	
Тузлански кантон	3/8	1/2	1/2	1/2	
Зеничко-добојски кантон	7/20	3/7	1/1	-	Бира се и један делегат из реда осталих.

71. Преосталих осам кантоналних скупштина доставило је кандидатске листе за посредне изборе током мјесеца јануара и фебруара 2019. године.

Табела 2. Овјерене листе /кандидати из осам кантона ФБиХ

Кантон	Овјерено листа/кандидата				Напомена
	Бошњаци	Хрвати	Срби	Остали	
Босанско-подрињски кантон – Горажде	10/17	1/1	1/2	4/4	БПК Горажде не бира делегате из реда осталих.
Херцеговачко-неретвански кантон	2/8	3/10	2/2	1/1	ХНК не бира делегате из реда осталих.
Кантон 10	1/1	6/13	2/4	-	
Средњобосански кантон	4/8	4/11	1/1	-	Бира се и један делегат из реда осталих.
Западнохерцеговачки кантон	-	4/9	-	-	Бира се и један делегат из реда бошњачког и један кандидат из реда српског народа.
Унско-сански кантон	5/9	2/2	-	1/2	Бирају се и два делегата из реда српског народа.
Кантон Сарајево	6/20	1/2	2/2	2/2	Бирају се три делегата из реда српског народа.
Посавски кантон	5/5	2/6	-	-	Бира се и један делегат из реда српског народа.

72. Закључно са 04.02.2019. године, Централна изборна комисија БиХ овјерила је укупно 184 кандидата за учешће на посредним изборима за Дом народа Парламента Федерације БиХ.
73. Централна изборна комисија БиХ је донијела десет одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације БиХ из кантона, како слиједи:
1. Унско-сански кантон, Одлука број: 06-1-07-1-35/19 од 31. 01. 2019. године,
  2. Посавски кантон, Одлука број: 06-1-07-1-37/19 од 31. 01. 2019. године,
  3. Тузлански кантон, Одлука број: 06-1-07-1-22/19 од 24. 01. 2019. године,

4. Зеничко-добојски кантон, Одлука број: 06-1-07-1-56/19 од 08. 02. 2019. године,
  5. Босанско-подрињски кантон Горажде, Одлука број: 06-1-07-1-50/19 од 31. 01. 2019. године,
  6. Средњобосански кантон, Одлука број: 06-1-07-1-49/19 од 07. 02. 2019. године,
  7. Херцеговачко-неретвански кантон, Одлука број: 06-1-07-1-52/19 од 08. 02. 2019. године,
  8. Западнохерцеговачки кантон, Одлука број: 06-1-07-1-25/19 од 24. 01. 2019. године,
  9. Кантон Сарајево, Одлука број: 06-1-07-1-45/19 од 04. 02. 2019. године,
  10. Кантон 10, Одлука број: 06-1-07-1-57/19 од 08. 02. 2019. године.
74. Централна изборна комисија БиХ је на 16. сједници, одржаној дана 11.02.2019. године, донијела четири допунске одлуке о расподјели мандата делегатима из реда српског народа и реда осталих у Дому народа Паламента Федерације БиХ: Одлуке број: 06-1-07-1-61/19; 06-1-07-1-62/19; 06-1-07-1-63/19 и 06-1-07-1-64/19.
75. Дана 14.02.2019. године Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку, број: 06-1-07-1-134-1/19, о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине - Општи избори 2018. године.
76. Централна изборна комисија БиХ је на 26. сједници, одржаној дана 05.03.2019. године, донијела три Одлуке, број: 06-1-07-1-93/19, 06-1-07-1-94/19 и 06-1-07-1-95/19, о додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације БиХ из реда српског народа.

1.4.3. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ

1.4.3.1. Избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске

77. Посредни избори за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске су спроведени у децембру 2018. године.¹⁶

1.4.3.2. Избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ

78. За посредне изборе у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ Централна изборна комисија БиХ је овјерила 12 кандидатских листа и то 7 кандидатских листа из реда хрватског народа и 5 кандидатских листа из реда бошњачког народа.

---

¹⁶ Народна скупштина Републике Српске доставила је дана 29.11.2018. године кандидатске листе за избор делегата из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ на потврђивање и овјеру Централној изборној комисији БиХ. Укупно је овјерено 8 кандидатских листи за избор делегата из реда српског народа на којима се налази 20 кандидата за делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ. У складу са чланом 9.12г став (1) и 11.13 став (1) Изборног закона БиХ, Народна скупштина Републике Српске доставила је, дана 06.12.2018. године, Централној изборној комисији БиХ комплетан изборни материјал о проведеним посредним изборима за избор делегата из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ. Након провјере достављеног материјала о спроведеном поступку Централна изборна комисија БиХ, на 94. сједници, одржаној дана 07.12.2018. године, донијела је Одлуку о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ, број: 06-1-07-1-726/18.

79. Дом народа Парламента Федерације БиХ доставио је дана 20.02.2019. године кандидатске листе за избор делегата из Федерације БиХ у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ на потврђивање и овјеру Централној изборној комисији БиХ. Укупно је достављено 13 кандидатских листа.
80. За избор делегата из реда бошњачког народа овјерено је пет (5) листа на којима се налази 12 кандидата за делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.
81. За избор делегата из реда хрватског народа достављено је осам (8) листа на којима се налази 31 кандидат за делегате у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ, а овјерено је седам (7) кандидатских листа и укупно 30 кандидата. Централна изборна комисија БиХ одбила је једну кандидатску листу, с обзиром на то да није испунила услове из члана 9.12ц Изборног закона БиХ и члана 2. став (2) Упутства о поступку спровођења посредних избора за тијела власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ.
82. Надаље, Дом народа Парламента Федерације БиХ је, дана 20.02.2019. године, доставио Централној изборној комисији БиХ акт, број: 02/6-02-287/19 од 20.02.2019. године, те у прилогу истог цјелокупан изборни материјал у вези са спроведеним посредним изборима за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ, са конститутивне сједнице Дома народа Парламента Федерације БиХ одржане 20.02.2019. године.
83. Дана, 20.02.2019. године Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку, број 06-1-07-1-82/19, о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине, односно дана 25.02.2019 године Одлуку, број 06-1-07-1-179-1/19, о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине.

1.5. Спровођење пријевремених избора

84. У 2019. години организовани су и спроведени (17.02.2019. године) пријевремени избори за: градоначелника градова Добој и Требиње, те начелника општина: Какањ, Босански Петровац, Дрвар, Домаљевац-Шамац, Бужим, Босанско Грахово и Рибник.
85. Централна изборна комисија БиХ је у складу са одредбама члана 2.9 став (1) тачка 6. овјерила укупно 17 кандидатских листа политичких странака/коалиција за наведене изборе, те донијела релевантне акте неопходне за спровођење наведених избора (Одлука о расписивању и одржавању пријевремених избора; Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора; одлуке о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе и одлуке којим се одбија упис у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за пријевремене изборе, Одлуку о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелнике градова и начелнике општина).
86. По окончању пријевремених избора, донесене су одлуке о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора, те након правоснажности, и одлуке о потврђивању резултата пријевремених избора, те издата увјерења о додјели мандата за новоизабране градоначелнике/начелнике.

1.5.1. Пријевремени избори у градовима Добој и Требиње и општинама Бужим, Домањевац-Шамац, Босански Петровац, Добој, Дрвар, Босанско Грахово и Какањ

87. На Општим изборима 2018. године укупно 16 градоначелника градова/начелника општина је освојило мандат. Од наведеног броја, 7 градоначелника/начелника је прихватило новоизабрани мандат (Бужим, Домањевац-Шамац, Босански Петровац, Добој, Дрвар, Босанско Грахово, Какањ), те су се у наведеним општинама/градовима провели пријевремени избори 17.02.2019. године. Надаље, градоначелник града Требиња је одбио освојени мандат на Општим изборима 2018. године, али је због именованја на другу функцију поднио оставку на функцију начелника, те су и у овом граду одржани пријевремени избори 17.02.2019. године.
88. Централна изборна комисија БиХ је на 95. сједници одржаној 10. 12. 2018. године донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелнике Града Добоја и Града Требиња и начелнике Општине Босански Петровац, Општине Босанско Грахово, Општине Бужим, Општине Домањевац-Шамац, Општине Дрвар, Општине Какањ и Општине Рибник, а након доношења одлука о престанку мандата градоначелника/начелника наведених градова и општина. На истој сједници је донесено и Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за градоначелнике и начелнике наведених градова и општина, којим су утврђене кључне изборне активности и рокови за спровођење.
89. За учешће на пријевременим изборима овјерено је укупно 13 политичких странака, 13 независних кандидата и једна коалиција. Такође, Централна изборна комисија БиХ овјерила је укупно 17 кандидата политичких странака и коалиција, тако да се на гласачким листићима налазило укупно 30 кандидата.
90. Централни бирачки списак за пријевремене изборе закључен је дана 28.01.2019. године, а Одлуком о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелнике градова и начелнике општина који ће се одржати у недјељу 17. 02. 2019. године утврђено је да је за пријевремене изборе уписано укупно 170 892 бирача.

Табела 3. Број бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за пријевремене изборе

Р/бр.	Општина/Град	Редовни	Одсуство/ лично	Пошта	Укупно
1.	Добој	61.679	746	1.303	63.728
2.	Требиње	29.418	44	1.075	30.537
3.	Бужим	15.057	10	75	15.142
4.	Домањевац-Шамац	3.380	58	1.163	4.601
5.	Босански Петровац	6.536	81	47	6.664
6.	Дрвар	6.218	244	354	6.816
7.	Рибник	6.201	14	53	6.268
8.	Босанско Грахово	2.493	76	372	2.941
9.	Какањ	33.923	203	69	34.195
	УКУПНО	164.905	1.476	4.511	170.892

91. За посматрање пријевремених избора Централна изборна комисија БиХ је акредитовала укупно 262 посматрача из удружења грађана.
92. Пријевремени избори су у складу с Одлуком о расписивању и одржавању пријевремених избора одржани 17.02.2019. године на 293 бирачка мјеста у 9 градова/општина, а прелиминарни, незванични и некомплетни резултати избора објављени су 17.02.2019. године на интернет страници Централне изборне комисије БиХ.
93. Централна изборна комисија БиХ је дана 25.02.2019. године донијела Одлуку о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелнике и начелнике предметних градова и општина, а истеком рока за подношење жалбе и захтјева за поновно бројање гласачких листића, односно након правоснажности одлука, у складу с чланом 5.32 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је дана 05.03. донијела одлуке о потврђивању резултата пријевремених избора за градоначелнике Града Требиња и Града Добоја, односно начелнике општина Босанско Грахово, Босански Петровац, Домаљевац-Шамац, Дрвар, Какањ и Рибник, а дана 06.03. Одлуку о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Бужим.

1.5.2. Поврат уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру учешћа на пријевременим изборима 17.02.2019. године

94. Чланом 4.16 Изборног закона БиХ прописана је обавеза доставе доказа о уплаћеној такси за учешће на изборима, као и о условима и начину поврата новчаног износа таксе за овјеру.
95. У складу с наведеним, обрачун поврата таксе извршен је за укупно шест независних кандидата и једну политичку странку, који су испунили законске услове за поврат исте, за које је Централна изборна комисија БиХ донијела појединачне одлуке 11.04.2019. године.

1.5.3. Пријевремени избори за начелника Општине Купрес

96. Централна изборна комисија БиХ је дана 12.12.2019. године, на основу члана 14.3 став (1) Изборног закона БиХ и Одлуке Централне изборне комисије БиХ о престанку мандата начелника Општине Купрес донијела Одлуку о расписивању пријевремених избора за начелника Општине Купрес. Припремљено је Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Купрес од 12.12.2019. године.
97. У складу са чланом 2. став (2) наведеног Упутства, рок пријаве за овјеру политичких странака и независних кандидата истекао је дана 17.12.2019. године у 16,00 сати. До наведеног рока, Централној изборној комисији БиХ није поднесена ни једна пријава политичких странака и независних кандидата.
98. С обзиром на напријед наведено, те чињеницу да нису испуњени услови из члана 1.2а став (3) и члана 1.2б Изборног закона БиХ, односно нису осигурана финансијска средства за одржавање избора, Централна изборна комисија БиХ је дана 19.12.2019.

године донијела Одлуку о одгађању пријевремених избора за начелника Општине Купрес заказаних за недјељу, 09.02.2020. године.

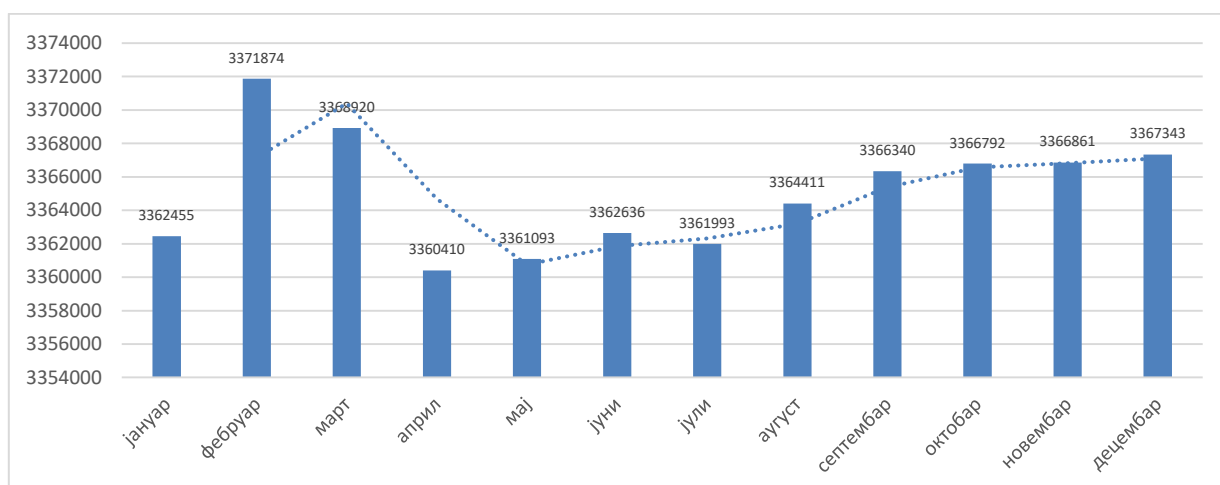
1.6. Вођење Централног бирачког списка

1.6.1. Редовни послови ажурирања Централног бирачког списка

99. Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу с Изборним законом БиХ и формира се, води и користи за потребе организације и спровођења избора у складу са законом, за спровођење референдума, за спровођење опозива изабраног функционера и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом. Поступак вођења Централног бирачког списка и уписа бирача у Централни бирачки списак прописан је поглављем 3. Изборног закона БиХ - Бирачки списак, те Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка („Службени гласник БиХ“ бр. 29/18 и 62/18).
100. Број уписаних бирача у еЦентрални бирачки списак зависи од броја особа: које се уписују када наврше 18 година у евиденцију ЦБС-а, које су се одрекле или стекле држављанства БиХ, које су правоснажном одлуком надлежног органа лишене потпуне пословне способности или којима је враћена пословна способност, које имају сметње према члановима 1.6, 1.7. и 1.7а Изборног закона БиХ, које су умрле и брисане из евиденције ЦБС-а, које се уписују када наврше 18 година у евиденцију ЦБС-а, које су се одрекле држављанства БиХ и брисане су из ЦБС-а, или стекле држављанство БиХ и уписане су у ЦБС, које су правоснажном одлуком надлежног органа лишене потпуне пословне способности, те им је одузето бирачко право или којима је враћена пословна способност те им је враћено бирачко право, које имају сметње према члановима 1.6, 1.7. и 1.7а Изборног закона БиХ и које су умрле и брисане су из евиденције ЦБС-а.
101. **Мјесечна ажурирања ЦБС-а** - Централни бирачки списак је јединствен, сталан и редовно се ажурира. У складу са Јединственом методологијом и програмом обраде и вођења евиденције Централног бирачког списка, чији потписници су Централна изборна комисија БиХ и ИДДЕЕА, ИДДЕЕА врши редован пресјек стања Централног бирачког списка сваког првог понедјељка у мјесецу те га доставља Централној изборној комисији БиХ која врши генерисање и обраду достављених података, припрему извјештаја о броју бирача уписаних у Централни бирачки списак, те наведене податке користи и обрађује у складу са законском надлежношћу и службеном сврхом. У складу с наведеним, активности у 2019. години су укључивале континуиране послове редовног мјесечног ажурирања Централног бирачког списка.
102. Према сачињеним мјесечним пресјецима стања Централног бирачког списка, преглед броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за 2019. годину је сљедећи:

Табела 4. Преглед броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за 2019. годину

Мјесец	Датум	Укупно	Разлика броја бирача од мјесеца до мјесеца
јануар	4.1.2019	3.362.455	
фебруар	4.2.2019	3.371.874	9.419
март	6.3.2019	3.368.920	2.954
април	2.4.2019	3.360.410	851
мај	6.5.2019	3.361.093	683
јуни	5.6.2019	3.362.636	1.543
јули	2.7.2019	3.361.993	643
август	6.8.2019	3.364.411	2.418
септембар	2.9.2019	3.366.340	1.929
октобар	8.10.2019	3.366.792	452
новембар	4.11.2019	3.366.861	69
децембар	13.12.2019	3.367.343	482

Графикон 1. Тренд промјена броја уписаних бирача у ЦБС од јануара до децембра 2019. године

103. Према посљедњем пресеку Централног бирачког списка од 13.12.2019. године број уписаних бирача у Централни бирачки списак био је већи за 4.888 бирача у односу на број уписаних бирача на дан 04.01.2019. године.
104. **Ажурирање података о пословној способности** - Централна изборна комисија БиХ на основу члана 3.6 став (2) тачка д) води и посебне евиденције о лицима којим је по основу закона одузето право гласа те врши ажурирање бирачког права у Централном бирачком списку, и то за:
лица која су правоснажном одлуком надлежног органа лишена потпуне пословне способности, и лица која имају сметњу из члана 1.6, 1.7 и 1.7а Изборног закона БиХ (повреде хуманитарног права).
105. У претходним годинама, а по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, успостављена је пракса континуираног достављања рјешења о одузимању/враћању пословне

способности од надлежних судова у Федерацији БиХ и Републици Српској према Централној изборној комисији БиХ, у сврху благовременог ажурирања Централног бирачког списка. С обзиром да поједини судови у Федерацији БиХ и Републици Српској рјешења о одузимању / враћању пословне способности не достављају континуирано, Централна изборна комисија БиХ повремено доставу правоснажних рјешења тражи путем ургенција. С тим у вези 17.04.2019. године упућене су ургенције за доставу правоснажних Рјешења о одузимању/враћању пословне способности према 17 судова у Републици Српској и 21 суду у Федерацији БиХ.

106. Након упућених ургенција, судови су у већем броју доставили предметна рјешења. Напомињемо да већина рјешења не садржи ЈМБ особе, већ само датум рођења и име једног родитеља што отежава поступак идентификовања особе у Централном бирачком списку и ажурирања података.
107. У 2019. судови су према Централној изборној комисији БиХ доставили укупно 552 рјешења која се односе на пословну способност, а наведени подаци су ажурирани у евиденцији Централног бирачког списка.
108. **Испис из држављанства БиХ** - Министарство цивилних послова БиХ према Централној изборној комисији БиХ врши континуирану доставу коначних рјешења о престанку држављанства БиХ одрицањем. Процедура достављања рјешења о испису из држављанства подразумијева да се рјешење доставља и надлежним органима, који у сарадњи и у складу с надлежном процедуром врше брисање података из евиденција које су значајне за евиденцију Централног бирачког списка. Централна изборна комисија БиХ је закључно са 04.11.2019. године извршила анализу до тада пристиглих 3.363 рјешења у 2019. години о престанку држављанства БиХ. Провјером достављених рјешења, закључно са стањем на дан 04.11.2019. године, утврђено је да од укупно 3.363 особе којима је престало држављанство БиХ, из евиденције Централног бирачког списка су уклоњени подаци за 1.502 особе, подаци за 1.170 особа се не налазе на Централном бирачком списку, те да је у евиденцији Централног бирачког списка још увијек 691 особа којој је престало држављанство БиХ одрицањем. Имајући у виду да Централна изборна комисија БиХ нема увид у континуитет и начин ажурирања евиденција које воде и одржавају друге релевантне институције, у наредном периоду ће се наставити провјера података о особама које нису брисане из евиденције Централног бирачког списка из разлога престанка држављанства БиХ одрицањем, с циљем праћења ажурности података Централног бирачког списка. Закључно са 31.12.2019. године, укупно је достављено 3.759 рјешења о испису и промјенама у рјешењима о држављанству БиХ.
109. **Члан 1.7 Изборног закона БиХ** - У складу са надлежношћу у вођењу Централног бирачког списка, а у вези са одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, на основу података достављених од надлежних органа о лицима која се налазе на издржавању казне затвора или су одслужили казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права коју је изрекао Суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или које се нису повиновале наредби да се појаве пред овим судовима, Централна изборна комисија БиХ је у извјештајном периоду донијела укупно 57 одлука, од тога 32 одлуке којим је утврђено да лице неће бити уписано у Централни бирачки списак док се налази на издржавању казне затвора и 25 одлука којим је утврђено да се лице уписује у Централни бирачки списак, а чије име је претходно брисано из списка, у складу са одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, због истека издржавања казне затвора

изречене због повреда хуманитарног права. Наведени подаци су ажурирани у евиденцијама Централног бирачког списка.

110. **Ажурирање адреса изван БиХ** - Редовне активности на вођењу Централног бирачког списка су укључивале и ажурирање приспјелих података о измјени адреса за бираче који бораве у иностранству, пријем пријава за упис бирача који бораве у иностранству у Централни бирачки списак, те усмена и писана кореспонденција у вези са гласањем изван земље.
111. **Ажурирање података о умрлим особама** - Провјером података у Централном бирачком списку са стањем на дан 04.11.2019. године, утврђено је да је укупно 51.033 особа брисано из евиденције Централног бирачког списка (тј. означене су са статусом умрле особе) у односу на евиденцију Централног бирачког списка са Општинских избора 2018. године. **С обзиром на то да годишње у БиХ умре око 38.000 особа¹⁷, може се закључити да су у току претходне године извршена значајна ажурирања везано за умрле особе сса = 12.000 особа.**
112. Подсјећамо да је Централна изборна комисија БиХ дана 25.01.2018. године упутила захтјев број: 06-1-07-2-75-1/18, свим ОИК/ГИК да у сарадњи са матичним уредима подузму активности на провјерама ажурности Централног бирачког списка везано за умрле. Током наведне активности ОИК/ГИК су евидентирали укупно 7.659 умрле особе на Централном бирачком списку.
113. У периоду до закључења Централног бирачког списка дана 23.08.2018. године, наведеном активношћу уклоњено је 5.965 умрлих особа са Централног бирачког списка. Преостале особе евидентирани од стране ОИК/ГИК као умрле особе (1.703) су на изводима из Централног бирачког списка биле означене ознаком *. Провјером на дан 18.10.2019. године од наведеног броја означених особа * преостало је укупно 1.009 особа којима статус особе (жив/мртав или поништен ЈМБ) још увијек није измијењен у Централном бирачком списку.
114. С тим у вези, 02.12.2019. године упућен је захтјев према свим изборним комисијама да у сарадњи са матичним уредима подузму активности на провјерама ажурности Централног бирачког списка. Провјера је затражена за умрле особе које су, у складу са процедуром утврђеном чланом 23. Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка („Службени гласник БиХ“ бр. 29/18 и 62/18) на Општинским изборима 2018. означене ознаком „*“ (особе за које је матични уред издао извод из Матичне књиге умрлих (МКУ), а које се још увијек налазе у евиденцији Централног бирачког списка) као и за особе које ће до дана одржавања Локалних избора 2020. године имати 100 или више година, а налазе се у евиденцији Централног бирачког списка. Прикупљање и провјера података од стране свих ОИК/ГИК је у току.

1.6.2. Активности на припреми избора за органе локалне управе и самоуправе

115. Централни бирачки списак се формира, води и користи, између осталог, и за потребе избора органа локалне самоуправе у складу са законом, при чему Централна изборна комисија БиХ утврђује извод из Централног бирачког списка за спровођење ових избора. У току 2019. године у 9 општина и градова у БиХ одржани су избори за органе

---

¹⁷Агенција за статистику БиХ, 2017. година умрлих **37.979**,
http://www.bhas.ba/?option=com_publicacija&id=1&lang=ba

локалне управе и самоуправе. Избори за савјете мјесних заједница одржани су у општинама Милићи (07.04.), Посушје (02.06.), Босански Петровац (21.06.), Завидовићи (30.06), Дервента и Градачац (06.10), Груде (13.10), Кладањ (06.11.) и Широки Бријег (06.12.).

116. За сваке појединачне изборе Централна изборна комисија БиХ је својом одлуком утврдила изглед и садржај извода из Централног бирачког списка према задњем пресјеку истог, као и број бирача за конкретне изборе. Исти су достављени надлежном органу, поштујући одредбе Закона о заштити личних података.
117. Такође, у оквиру активности везаних за јачање интегритета Централног бирачког списка, а на основу члана 3.6 став (2) тачка а) Изборног закона БиХ, донесен је закључак и упућено је обавјештење према општинама у којима су се спроводили избори за тијела локалне самоуправе да је потребно да приликом спровођења предметних избора општинске изборне комисије у сарадњи са центром за бирачки списак и у координацији са комисијом за спровођење избора у мјесним заједницама, изврше провјеру свих особа које нису гласале, а налазе се на бирачким списковима, у циљу провјере да ли се на бирачким списковима евентуално налазе и особе које немају право гласа (нпр. умрле особе за које још увијек није окончана надлежна процедура од стране матичних уреда или надлежних органа), те да по окончању наведене провјере, обавијесте Централну изборну комисију БиХ о утврђеном стању.

1.7. Координација рада изборних комисија

1.7.1. Попуњеност изборних комисија, именовање и разрјешење чланова изборних комисија

118. У складу са Одлуком о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 17/18 и 56/19) све изборне комисије броје укупно **561** члана.
119. На дан 31.12.2019. године именована су укупно **542** члана (укључујући замјенске чланове), а недостајало је још 19 чланова. Закључно са 13.05.2020. године укупно је именовано 550 чланова општинских/градских изборних комисија од чега 284 (51,64%) мушкараца и 266 (48,36%) жена. У тренутку писања овог извјештаја недостајало је 11 чланова изборних комисија основних изборних јединица.

Табела 5. Преглед стања Општинских/градских изборних комисија

Датум	Укупан број чланова изборних комисија	Укупан број именованих чланова изборних комисија (укључујући и замјенске чланове)	Укупан број недостајућих чланова изборних комисија
31.12.2019.	561	542	19
13.05.2020.	561	550	11

120. У поступку разрјешења и именовања Централна изборна комисија БиХ је редовно пратила истек мандата члановима изборне комисије и упућено је 25 ургенција за разрјешење чланова општинских изборних комисија којим је истекао мандат и замјенских чланова и ургенција за именовање недостајућих чланова изборних комисија.

1.7.1.1. Разрјешења и именовања чланова изборних комисија

121. Током 2019. године Централна изборна комисија БиХ је донијела **140** рјешења о разрјешењу и именовању чланова изборних комисија.

122. Централна изборна комисија БиХ је у 2019. години дала сагласност на разрјешење 74 члана (18 поднијело оставке, 47 истекао мандат, 8 замјенских чланова и 1 члан који је обухваћен одредбом члана 2.3 Изборног закона БиХ – био у извршном органу власти) и није дала сагласност на разрјешење 6 замјенских чланова/предсједника (због чињенице да није извршено именовање редовних чланова). Централна изборна комисија БиХ није дала претходну сагласност за разрјешење шест чланова Општинске изборне комисије Центар Сарајево.

123. Централна изборна комисија БиХ је у 2019. години дала сагласност на именовање 60 чланова и 8 предсједника изборне комисије, те није дала сагласност на именовање 17 чланова (три члана- због националног и полног састава изборних комисија из члана 2.14 став (1) Изборног закона БиХ, два члана - члан извршног органа власти (члан 2.3 став (1) тачка 3. Изборног закона БиХ), четири члана - кандидати на изборима (члан 2.3 став (1) тачка 4. Изборног закона БиХ), три члана - због непоштовања процедуре именовања и пет чланова - због спровођења поступка именовања на основу подзаконских прописа који су стављени ван снаге).

1.7.1.2. Жалбе на разрјешење и именовање чланова изборних комисија:

124. На рјешења о разрјешењу/именовању чланова изборних комисија је уложено 17 жалби од чега је 12 жалби одбијено, 1 одбачена као неблаговремена и 1 одбачена као недопуштена. Суд БиХ је уважио 3 жалбе, те их је уважила и Централна изборна комисија БиХ приликом поновног одлучивања.

125. Надаље, на три поднеска, која је Централна изборна комисија БиХ доставила надлежном органу и о томе обавијестила подносиоце поднесака, Суду БиХ су директно поднесне три жалбе на одлуку једног градског вијећа. Након изјашњења Централне изборне комисије БиХ, све три жалбе су одбачена као недопуштене.

Табела 6. Структура Општинских/градских изборних комисија

Национална структура именованих чланова Општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	ХРВАТИ		БОШЊАЦИ		СРБИ		ОСТАЛИ	
542	103	19,00%	201	37,08%	215	39,67%	23	4,24%

Полна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	МУШКАРЦИ		ЖЕНЕ	
542	279	51,48%	263	48,52%

Квалификациона структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	ВСС		ВШС		ССС		МР	
542	492	90,77%	37	6,83%	13	2,40%	0	0,00%

Старосна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	Млађи од 30 година		Од 30 до 40 година		Од 40 до 50 година		Старији од 50 година	
542	215	39,67%	106	19,56%	127	23,34%	94	17,34%

1.7.2. Израда анализе о раду изборних комисија у 2018. и 2019. години

126. Одредбом члана 5. Упутства о начину рада и извјештавања изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини (број: 05-1-02-2-628-1/16 од 26.05.2016. године), утврђено је да је изборна комисија обавезна до 31.01. текуће године да достави Централној изборној комисији БиХ извјештај о раду, за претходну годину и најмање једном мјесечно извјештава Централну изборну комисију БиХ према обрасцу (МИОРОИЈ).
127. У циљу обезбјеђења потребних података о вршењу надлежности изборних комисија, прописаних чланом 2.13 Изборног закона БиХ и јединственог приступа изради извјештаја о раду за 2018. годину, Централна изборна комисија БиХ је актом број: 06-1-07-1-1499-1/18 од 14.12.2018. године доставила изборним комисијама образац за израду извјештаја и одредила рок за доставу извјештаја. Такође, од изборних комисија ја затражено да одговоре на сва питања из обрасца, како би Централна изборна комисија БиХ имала све потребне податке. Након доставе података урађена је сваобухватна анализа која је садржала пресјек стања о свакој надлежности изборне комисије, закључке и препоруке за побољшање рада изборних комисија. Анализа, као и проблеми рада изборних комисија у спровођењу Општих избора 2018. године су представљени на Конференцији Централне изборне комисије БиХ „Општи избори 2018 – Изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини” одржаној 14-16.04.2019. у Сарајеву, а материјал је и публикован¹⁸.
128. Надаље, у складу са закључком Централне изборне комисије БиХ са 29. сједнице, одржане 21.03.2019. године, изборне комисије су дужне тромјесечно извјештавати о свом раду, на основу табела које ће им крајем сваког квартала достављати координатори за рад са изборним комисијама, те су с тим у вези Централној изборној

¹⁸ Извјештаји о раду општинских/градских повјеренстава у 2018. години у Зборник радова Конференција „Општи избори 2018 – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини“, 14 -16. april 2019. godine, Ка-Граф с.д. Сарајево, стр. 29-34.

комисији БиХ достављена до сада и три збирна квартална извјештаја о раду изборних комисија у 2019. години.

1.7.3. Осигурање средстава за спровођење Локалних избора 2020. године

129. Централна изборна комисије БиХ је актом број: 06-1-07-1-482-1/19 од 06.06.2019. године доставила свим изборним комисијама примјер финансијског плана за спровођење предстојећих Локалних избора 2020. године, који је потребно упутити скупштини општине/града, односно општинском/градском вијећу на усвајање, у складу с роковима за усвајање буџета општине/града.

1.7.4. Кореспонденција са ОИК/ГИК и центрима за бирачки списак

130. У извјештајном периоду по предметној тематици урађено је 88 одговора на упите општинских изборних комисија, општинских вијећа/скупштина општине, правних и физичких лица.

131. Поред редовних активности везаних за именовање чланова изборних комисија, обављена је и стална комуникација путем телефона и путем имејла са изборним комисијама и центрима за бирачки списак у циљу рјешавања текућих питања и проблема на терену те анализа рада, праћење и помоћ изборним комисијама и центрима за бирачки списак, те ажурирању контаката изборних комисија.

132. Комуникација са центрима за бирачки списак је свакодневна, путем телефона или имејла, у смислу пружања помоћи центрима за бирачки списак приликом извршавања надлежности прописаних Поглављем 3. Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка. У току реализације напријед наведених активности припремљено је 12 аката, прикупљено и обрађено преко 500 разних аката и информација са терена (захтјеви за пријаву/одјаву корисника апликација у центрима за бирачки списак, акти о успостављању Центра, контрола рада Центра, ажурирање умрлих бирача, итд.), размијењено је преко 6.500 имејлова и обављено око 1.300 телефонских разговора.

1.7.5. Координациони састанци са изборним комисијама о унапређењу изборног процеса

133. Током 2019. године представници Централне изборне комисије БиХ су одржали и координационе састанке са општинским/градским изборним комисијама на којима се разговарало о унапређењу изборног процеса. На иницијативу Општинске изборне комисије Сапна дана 20.11.2019. године је у Сапни одржан састанак општинских изборних комисија те регије са члановима Централне изборне комисије БиХ. Осим изборних комисија Сапне, Лопара, Теочака и Градачца, састанку је присуствовао и предсједавајући Општинског вијећа Сапна. Акценат састанка је стављен на именовање и рад бирачких одбора. Дискутовало се и о висини накнада изборне администрације и с обзиром на то да је ово био период предлагања и усвајања општинских буџета, закључено је да је потребно благовремено упутити иницијативе за повећање тих накнада. Један од разлога великог броја одустајања од чланства у бирачким одборима је и висина накнаде у односу на сложеност посла и одговорност.

Фотографија 1. Састанак са представницима ОИК-а у Сапни, 20.11.2019. године

134. У оквиру редовних активности, а у вези са предстојећим Локалним изборима у БиХ, 19. 12. 2019. године је у Бањој Луци одржан састанак члана ЦИК БиХ са члановима Градске изборне комисије Бање Луке. Током вишесатног састанка разговарано је о потешкоћама са којима се сусрећу у припреми и спровођењу избора, укључујући и постизборни период, изборне комисије великих основних изборних јединица као што је Град Бања Лука. Током састанка наглашена је потреба за већом укљученошћу органа управе на локалном нивоу у смислу техничке подршке изборним комисијама. С тим у вези изражена је потреба да се у наредном периоду организује састанак и са представницима органа власти Града Бање Луке.

1.8. Имплементација изборних резултата

1.8.1. Престанци и додјеле мандата

135. У смислу утврђивања престанка мандата изабраним члановима тијела власти којим мандат додјељује Централна изборна комисија БиХ и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима, одбијања мандата и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима, у 2019. години обрађена су укупно 142 предмета.
136. Сви захтјеви су благовремено и у законском року реализовани тако што су поднесени захтјеви за престанак мандата детаљно обрађени и процесуирани од службене провјере кандидата (дужности, чланство у ОИК-у, ЦБС, санкције и сл.) до доношења законских аката, односно до издатих увјерења о додјели мандата.
137. У току 2019. године, од покренутих 128 управних поступака, донесено је 145 управних аката, те припремљено 580 пропратних аката и 128 увјерења о додјели мандата, који су упућени изабраним званичницима, као и тијелима власти у Босни и Херцеговини.

138. Званичницима којима је престао мандат, те сљедећим квалификованим кандидатима који су прихватили замјенске мандате, достављено је укупно 128 изјава о имовинском стању.
139. Из домена техничке обраде наведених активности, вођена је евиденција о стању тијела власти у смислу престанака мандата, одбијања мандата, те додјеле мандата сљедећим кандидатима, у електронској верзији, те је и архивирана материјална грађа о истим.

Табела 7. Преглед престанака мандата по органима

Тијело власти	Број престанака мандата
Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ	2
Дом народа Парламентарне скупштине БиХ	1
Представнички дом Парламента Федерације БиХ	5
Дом народа Парламента Федерације БиХ	4
Народна скупштина Републике Српске	2
Вијеће народа Републике Српске	1
Скупштине кантона у Федерацији БиХ	13
Градско вијеће Града Сарајева	3
Скупштина Града Источно Сарајево	0
Начелник општине	4
Опћинско вијеће/скупштина општине	93
Укупно	128

Табела 8. Преглед престанака мандата према разлогу

По захтјеву странке	108
Због смрти	10
Због промјене пребивалишта (по службеној дужности)	4
Због опозива	0
Због неспојивости дужности (по службеној дужности)	3
Због казне затвора (по службеној дужности)	3
Одбијање мандата наредних кандидата	14
Укупно	142

140. Из релевантне области, припремљен је 61 акт што укључује обавијести, одговоре на упите, захтјеве за мишљење и остале акте упућене Централној изборној комисији БиХ.

1.8.2. Провјера пребивалишта за изабране званичнике

141. У складу са планираном полугодишњом провјером свих изабраних званичника који су освојили мандат или који су добили замјенски мандат на Општим изборима 2018. године и на Локалним изборима 2016. године, у складу са одредбом члана 1.10 став (1) тачка 7. Изборног закона БиХ, у априлу и у октобру 2019. године извршене су провјере да ли се сви изабрани званичници налазе у оквиру изборне јединице у којој су изабрани, односно у којој су добили замјенски мандат.
142. Наведеном провјером је утврђено да се четири изабрана званичника не налазе у оквиру изборне јединице у којој су освојили мандат, односно да је њихово пребивалиште изван подручја изборне јединице у којој су уписани у Централни бирачки списак да гласају и у којој су изабрани у трајању дужем од 6 мјесеци, те им је, према одредбама члана 1.10 став (1) тачка 7. Изборног закона БиХ, утврђен престанак мандата по службеној дужности.
143. Приликом обраде сваког предмета о утврђивању престанка мандата изабраног званичника, врше се провјере сљедећег квалификованог кандидата и у смислу тренутног пребивалишта.

1.8.3. Имплементација резултата спроведених Пријевремених избора за начелника општина 2019. године

144. Након Пријевремених избора за начелнике девет општина, одржаних 17.02.2019. године, имплементирани су резултати спроведених избора, те додијељена увјерења о додјели мандата за девет изабраних начелника/градоначелника, те једнак број изјава о прихватању/одбијању мандата, потврда о пријему увјерења о додјели мандата, као и изјава о имовинском стању.

1.8.4. Имплементација резултата спроведених посредних избора

145. Након одржаних посредних избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ у 2019. години, те Дом народа Парламента Федерације БиХ из скупштина кантона у Федерацији БиХ, имплементирани су резултати избора, те припремљена увјерења о додјели мандата за 68 изабраних делегата (10 у Дому народа ПС БиХ и 58 у Дому народа Парламента Федерације БиХ), те једнак број изјава о прихватању/одбијању мандата и потврда о пријему увјерења о додјели мандата, те 10 Изјава о имовинском стању за 10 делегата у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ.

1.9. Достава образаца Изјава о имовинском стању

1.9.1. Законске одредбе

146. Чланом 15.8 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине прописано је да су кандидати изабрани на свим нивоима власти дужни, у року од 30 дана од дана објаве

овјере мандата у Службеном гласнику БиХ, на посебном обрасцу, предати Централној изборној комисији БиХ потписану изјаву о имовинском стању.

147. Надаље, чланом 15.8 став (2) Изборног закона БиХ прописано је да је изабрани члан органа власти на свим нивоима дужан да Централној изборној комисији БиХ поднесе извјештај о имовинском стању у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата.
148. Одредбом члана 19.10 став (1) тачка а) и б) Изборног закона БиХ прописано је да ће се новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ казнити за повреде кандидат изабран на свим нивоима власти ако у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, односно у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран на посебном обрасцу, не преда потписану изјаву о имовинском стању из члана 15.8 ставак (1) и (2) овог Закона.
149. Одредбама члана 15.9 Изборног закона БиХ прописано је да Централна изборна комисија БиХ омогућава да обрасци који садрже изјаве о укупном имовинском стању буду доступни јавности. Централна изборна комисија БиХ није одговорна за тачност података који се односе на податке садржане у обрасцу.

1.9.2. Спровођење члана 15.8 став (1) и члана 15.8 став (2) Изборног закона БиХ

150. На 21. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 21.02.2019. године, примљена је Информација о изабраним званичницима који нису доставили образац изјаве о имовинском стању, те је донесен закључак да се кандидатима изабраним на Општим изборима 2018. године и изабраним званичницима којима је истекао мандат, а за које је евидентирано да нису доставили Изјаву о имовинском стању у прописаном року, упуту обавјештење путем органа власти у којим су освојили мандат да су дужни у року од петнаест дана од дана пријема обавјештења доставити образац Изјаве о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ.
151. Предметна обавјештења су путем органа власти послана за укупно 369 особа из напријед наведене Информације. До утврђеног рока, 281 особа је доставила образац Изјаве о имовинском стању, док 88 особа није поступило у складу одредбама Изборног закона БиХ.
152. Надаље, поступајући у складу са закључком са 35. сједнице Централне изборне комисије БиХ, изабраним званичницима који нису доставили Изјаву о имовинском стању у прописаном року на личне адресе достављена су обавјештења.
153. Поступајући по закључцима са 48. сједнице Централне изборне комисије БиХ, путем телефона је контактирано укупно 17 изабраних званичника који нису дотад доставили предметни образац, те је наведени поступак окончан доставом свих образаца о имовинском стању, осим за једну особу која је тренутно недоступна.

1.9.3. Спровођење члана 15.9 Изборног закона БиХ

154. У сврху спровођења наведене одредбе Изборног закона БиХ, у смислу доступности образаца о имовинском стању јавности, од стране службеника Централне изборне комисије БиХ извршен је унос података из достављених образаца Изјаве о имовинском

стању званичника изабраних на Општим изборима 2018. године за 618 изабраних званичника (непосредни и посредни избори). У спровођењу наведеног задатка извршене су активности које се односе на унос података, провјеру унесених података и генерисање свих података по нивоима власти, а како би информације на интернет страници Централне изборне комисије БиХ биле што прегледније за кориснике.

155. Дана 18.11.2019. године окончане су све активности везано за унос, провјеру и генерисање података из образаца Изјаве о имовинском стању за званичнике изабране на Општим изборима 2018. године, те су исти објављени на интернет страници Централне изборне комисије БиХ 28.11.2019. године.
156. Такође, у претходном периоду спроведене су активности провјере унесених података о имовинском стању за 3.136 изабраних званичника на Локалним изборима 2016. године, извршено је усаглашавање достављених образаца са тренутним стањем власти и генерисање свих образаца по основним изборним јединицама, како би садржај истих на интернет страници Централне изборне комисије БиХ био прегледан за кориснике.
157. Дана 06.11.2019. године, завршене су све активности везано за унос, провјеру и генерисање података из образаца Изјаве о имовинском стању за изабране званичнике на Локалним изборима 2016. године, те су исти објављени на интернет страници Централне изборне комисије БиХ 28.11.2019. године.
158. Надаље, имајући у виду континуирани процес престанка/доdjеле замјенских мандата, у наредном периоду ће по приспјећу бити објављивани имовински обрасци особа које су добиле замјенски мандат.

1.10. Анализа неважећих гласачких листића

159. Након што је Централна изборна комисија БиХ потврдила резултате Општинских избора 2018. године поједини актери изборног процеса су изразили сумњу у погледу броја неважећих гласачких листића и настојали су то да повежу са злоупотребама и незаконитостима. Иако нико од 60.000 посматрача политичких субјеката није ставио примједбу у записник са бирачког мјеста у вези са бројањем гласачких листића, Централна изборна комисија БиХ је донијела Закључак и усвојила Методологију за анализу неважећих гласачких листића.
160. Суштина усвојене Методологије је била утврдити узорак за анализу неважећих гласачких листића, на систематичан начин извршити обраду неважећих гласачких листића, те добити мјерљиве показатеље на основу којих ће се покушати дати релевантан одговор на питање структуре и основа неважења гласачких листића.
161. Анализом, која је спроведена од 09.12.2019. године до 23.02.2020. године, је обухваћено 300 бирачких мјеста, односно за сваки орган власти са по 50 бирачких мјеста.
162. Главни закључак анализе је сљедећи: Анализирано је 2,90 % свих неважећих гласачких листића на Општим изборима 2018. године, односно 15.482 неважећа гласачка листића у оквиру којих је утврђено постојање 8.365 или 54,04% празних (неиспуњених) гласачких листића, 24,73% прецртаних неважећих гласачких листића, затим 19,38 % гласачких листића на којим су заокружена 2 или више политичких субјеката и 1,85 % гласачких листића са дописаним садржајем. Анализа је показала да су сви анализирани неважећи гласачки листићи аутентични, односно да није било копираних гласачких

листића без воденог жига. Из резултата анализе се може закључити да је у огромном броју, скоро 80% посто анализираних неважећих гласачких листића празно и прецртано.

163. Циљ наведне активности Централне изборне комисије БиХ је био добити стручни налаз о извршеној анализи неважећих гласачких листића како би се могле подузети конкретне мјере које би довеле до смањења броја неважећих гласачких листића на будућим изборима. Једна од мјера која може бити предложена јесте да се на гласачком листићу предвиди опција „Не гласам ни за кога“ што већ као пракса постоји у неким државама и да се празан неозначен гласачки листић не броји у неважеће гласачке листиће.

2. Заштита изборног права

164. На основу одредби Изборног закона БиХ заштиту изборног права осигуравају изборне комисије (општинске изборне комисије, градске изборне комисије, Изборна комисија Брчко дистрикта БиХ и Централна изборна комисија БиХ) и Апелациони одјел Суда БиХ. Сви приговори подносе се у писаној форми на обрасцу који пропише Централна изборна комисија БиХ. Изборна комисија у својој општини/граду/дистрикту има првостепену надлежност за одлучивање о свим питањима која нису експлицитно додијељена Централној изборној комисији БиХ и Апелационом одјељењу Суда БиХ. Централна изборна комисија БиХ има другостепену надлежност за одлучивање о уложеним жалбама на одлуке свих изборних комисија.
165. Централна изборна комисија БиХ има и првостепену надлежност за одлучивање по приговорима уложеним због повреде правила изборног процеса, изборних права, повреде правила Поглавља 16. Изборног закона БиХ, учињене од политичког субјекта. Апелационо одјељење Суда БиХ надлежно је да рјешава по жалбама на одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалбе се подносе Апелационом одјељењу Суда БиХ у року од два дана од дана пријема одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалба се подноси путем Централне изборне комисије БиХ, а Апелационо одјељење Суда БиХ дужно је донијети одлуку по жалби у року од три дана од дана пријема жалбе.

2.1. Жалбе у вези са мандатом

166. На одлуке Централне изборне комисије БиХ у вези са мандатом уложено је 11 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, које је Суд БиХ одбио као неосноване.
167. На одлуке Централне изборне комисије БиХ о додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ, донесене у складу са чланом 2.9 став (1) тачка 17, чланом 10.12 став (1) и чланом 10.16, а у вези са чланом 10.10 Изборног закона БиХ уложене су двије жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ, које је Суд БиХ одбио као неосноване.
168. На одлуке Централне изборне комисије БиХ о додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из реда српског народа, донесене у складу са чланом 2.9 став (1) тачка 17. Изборног закона БиХ, члана 37. став (3) Упутства о поступку спровођења посредних избора за тијела власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ и члана 2, 3. и 4. Критеријума и поступака попуне недостајућих мандата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине-

Општи избори 2018. године, уложено је шест жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, које је Суд БиХ одбио као неосноване.

169. На одлуке Централне изборне комисије БиХ о престанку мандата и додјели мандата сљедећем квалификованом кандидату уложене су 3 жалбе Суду БиХ. Одлучујући по жалбама Апелационо одјељење Суда БиХ је 3 жалбе одбило као неосноване.

2.2. Жалбе у вези са пријевременим изборима

170. На основу члана 14.3 став (1) Изборног закона БиХ и одлука Централне изборне комисије БиХ о престанку мандата градоначелницима Града Добоја и Града Требиња и начелницима Општине Босански Петровац, Општине Босанско Грахово, Општине Бужим, Општине Домањевац-Шамац, Општине Дрвар, Општине Какањ и Општине Рибник, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелнике Града Добоја и Града Требиња и начелнике Општине Босански Петровац, Општине Босанско Грахово, Општине Бужим, Општине Домањевац-Шамац, Општине Дрвар, Општине Какањ и Општине Рибник.
171. На закључак Централне изборне комисије БиХ којим је одбачен захтјев независног кандидата о повлачењу његове кандидатуре за начелника општине је независни кандидат уложио жалбу Апелационом одјељењу Суда БиХ, коју је Суд БиХ одбио као неосновану.
172. Централној изборној комисији БиХ је један политички субјект поднио приговор на одлуку Градске изборне комисије Добој о одбијању захтјева за акредитовање посматрача, који је Централна изборна комисија БиХ уважила, поништила дио одлуке Градске изборне комисије Добој и вратила на поновно одлучивање. Градска изборна комисија Добој је поступила по упутама из одлуке Централне изборне комисије БиХ и донијела допуну одлуке која је била предмет ове правне ствари и на исту није улагана жалба Суду БиХ.
173. Централној изборној комисији БиХ је један политички субјект поднио жалбу на одлуке Општинске изборне комисије Бужим којим су његови приговори на одлуку о именовању бирачких одбора одбачени као неблаговремени, а један приговор одбијен као неоснован који се односи на неправилности у спровођењу изборног процеса, коју је Централна изборна комисија БиХ одлуком одбила као неосновану и на исту није улагана жалба Суду БиХ.
174. Чланом 16.14 став (3) Изборног закона БиХ прописано је да је забрањено вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија, или било којег облика плаћеног јавног оглашавања, осим одржавања интерних скупова органа и статутарних тијела политичких субјеката, у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање. Централној изборној комисији БиХ је поднесен један приговор од стране политичког субјекта због наведеног кршења одредбе члана 16.14 став (3) Изборног закона БиХ, који је Централна изборна комисија БиХ одбила као неоснован и на исту није улагана жалба Суду БиХ.
175. Централној изборној комисији БиХ је један политички субјект поднио захтјев за поновно бројање гласачких листића на свим редовним бирачким мјестима у основној изборној јединици Бужим за ниво начелника Општине Бужим, који је Централна изборна комисија БиХ одлуком одбила као неоснован и на исту није улагана жалба Суду БиХ.

176. На одлуку Централне изборне комисије БиХ о утврђивању и објави резултата пријевремених избора за градоначелнике Града Добоја и Града Требиња и начелнике Општине Босански Петровац, Општине Босанско Грахово, Општине Бужим, Општине Домањевац-Шамац, Општине Дрвар, Општине Какањ и Општине Рибник уложена је једна жалба Апелационом одјељењу Суда БиХ, коју је Суд БиХ одбио као неосновану.

2.3. Жалбе у вези са именовањем чланова изборне комисије

177. На рјешења Централне изборне комисије БиХ којим се даје/не даје сагласност на именовање чланова изборне комисије је поднесено 20 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ. У поступку одлучивања Суд БиХ је 13 жалби одбио као неосноване, четири жалбе одбацио као недопуштене и 3 уважио и вратио на поновни поступак Централне изборне комисије БиХ.

178. Различита пракса Суда Босне и Херцеговине по жалбама на рјешења Централне изборне комисије БиХ дошла је посебно до изражаја у предметима који се односе на одредбу члана 2.14 Изборног закона БиХ којим је прописано да је састав изборне комисије мултиетничан, тако да одражава заступљеност конститутивних народа, укључујући и остале, у изборној јединици за коју се орган надлежан за спровођење избора оснива, водећи рачуна о посљедњем попису становништва спроведеном на државном нивоу. У саставу изборне комисије настојаће се осигурати заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини, осим ако се изборна комисија састоји од три члана када равноправна заступљеност постоји у случају када је један од полова заступљен с 1/3 од укупног броја чланова.

179. У рјешењима Апелационог одјељења Суда БиХ број: С1 3 Иж 032686 19 Иж од 20.06.2019.године и С1 3 Иж 032649 19 Иж од 10.06.2019. године којим су одбијене жалбе на рјешења Централне изборне комисије БиХ се наводи да одредба члана 2.14 Изборног закона БиХ говори само о мултиетничном саставу изборних комисија не одређујући при томе који број чланова из реда конститутивних народа и из реда осталих треба бити у саставу општинске изборне комисије. Изборни закон БиХ, једино у одредби члана 2.5 став (1) прописује број чланова Централне изборне комисије БиХ који се именују из реда сваког конститутивног народа, као и из реда Осталих. Стога се у сваком конкретном случају мора цијенити, узимајући у обзир податке с посљедњег пописа становништва спроведеног на државном нивоу, те узимајући у обзир одредбе Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини, да ли, поред свих услова прописаних Изборним законом БиХ, састав те комисије одражава заступљеност конститутивних народа, укључујући и остале.

180. У рјешењу Апелационог одјељења Суда БиХ број С1 3 Иж 034048 19 Иж од 27.11.2019.године којим је уважена жалба и рјешење Централне изборне комисије БиХ поништено као незаконито наведено је да је смисао одредбе о конститутивности да у саставу Општинске изборне комисије буду представници свих конститутивних народа, као и из реда осталих уколико то број чланова изборне комисије и националност пријављених кандидата дозвољавају. Мултиетничност и конститутивност се не цијене према статистичком броју појединих конститутивних народа. Мултиетничност и конститутивност су слово Устава БиХ и Устава ентитета јер се Одлуком Уставног суда БиХ о конститутивности народа од 30.06.2000. године ријешило питање да ли су сва три конститутивна народа у БиХ конститутивни на читавој територији БиХ, тј. у оба ентитета, а што произилази из посљедње алинеје Преамбуле Устава БиХ која гласи „Бошњаци, Хрвати и Срби као конститутивни народи (у заједници са осталим) и

грађани БиХ“, као и из Изборног закона БиХ и то је нужно испоштовати па макар постојао и само један представник неког конститутивног народа. Надаље се наводи да је неприхватљиво тумачење Централне изборне комисије БиХ да одредбе члана 2.14 Изборног закона БиХ представљају општу норму, док остале одредбе Изборног закона БиХ и Упутства, а које говоре о саставу изборних комисија не одређују који број чланова из реда конститутивних народа и из реда осталих треба бити у саставу општинске изборне комисије. Наиме, одређивање законом, односно Упутством, броја чланова општинских изборних комисија из реда сваког конститутивног народа и осталих било би непроводиво у пракси, када се зна да у појединим општинама и не постоје становници из реда свих конститутивних народа и осталих.

181. У рјешењу Апелационог одјељења Суда БиХ број С1 3 Иж 033850 19 Иж од 22.10.2019.године наведено је да је подносилац жалбе морао поштовати ранг листу коју је сачинила комисија за спровођење поступка по јавном огласу након обављеног интервјуа јер би се у супротном изгубила сврха интервјуа који је прописан и који у појединим ситуацијама може бити одлучан код именовања кандидата за члана изборне комисије. Наведена одредба прописује да чланове општинске изборне комисије именује општинско вијеће односно скупштина општине али на основу јавног огласа по процедури коју утврђује ЦИК БиХ посебним прописима – Упутством. Из смисла наведене одредбе не произилази дискреционо право наведених органа да именују кандидате по својој вољи. Исти морају цијенити предложену ранг листу коју им је по утврђеној процедури доставила комисија за избор, па у случају да се не слажу са приједлогом те комисије треба да дају адекватно образложење.
182. Са једне стране тражи се поштовање принципа мултиетничности, а са друге стране поштовање процедура именовања прописаних Изборним законом БиХ и Упутством, као и поштовање стручних квалификација и ранг листе конкурсне комисије. Врло често постоји дилема да ли предност дати поштовању принципа мултиетничности или поштовати ранг листу конкурсне комисије и стручност изабраног кандидата.

2.4. Поступак утврђивања кршења одредби Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора ангажованих на Општим изборима 2018. године

183. Централна изборна комисија БиХ је након спроведених Општинских избора 2018. године, у складу са својим надлежностима утврђеним у члану 2.9 Изборног закона БиХ, разматрала рад чланова бирачких одбора. На основу прикупљене документације, података добијених у поступку поновног бројања гласачких листића у Главном центру за бројање и других релевантних доказа, Централна изборна комисија БиХ је сачинила анализу повреда одредаба Изборног закона БиХ од стране предсједника и чланова бирачких одбора.
184. Анализом процеса Општинских избора 2018. године утврђене су неправилности у раду бирачког одбора на 23 бирачка мјеста, које су чињене током процеса гласања и бројања гласачких листића, у 9 основних изборних јединица: Ливно (5 бирачких мјеста); Цазин (4 бирачка мјеста); Широки Бријег, Мостар и Бијељина (по 3 бирачка мјеста); Горажде (2 бирачка мјеста); Велика Кладуша, Лопаре и Томиславград (на по једном бирачком мјесту).
185. Повреде одредаба Изборног закона БиХ су се огледале у чињеници да су предсједник и чланови бирачких одбора попунили обрасце за збирне резултате гласања ЗР супротно члану 5.25 Изборног закона БиХ.

186. Одредбом члана 5.25 Изборног закона БиХ прописано је да након затварања бирачког мјеста и завршетка поступка бројања, бирачки одбор у одговарајуће обрасце уноси сљедеће податке: укупан број гласова; укупан број важећих гласова за сваку политичку странку, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата; укупан број гласова за сваког појединачног кандидата на кандидатској листи; укупан број неважећих гласачких листића, посебно наводећи број гласачких листића који су неважећи јер нису испуњени, а посебно број гласачких листића који су неважећи јер су погрешно испуњени; укупан број упропаштених гласачких листића; укупан број непотврђених гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, ако их има и укупан број неискориштених гласачких листића. Записник о раду бирачког одбора и одговарајуће обрасце потписују сви чланови бирачког одбора. Ако неки члан одбије да се потпише, предсједник или један од чланова који се потписују то ће евидентирати заједно с разлозима непотписивања.
187. Повреде члана 5.25 Изборног закона БиХ према учињеним неправилностима су укључивале: неправилности утврђене приликом евидентирања броја освојених гласова по политичким субјектима; неевидентирање броја освојених гласова за једну или више политичких странака; погрешно евидентирање броја освојених гласова по кандидатима на листи; неевидентирања броја освојених гласова по кандидатима на листи, те погрешно евидентирање неважећих гласачких листића.
188. Приликом обраде, уноса и потврде резултата у Главном центру за бројање уочено је неслагање података на оригиналним обрасцима за збирне резултате ЗР (отворена листа) по политичким странкама и ЗР (већински глас) по кандидатима за нивое власти: начелнике/граоначелнике, општинска вијећа/скупштине општина, односно градска вијећа/скупштине градова, попуњеним од предсједника и чланова бирачког одбора. У оваквим случајевима, а на захтјев главног контролора, или по приговору политичког субјекта, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуке и закључке о поновном бројању гласачких листића на бирачком мјесту на коме су уочена неслагања резултата гласања. Уколико су резултати поновног бројања гласачких листића указивали на знатна одступања и неслагања у односу на резултате утврђене од стране чланова бирачког одбора, Централна изборна комисија БиХ је покретала поступак за утврђивање одговорности чланова бирачког одбора.
189. Централна изборна комисија БиХ је покренула 110 управних поступака, по службеној дужности, ради утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора који су били ангажовани на Општим изборима 2018. године и донијела у 2019. години укупно 103 одлуке у којим је члану бирачког одбора изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке и 7 закључака о обустави поступака.
190. Новчане казне су изречене у износима од 300,00 КМ до 500,00 КМ за чланове и предсједнике бирачких одбора и њихове замјенике. Укупан износ изречених казни износи 34.050,00 КМ.
191. На првостепене одлуке Централне изборне комисије БиХ укупно је уложена 31 жалба од којих је Централна изборна комисија БиХ као првостепени орган, двије одбацила као недопуштене, а 29 жалби је достављено Апелационом одјељењу Суда БиХ. Одлучујући по жалбама Суд БиХ је 28 жалби одбио као неосноване, а једну жалбу одбацио као неблагоприятну.

192. По одлукама Централне изборне комисије БиХ којим је изречена новчана казна члану бирачког одбора на Општим изборима 2018. године, у извјештајном периоду уплаћено је по основу новчаних казни укупан износ од 27.000,00 КМ.

2.5. Ревизија

193. Централна изборна комисија БиХ је на основу члана 14. став (2) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, бр. 95/12 и 41/16), донијела 13 одлука којима је изрекла административну мјеру ускраћивање права кандидовања на наредним изборима политичким странкама које нису Централној изборној комисији БиХ поднијеле финансијски извјештај за 2017. годину и нису Служби за ревизију финансирања политичких странака Централне изборне комисије БиХ омогућиле приступ просторијама странке ради обављања детаљнијег прегледа финансијског извјештаја. На ове одлуке није улагана жалба Суду БиХ.
194. Поред наведеног, након поступка прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину и коначног Извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину Службе за ревизију финансирања политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је покренула 32 управна поступка, по службеној дужности, ради утврђивања кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака од стране политичких странака.
195. У свим наведеним фазама изборног процеса укупно су изјављене 62 жалбе Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине, од којих је Суд Босне и Херцеговине 59 жалби одбио или одбацио и три одлуке вратио на поновни поступак, што у проценту износи да је 95,16% одлука Централне изборне комисије БиХ потврђено.

3. Остале активности

3.1. Финансијске активности

196. Редовне активности Централне изборне комисије БиХ у области материјално-финансијских послова у извјештајном периоду укључују: вођење пословних књига: главне књиге и дневника (редовног буџета, програма посебне намјене: Јединствени изборни информациони систем (ЈИИС), Донација Савјета Европе 2018, Донација Савјета Европе 2019. година, Пријевремени избори фебруар 2019. године) и помоћних књига (књига основних средства, ситног инвентара и материјала у складишту), праћење извршења буџета; вођење благајничког пословања; обрачуни и исплате плата и накнада, рефундација по основу боловања; израде извјештаја надлежним органима пореске управе (спецификације обрачуна пореза и доприноса, МИП, МОП, ГОП и ГИП 1022 обрасци) фондовима, Централној изборној комисији БиХ и сл.)

3.2. Буџет Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2019. годину

197. У складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину (“Службени гласник БиХ” број 84/19) Централној изборној комисији БиХ су одобрени расходи у укупном износу од

3.073.000,00 КМ од чега износ од 3.063.000,00 КМ из буџета институција Босне и Херцеговине и 10.000,00 КМ из примања од продаје сталних средства.

198. **Вишегодишња капитална улагања (кориговани буџет за 2019. годину)** - Одлуком о одобравању изведбеног пројекта Јединственог изборног информационог система БиХ који се уврстио у програм вишегодишњих капиталних улагања за период 2010 - 2012. године број 24/11 од 14.3.2011. године одобрено је укупно 3.255.147,00 КМ. Пренесена неутрошена средства из 2018. године, вишегодишњих капиталних улагања на програму посебних намјена – **Јединствен изборни информациони систем у БиХ** коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за период јануар-септембар 2019. годину за износ од **33.406,68 КМ**.

3.3. Корекција Буџета

199. **Вишегодишња капитална улагања – (кориговани буџет за 2018. годину)**. Одлуком о одобравању изведбеног пројекта Јединственог изборног информационог система БиХ који се уврстио у програм вишегодишњих капиталних улагања за период 2010 -2012. године, број 24/11 од 14. 3. 2011. године, одобрено је укупно 3.255.147,00 КМ. Пренесена неутрошена средства из 2017. године, вишегодишњих капиталних улагања на програму посебних намјена – Јединствени изборни информациони систем у БиХ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2018. годину за износ од 448.382,87 КМ.

3.3.1. Донације (кориговани буџет за 2018. годину)

1. Донација Савјета Европе 2018. године

200. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: 14/18 ФИМС ПО 5824467 и број: 04-2-16-1-1152-7/17 од 11.05.2018. године уплаћено је 53.863,99 ЕУР-а (105.348,81 КМ) дана 27.06.2018. године што представља 80% укупно одобреног износа (131.686,01 КМ) за подршку за трошкове спровођења “Предизборног програма помоћи за Босну и Херцеговину за Опште изборе 2018. године.”
201. У складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13) и чланом 5. Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину (“Службени гласник БиХ” број 202/18) отворен је у оквиру буџета Централне изборне комисије БиХ програм посебне намјене, за кориштење ових средстава, под називом Донација Савјета Европе 2018. године шифра 0706640, фонд (30). На овом програму је до краја 2018. године утрошено 105.258,17 КМ те је остало неутрошено 90,64 КМ. На захтјев Централне изборне комисије БиХ Министарство финансија и трезора БиХ је извршило пренос неутрошених средства у 2018. години у износу од 90,64 КМ у 2019. годину.
202. Централна изборна комисија БиХ је доставила финансијски извјештај о укупном утрошку средства по овом програму 30.11.2018. године, те је Савјет Европе уплатио дана 25. јануара 2019. године другу траншу у износу од 4.770,55 Евра (9.330,38 КМ) на ЈРТ.

203. Пренесена неутрошена средства из 2018. године као и уплаћена средства у јануару 2019. године на програму посебних намјена: **Донација Савјета Европе 2018. године** коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за период јануар-септембар 2019. године у износу од **9.421,02 КМ**.

2. Донација Савјета Европе 2019. године

204. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: ФИМС ПО 621184 и број: 04-2-50-2-165-5/19 од 04.04.2019. године уплаћено је 9.600 ЕВР-а (18.775,97 КМ) дана 03.05.2019. године и 1.036,41 ЕВР (2027,04 КМ) дана 11. 11. 2019.године као подршка за организацију и одржавање Конференције: “Општи избори 2018. година-изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини”, која се одржавала у Сарајеву у периоду од 14 -16. априла 2019.године.
205. Уплаћена средства у 2019. године на програму посебних намјена: **Донација Савјета Европе 2019. године** коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за период јануар-децембар 2019. године у износу од **20.803,01 КМ**.

3.3.2. Домаћи трансфери (кориговани буџет)

206. У складу са чланом 1.2а Изборног закона БиХ¹⁹ у буџету институција БиХ и међународних обавеза Босне и Херцеговине се обезбјеђују средства за осигурање вршења овлаштења Централне изборне комисије БиХ које регулише члан 2.9. Међутим, у складу са чланом 1.2б, када начелнику општине престане мандат, средства за спровођење нових избора осигуравају се у буџету општина.

3.3.3. Пријевремени избори фебруар 2019. године

207. Централна изборна комисија БиХ је на 95. сједници одржаној дана 10.12.2018. године донијела Одлуку о расписивању пријевремених избора за градоначелнике Града Добоја и Града Требиња и начелнике Општине Босански Петровац, Општине Босанско Грахово, Општине Бужим, Општине Домањевац-Шамац, Општине Дрвар, Општине Какањ и Општине Рибник број: 05-1-07-1-1469-1/18, а на 97. сједници одржаној дана 13.12.2018. године донијела Одлуку о буџету за спровођење пријевремених избора број: 07-1-16-1-1492-1/18, који ће се одржати 17. фебруара 2019. године.
208. Пошто је Централна изборна комисија БиХ у складу са чланом 2.9 поменутог закона одговорна за правовремено штампање, дистрибуцију и сигурност гласачких листића, информативну кампању, регулисање законитости рада изборних комисија, објаву резултата избора на свим нивоима избора у БиХ, за спровођење избора за градоначелнике у наведеним градовима и начелнике у наведеним општинама неопходно је обезбиједити додатна финансијска средства у оквиру Буџета Централне изборне комисије БиХ у износу од 120.000,00 КМ. Осигурање ових средстава је била обавеза поменутих градова и општина. Општина Какањ је уплатила за поменуте намјене износ од 9.500,00 КМ, а општина Домањевац/Шамац износ од 19.000,00 КМ дана 20.12.2018. године на јединствен рачун трезора. С обзиром на то да није било реализације на овом програму у 2018. години укупан неутрошен износ од 28.500,00 КМ је пренесен у 2019.

---

¹⁹ «Службени гласник БиХ број: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 52/04, 25/05, 52/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16.

годину. Општина Рибник је 04.01.2019.године уплатила износ од 4.000,00 КМ на главни рачун трезора. На подрачун број: 37111614 - Централне изборне комисије БиХ, уплаћена су средства за спровођење пријевремених избора како слиједи: 10.01.2019. године износ од 6.400,00 КМ од Општине Бужим, 14.01.2019 године износ од 7.000,00 КМ од Општине Дрвар, 15.1.2019.године износ од 43.000,00 КМ од Града Добоја, 16.01.2019. године износ од 21.500,00 КМ од Града Требиња и износ од 6.000,00 КМ од Општине Босанско Грахово и 18.01.2019. године износ од 3.600,00 КМ од Општине Босански Петровац.

209. У оквиру буџета Централне изборне комисије БиХ отворен је програм посебне намјене, за кориштење ових средстава, под називом **Пријевремени избори фебруар 2019. године** шифра 0706650, фонд (30). Укупно расположива средства на овом програму су износила 120.000,00 КМ.
210. По налогу Централне изборне комисије БиХ, Министарство финансија и трезора БиХ је дана 31.05.2019. године извршило поврат неутрошених средстава уплатиоцима у укупном износу од 26.101,33 КМ, те су расположива средства умањена за тај износ.
211. Пренесена неутрошена средства из 2018. године као и уплате општина и градова у јануару 2019. године, након поврата неутрошених средстава уплатиоцима у мају 2019. године, програм посебних намјена: Пријевремени избори фебруар 2019. године коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за период јануар - септембар 2019. године у износу од **93.898,67 КМ.**
212. Сви програми посебних намјена заједно коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за период јануар - септембар 2019. годину за **157.529,38 КМ.**
213. **Укупан кориговани буџет Централне изборне комисије БиХ за период 01.01.-31.12.2019. годину**, са пренесеним неискориштеним средствима из 2018. године на вишегодишњем капиталном улагању и намјенским средствима донације и домаћих трансфера износи укупно **3.230.529,38 КМ.**

Табела 9. Структура налога у току 2019. године

	Налози за књижење	Рачуни	Извјештај о плаћеним рачунима	Налози за плаћање	Пријаве добављ./спољних сарадника	Уговори о дјелу	Комисије
Непосредна потрошња	124	657	124	124	25	6	4
ППН: ЈИИС	-	-	1	-	-	-	-
ППН: ДВЕ 2018	1	3	1	1	-	-	-
ППН: ДВЕ 2019	2	6	2	2	1	2	-
ППН: Пријевремени избори фебруар 2019.	8	13	8	8	2	1	-
УКУПНО	136	680	136	136	28	9	4

214. Поред редовне активности, реализоване су и други значајни послови, како сlijеди:

- a) завршне радње пописа/ инвентарисања на дан 31.12.2018. године;
- b) израда Завршног рачуна и извршење буџета за 2018. годину у складу са Законом о финансирању институција БиХ (“Службени гласник БиХ” бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13);
- c) Израда оперативних/динамичких планова Централне изборне комисије БиХ у складу са инструкцијама о сачињавању оперативних/динамичких планова буџетских корисника у складу са:
  - Одлуком о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине за период јануар-март 2019. године коју је донио Савјет министара БиХ на 161. сједници одржаној дана 13.12.2018. године,
  - Одлуком о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине за период април-јуни 2019. године коју је донио Савјет министара БиХ на 168. сједници одржаној дана 11.03.2019. године,
  - Одлуком о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине за период јул-септембар 2019. године коју је донио Савјет министара БиХ на 175. сједници одржаној дана 23.07.2019. године,
  - Одлуком о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине за период јул-септембар 2019. године коју је донио Савјет министара БиХ на телефонској сједници одржаној дана 03.10.2019. године;
- d) израда аката обавезујућих по Закону о финансирању институција БиХ и то намјенска структура:
  - 1) програма посебне намјене-Јединствени изборни информациони систем БиХ/ЈИИС БиХ
  - 2) програма посебне намјене-Донација Савјета Европе 2018. године,
  - 3) програма посебне намјене Донација Савјета Европе 2019. године и
  - 4) програма посебне намјене Пријевремени избори фебруар 2019. године
- e) израда аката обавезујућих по Закону о Буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину (“Службени гласник БиХ” број 84/19)
  - 1) динамички/оперативни план расхода за 2019. годину
  - 2) намјенска структура капиталних издатака за 2019. годину
- f) у складу са Законом о финансирању институција БиХ и Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (“Службени гласник бр. 25/15 и 91/17), израда и достава Министарству финансија и трезора БиХ:
  - 1) Извјештај о извршењу буџета за период I-III 2019. године - Инструкција бр. 05-02-2-2972-1/19 од 29.03.2019. године,
  - 2) Извјештај о извршењу буџета за период I - VI 2019. године - Инструкција бр. 05-16-2-5526-1/19 од 01.07.2019. године и

- 3) Извјештај о извршењу буџета за период I - IX 2019. године - Инструкција бр. 05-02-2-7645-1/19 од 30.09.2019. године;
- 4) квартални извјештаји динамике запошљавања;
- g) табеле приоритета Документа оквирног буџета за период од 2020. до 2022. године у складу са Инструкцијом за буџетске кориснике бр 1. (припрема Документа оквирног буџета за период од 2020. до 2022. године) број: 05-02-1-1170-1/19 од 31.01.2019. године;
- h) израда и достава Министарству финансија и трезора БиХ пројекције буџета Централне изборне комисије БиХ за 2020. годину, захтјев за додјелу средстава из буџета за 2020. годину у складу са Инструкцијом за буџетске кориснике Министарства финансија и трезора БиХ бр. 2, Инструкцијом са упутствима за припрему захтјева за додјелу средстава из буџета за 2020. годину (пројекција буџета за 2020. годину) број: 05-16-2-5449-2/19 од 01.08.2019. године;
- i) праћење финансирања и трошења средстава са програма посебних намјена и извјештавање донатора и Министарства финансија и трезора БиХ;
- j) праћење трошкова репрезентације;
- k) израда Средњорочног плана рада Централне изборне комисије БиХ за период 2020 - 2022. година.

3.4. Логистичко-оперативне активности

3.4.1. Опште информације и нормативи

215. Централна изборна комисија БиХ је у периоду јануар – децембар 2019. године реализовала значајне логистичке послове, редовне годишње набавке, специфичне набавке, вишегодишње капиталне набавке, предвиђене Пројектом ЈИИС БиХ (Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине) и друге набавке предвиђене Планом набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2019. годину.
216. Централна изборна комисија БиХ је током финансијске 2019. године донијела четири Привремена Плана набавки за сваки квартал 2019. године и то како слиједи:
  - a) Привремени План набавки за период 01.01.2019. године до 31.03.2019. године број: 07-2-16-3-66-1/19 од 24.01.2019. године,
  - b) Допуне Привременог Плана набавки за период 01.01.2019. године до 31.03.2019. године број: 07-2-16-3-66-2/19 од 21.03.2019. године,
  - c) Привремени План набавки за период 01.04.2019. године до 30.06.2019. године број: 07-2-16-3-66-3/19 од 11.04.2019. године,
  - d) Привремени План набавки за период 01.07.2019. године до 30.09.2019. године број: 07-2-16-3-66-4/19 од 09.07.2019. године и
  - e) Привремени План набавки за период 01.10.2019. године до 31.12.2019. године број: 07-2-16-3-66-5/19 од 10.10.2019. године.

217. Правни оквир за спровођење поступака јавних набавки чине сљедећи закони и прописи у складу са којим Централна изборна комисија БиХ је извршила набавке: Закон о јавним набавкама («Службени гласник БиХ», број 39/14); Упутство за припрему модела тендерске документације и понуда («Службени гласник БиХ», бр. 90/14 и 20/15); Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» бр. 8/02, 10/02, 44/04 и 102/09); Одлуке о привременом финансирању Институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине; Правилник о поступку директног споразума («Службени гласник БиХ», број 90/14); Интерни правилник о поступку директног споразума у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине број: 07-2-02-2-144-1/15 од 12.02.2015. године; Правилник о успостављању и раду комисије за набавке («Службени гласник БиХ», број 103/14); Сви подзаконски акти донесени од стране Савјета министара Босне и Херцеговине и Агенције за јавну набавку за спровођење поступака јавних набавки; Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85 и 57/89, „Службени лист РБиХ“, бр. 2/92, 13/93 и 13/94; Закон о закупу пословних зграда и просторија („Службени лист СФРЈ“, бр. 33/77, 12/87, 30/90 и 3/93); Закон о грађењу („Службене новине Федерације БиХ“, број: 55/02); Посебне узансе о грађењу („Службени лист СФРЈ“, број: 18/77); прописи из области радних односа који регулишу права и обавезе државних службеника и запосленика, прописи о плаћама и накнадама запослених и други закони и прописи који регулишу области чија примјена одредаба је обавезна приликом израде појединачних и опћих аката.
218. Централна изборна комисија БиХ је у 2019. године донијела нови Правилник о раду у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ број: 05-1-02-3-465-1/19 од 29.05.2019. године који је усклађен са одредбама Закона о раду у институцијама Босне и Херцеговине²⁰ и Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине²¹.
219. У извјештајном периоду спроведена је и окончана процедура допуне Правилника о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 26/14, 81/14 и 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18 и 5/19) тако што је Савјет министара Босне и Херцеговине на 178. сједници одржаној 12.11.2019. године донио Правилник о допуни Правилника о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 81/19). На овај начин право Централне изборне комисије БиХ, да има у власништву специјализирано моторно возило - вишенамјенско комби возило, је утврђено у правном пропису, односно у наведеном правилнику.
220. С Агенцијом за јавне набавке и Правобранилаштвом Босне и Херцеговине, као контролним и координационим органима за област јавних набавки, стално је контактирано, размјењивана писана комуникација и праћена реализација законских одредаба којима се регулише област јавних набавки. Све остварене набавке и спроведени поступци квалитетно су документовани уз прибављање и евидентирање потребних мишљења, сагласности, комисијских записника и друге потребне документације. Поступак набавке чија је вриједност била процијењена на износ већи од 6.000,00 КМ проводиле су комисије за јавне набавке које су именоване одлукама Централне изборне комисије БиХ у складу са Законом о јавним набавкама и Правилником о успостављању и раду комисије за набавке.

²⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 и 93/17

²¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 24/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17.

3.4.2. Логистичке и оперативне активности

221. Оперативно-логистичке активности представљају структурисан систем од одређених међусобно повезаних компоненти које су представљале суштину оперативних радњи Централне изборне комисије БиХ током 2019. године уз обављање редовних активности и додатних активности које су се односиле на логистичку припрему и организацију Постизборне Конференције одржане након спроведених Општих избора 2018. године.
222. Набавка је реализована у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, проведеним актима донесеним на основу овог закона од стране Савјета министара БиХ и Агенције за јавне набавке Босне и Херцеговине и Правилника о поступку директног споразума за набавке чија процијењена вриједност није прелазила износ од 6.000,00 КМ.
223. На основу Одлука Централне изборне комисије БиХ извршене су набавке роба, услуга и радова, како слиједи:
- **Поступци јавних набавки из капиталних издатака:** Није било спровођења поступака јавних набавки из капиталних издатака током 2019. године, с обзиром на то да је на снази било привремено финансирање институција Босне и Херцеговине.
  - **Поступци јавних набавки из вишегодишњих капиталних улагања:** Преостали износ нереализованих средстава у 2018. години из вишегодишњег пројекта Јединственог изборног информационог система БиХ је у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), уз претходно поднесени захтјев Централне изборне комисије БиХ, пренесен у износу од 33.406,68 КМ са ПДВ у 2019. годину од стране Министарства финансија и трезора БиХ. Стога је из пренесених средстава за вишегодишња улагања покренут поступак набавке софтвера „Надоградња ЈИИС-а БиХ“ (Јединственог изборног информационог система БиХ) који је спроведен путем конкурентског захтјева. Процијењена вриједност набавке је износила 28.200,00 КМ без ПДВ односно 33.000,00 КМ са ПДВ. Поступак набавке је био подијељен на два лота, ЛОТ 1 - Надоградња/дорада софтвера за вођење Централног бирачког списка и ЛОТ 2 - Надоградња/дорада софтвера за вођење изборне администрације (бирачки одбори).
  - **Редовне годишње набавке:** Набавка горива за моторна возила – конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 2 године; набавка услуга издавања авио карата – конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 2 године; набавка услуга поправке и сервисирања службених моторних возила - конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 3 године; набавка услуга лекторисања текста на три језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини - конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 2 године; набавка испоруке редовних лиценци – отворени поступак.
224. Спроведен је један отворени поступак и 5 конкурентских поступака што је укупно 6 поступака.
225. **Набавке спроведене путем директног споразума:** набавка услуга одржавања софтвера и хардвера за складишну евиденцију; набавка канцеларијског материјала административног материјала набавка услуга регистрације и осигурања моторних возила; набавка ауто гума; обезбјеђивање услуга прања моторних возила.; набавка

услуга прес клипинга; набавка услуга принтања и увезивања извјештаја Централне изборне комисије БиХ за 2018. годину; набавка услуга ССЛ веб сервер сертификата; набавка услуга мејл филтеринг; набавка услуга интернета; набавка услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације пословних просторија и набавка угоститељских услуга – поступак спроведен по поступку прописаном у Правилнику о додјели уговора о услугама из Анекса II. Дио Б Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, бр. 66/16 од 06.09.2016. године).

226. Остале набавке које су реализоване примјеном поступка директног споразума су: услуге сервисирања и текућег одржавања опреме, ситан инвентар; услуге медија (претплате и оглашавања огласа за запошљавање у дневној штампи); канцеларијског намјештаја и остале набавке јер је вриједност набавке била мања од 6.000,00 КМ.

227. „Ванредне набавке“ које су вршене ради спровођења активности из надлежности Централне изборне комисије БиХ, односиле су се на поступке набавки ради одржавања постизборне Конференције „Општи избори 2018. године – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини“ која се одржала од 14.04. до 16.04.2019. године у Сарајеву и то:

- набавка услуга хотелског смјештаја, послужења хране и пића и изнајмљивања сале и потребне опреме, поступак спроведен по поступку прописаном у Правилнику о додјели уговора о услугама из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама,
- набавка услуга писменог и усменог превођења са енглеског језика на босански и са босанског на енглески језик, услуга лекторисања материјала за Конференцију, услуга копирања и увезивања материјала за Конференцију, испоруке и израде материјала за Конференцију, услуга снимања дијела рада Конференције, услуга брзе поште ради достављања документације и писане кореспонденције у канцеларију Савјета Европе у Стразбуру. Наведене набавке су спроведене путем директног споразума уз претходно прибављање по три понуде за конкретну набавку.

3.4.3. Редовне оперативне активности

228. Редовне оперативне активности Централне изборне комисије БиХ обухватиле су између осталог:

- Контрола, завођење, комплетирање рачуна са одлукама, мишљењем, уговором и праћење реализације рачуна са уговором, комплетирана достава рачуна Одсјеку за материјално-финансијске послове на плаћање, архивирање предмета и копирање материјала;
- Издавање путних налога за службена моторна возила, контрола истих и израда мјесечних извјештаја за свако возило и једног збирног извјештаја о употреби службених возила ради увида и контроле руководиоцу институције, картица појединачне контроле за свако возило: Редован и ванредан сервис, потрошња горива у литрима, пређени километри, просјечна потрошња горива, набавка ауто гума, сервисирање возила потрошња моторног уља, регистрација, обавезно и каско осигурање за сва путничка службена моторна возила, материјал за поправку и одржавање возила, услуге оправки и одржавање возила, услуге прања возила;

- Реализација набавке материјала, спровођење кроз картице набавка ситног инвентара по основу покренутих захтјева, израда пријемница материјала, праћење износа из уговора, издатница материјала, задужења и раздужења за ситни инвентар и основна средства, израда записника о пријему основних средстава, обезбјеђење полиса путничког и здравственог осигурања, набавка полиса осигурања за службена путовања у иностранство;
- Израда аката – кореспонденција са другим институцијама и аката за рад комисије за јавне набавке, припрема реферата и наруџбеница;
- Континуирано, свакодневно снабдијевање организационих јединица канцеларијско-потрошним и хигијенским материјалом из приручног магацина и допуњавање (наручивање-набавка) недостајућих количина, спровођење процедуре редовног и ванредног сервисирања и поправке техничких уређаја, опреме и службених моторних возила у гарантном и вангарантном року, евиденција за пређене километре и замјену ауто гума за службена моторна возила.

3.5. Активности из области рада и радних односа

229. Редовне оперативне активности Централне изборне комисије БиХ обухватиле су и персоналне послове и запошљавање државних службеника и запосленика, односно обрада података за све службенике и запосленике који су били запослени у претходној години у Централној изборној комисији БиХ (број радних сати спроведених на послу; број сати спроведених на боловању, годишњем одмору, породилском одсуству итд.; преглед плаћених доприноса и пореза из плате и на плату). Персонални послови у 2019. години су се реализовали кроз сљедеће активности:

- припрема података за мјесечне и годишњи извјештај Заводу за статистику, континуирана пријава нових запосленика и државних службеника током цијеле године у пореске управе, слање упита и одговора на упите Агенцији за државну службу БиХ, достављање одјелу за МФП података о запосленим и све промјене које су значајне за обрачун плате, као и припремање збирних радних листа из свих организационих јединица ради обрачуна плата
- редовне мјесечне активности везане за обрачун плата и комплетирање збирних радних листа
- вођење редовних мјесечних евиденција у вези са примјеном Одлуке о употреби мобилних и службених фиксних телефона и дозвољеним трошковима телефонских услуга за мобилне и фиксне телефоне, и израда рјешења о прекорачењима утрошених импулса у односу на дозвољене и израда тромјесечних извјештаја о утрошеним износима за мобилне и фиксне телефоне по кориснику.

230. У овом извјештајном периоду у складу са одредбама Закона о државној служби институција Босне и Херцеговине вршена је комуникација и кореспонденција са Агенцијом за државну службу БиХ у погледу попуњавања упражњеног радног мјеста стручног сарадника за правне послове у Одсјеку за правне послове, Сектор за правне послове и управно рјешавање на одређено вријеме у два наврата. Најприје, на период до повратка државне службенице са неплаћеног одсуства и том приликом је извршен пријем запосленика на период од 07.01.2019. године до 03.08.2019. године, а потом за пријем у радни однос на одређено вријеме на период до девет мјесеци до повратка

државне службенице са породилског одсуства и том приликом је извршен пријем запосленика на период од 07.10.2019. године до 06.10.2020. године.

231. Надаље, у овом периоду је у складу са Закона о државној служби институција Босне и Херцеговине покренута процедура, коју је спроводила Агенција за државну службу БиХ, за попуну упражњеног радног мјеста државног службеника, стручног сарадника за анализу и одржавање база података у Одсјеку за информационо-комуникацијске технологије, Сектор за изборе и информационо-комуникацијске технологије (Јавни оглас је објављен 14.05.2019. године). Није извршена попуна упражњеног радног мјеста из разлога јер ни један кандидат није задовољио тражене услове огласа.
232. У 2019. години два пута је спровођена процедура, по претходно објављеном Јавном позиву, за избор и пријем волонтера високе стручне спреме у Секретаријату. Након спроведене процедуре по првом Јавном позиву објављеном 01.04.2019. године примљена је кандидаткиња у својству волонтера која је почела са радом 11.05.2019. године, али на њен образложен лични захтјев за престанак уговора о волонтерском раду ради добијања сталног запослења, исти је престао. Након спроведене процедуре по поновно расписаном Позиву за пријем волонтера високе стручне спреме објављеном 01.07.2019. године извршен је избор и закључен уговор о волонтерском раду са кандидаткињом на период од 01.10.2019. године до 01.10. 2020. године.
233. Дана 20.03.2019. године објављен је Јавни оглас за пријем у радни однос два запосленика на неодређено вријеме на упражњена радна мјеста референта за пријем и отпрему поште и архивара у Одсјеку за оперативне и заједничке послове, Сектор за финансијске и опште послове, након које процедуре је извршен избор најуспјешнијих кандидата за обављање послова референта за пријем и отпрему поште и архивара.
234. У вези са пословима из области рада и радних односа треба подсјетити на инсталацију модула е-Архива од 2017. године, који се односи на дигитално вођење досијеа запослених. Исто тако је инсталиран и посебан софтвер за људске ресурсе који омогућава електронско вођење и праћење свих евиденција које се односе на одсуства, одморе, боловања, обуке, унапређења и друге податке и евиденције које се користе у раду ове институције.

3.6. Активности које се односе на протокол

235. Редовне активности које се односе на протокол су послови пријема, разврставања, достављања поште на сигнирање, завођење, отпрема и архивирање документације и кореспонденције предмета (упис, сређивање и чување докумената који се архивирају), вођење евиденције печата Централне изборне комисије БиХ и курирски послови.
236. У периоду јануар – децембар 2019. године на протоколу у писарници у дјеловодник предмета и аката, закључен на крају 2019. године, а који се води у електронском облику, заведено је 819 предмета; у уписник првостепених предмета управног поступка је заведено 484 предмета; у уписник другостепених предмета управног поступка је заведено 2 предмета; у дјеловодник за повјерљиву и строго повјерљиву пошту је заведено 2 акта, у организационе јединице Секретаријата је путем интерних књига задужено 7.989 аката.

3.7. Активности које се односе на послове у складишту Централне изборне комисије БиХ

237. Складиште Централне изборне комисије БиХ се налази на посебној локацији, одвојено од сједишта Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, на адреси Касиндолског батаљона бр. 14 у Источном Сарајеву. У редовном раду складиште служи за смјештај залиха изборног материјала, опреме и инвентара Централне изборне комисије БиХ и Секретаријата, редовне архиве, изборне документације и искориштеног гласачког материјала с претходних избора који се чувају у складу с одлукама које доноси Централна изборна комисија БиХ.
238. У периоду јануар-децембар 2019. године у складишту су спроведене активности припреме, паковања и достављања документације у сједиште Секретаријата и назад у складиште (бирачких спискова, записника о раду бирачких одбора, помоћних образаца и документације из архиве 2018. године) која је кориштена за израду анализа и информација о спроведеним Општим изборима 2018. године. Обављени су и послови припреме, паковања, доставе и поврата изборног материјала потребног за спровођење пријевремених избора одржаних у 9 градова/општина²²; припремање кутија са ситним канцеларијским материјалом и параванима, достава папира у штампарију за штампање гласачких листића за пријевремене изборе и праћење штампања гласачких листића; достава гласачких листића за пријевремене изборе у 9 градова/општина и њихово преузимање након затварања бирачких мјеста; достава врећа са гласачким материјалом за гласање, непотврђених гласачких листића и гласачких листића бирача који су гласали путем мобилних тимова са комплетном документацијом у Главни центар за бројање. Слање и преузимање поштанских пошиљки бирача који су гласали из иностранства са поште и достава истих у Главни центар за бројање.
239. Поред наведених послова активности су се односиле на прикупљање папира за рециклажу, организација и класификација старе регистратурске грађе чији рок чувања је истекао, а која се углавном односила на гласачке листиће кориштене на Општим изборима 2018. године, гласачке листиће кориштене на пријевременим изборима, изборни материјал са избора одржаних претходних година и на амбалажни материјал у којем је био смјештен изборни материјал. Процедура расписивања јавног позива за продају папира и закључења уговора за откуп папира са најповољнијим понуђачем је у тренутку припреме овог извјештаја била у току. Након закључења уговора ће се наставити послови на организацији издавања продатог папира, начин преузимања истог и његове припреме за уништавање.
- Послови везани за складиште су укључивали и раздужења и задужења основним средствима запосленика у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ као и рад са комисијама за попис основних средстава, ситног инвентара и пописа материјала у складишту.
240. Крајем 2019. године потписан је уговор о одржавању софтвера за вођење складишне евиденције о материјалу који се налази у Складишту у електронском облику (који је имплементиран у 2017. години) и унапређењу појединих његових функција са добављачем „ББС“ д.о.о. Сарајево. Са софтвером за вођење складишне евиденције имплементиран је и софтвер за вођење основних средстава и ситног инвентара те вођење електронских евиденција о задужењима запослених са основним средствима.

²² Требиње, Босанско Грахово, Босански Петровац, Бужим, Домалевац/Шамац, Дрвар, Какањ, Рибник и Добој.

4. Информатичко-техничка подршка раду Централне изборне комисије БиХ

4.1. Одржавање софтвера база података и анализе

241. Током 2019. године извршено је архивирање података Општих избора 2018. године у складу са процедурама, те је извршено обједињавање и припрема софтвера за тестирање апликације ЈИИС БиХ.
242. У неколико случајева извршена је дорада апликација које су развијене од стране Одсека за ИКТ по захтјеву корисника.
243. У апликацији за евиденцију казни изречених политичким субјектима/лицима у поступку, додате су нове колоне и наредна 2020. година.
244. За потребе праћења стања Централног бирачког списка вршена је компаративна анализа стања Централног бирачког списка на основу достављеног ЦД-а и података достављених путем веб сервиса (новоразвијене апликације Централног бирачког списка (2018)).
245. Након спроведених Општих избора 2018. године припремљене су све статистичке евиденције утврђене чланом 2.9 став (1) тачка 4а Изборног закона БиХ што је укључило: бирачко тијело у БиХ, ФБиХ, РС, Брчко дистрикт БиХ, бирачко тијело по полној и старосној структури, бирачко тијело по гласачкој опцији, излазност по гласачкој опцији, анализа бирачких мјеста, овјерени кандидати (полна и старосна структура) укупно на изборима и по ниову/органима, овјерени политички субјекти, изабрани кандидати (полна и старосна структура) укупно на изборима и по ниову/органима, излазност у БиХ, ФБиХ, РС, као и полна и старосна структура и излазност по општинама/градовима те полна и старосна структура.
246. За потребе спровођења избора за савјете мјесних заједница, пружена је стручна помоћ ОИК/ГИК приликом уноса, те формирање бирачког списка. Након анализе и уочених неправилности рада код приказа бирача по мјесним заједницама креирани су нови View-а на серверу cbs-db у бази Election Repository, те су промјене у изворном коду документоване.

4.2. Информатичко - техничка подршка корисницима

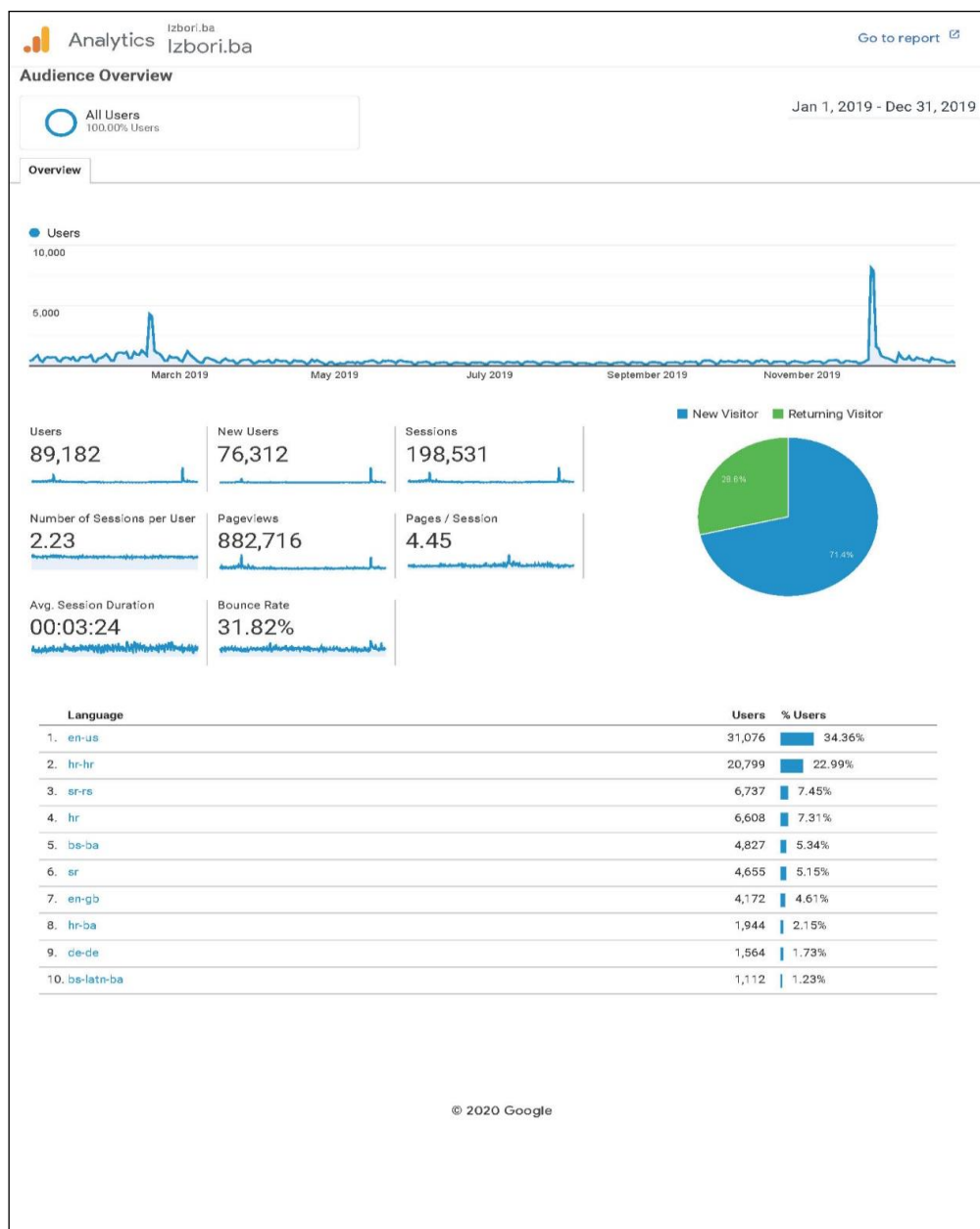
247. Током 2019. године пружена је подршка за 65 захтјева запослених у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ те помоћ општинским/градским изборним комисијама око конфигурације опреме за приступ мејл серверу и базама у Централној изборној комисији БиХ (14 интервенција).
248. Редовне активности су такође обухватиле провјеру стања агрегата – једном мјесечно, преглед стања рачунарске мреже у Централној изборној комисији БиХ (провјера сигурносних додатака на рачунарским оперативним системима, те инсталација истих уколико недостају) – свакодневно, преглед и провјера стања антивирусне заштите у Централној изборној комисији БиХ – свакодневан задатак, те израда и провјера Backup-а на серверима – свакодневан задатак.

249. Припремљена је и анализа и преглед стања рачунарске опрема која се користи у Централној изборној комисији БиХ којом је утврђено да је само 21 рачунар “млађи” од пет (5) година, укључујући и рачунаре за електронске сједнице. Тренутно 62 запосленика користи рачунаре. Од “старијих” рачунара код 10-так је замијењен хард диск (ХДД) са новијим ССД диском, те се може закључити да је стање персоналих рачунара незадовољавајуће и може утицати на рад Централне изборне комисије БиХ. Такођер, хардверска опрема у сервер сали и друга мрежна опрема је застарела и могућност њеног функционисања је упитна. На овакво стање одразила се и чињеница да у периоду 2019. године није извршена набавка ни једне нове радне станице нити мрежне и друге опреме.
250. Дана, 16.12.2019. године Централна изборна комисија БиХ се актом број 04-2-50-4-791-1/19 обратила Савијету министара БиХ за иницирањем заједничког састанка са релевантним институцијама и агенцијама на којем би се разговарало о осигурању удаљене локације за сигурност и смјештај података у посједу Централне изборне комисије БиХ и других заинтересованих институција. Централна изборна комисија БиХ чува копије података које су у њеном подсједу на екстерним дисковима у складишту Централне изборне комисије БиХ, чија локација није трајног карактера нити је у посједу Централне изборне комисије БиХ. Имајући у виду значај осигурања резервне локације за брзи опоравак информатичког система (Disaster Recovery Site - ДР сајт) чиме се спречава губитак податка, те омогућава контрола и упоређивање података у непредвиђеним ситуацијама иницирано је одржавање састанка са другим институцијама које су такође заинтересоване за похрањивање података у њиховом посједу на једној централној локацији. Такођер према препорукама у Ревидираном Плану интегритета Централне изборне комисије Босне и Херцеговине ова активност је идентификована као најважнија и њена имплементација је од приоритетног значаја (акт ЦИК БиХ број 04-07-10-1160-4/17 од 14.12.2017.).
251. Уз финансијску подршку ОЕБС БиХ израђена је апликација за онлајн доставу имовинских картона изабраних званичника која се тренутно налази у фази тестирања. Такође, уз финансијску подршку ОЕБС БиХ, у циљу унапређења рада Службе за ревизију финансирања политичких странака извршено је отклањање недостатака у Апликацији ФИ ЦИК БиХ. Путем ове апликације политичке странке подносе финансијске извјештаје Централној изборној комисији БиХ, те је користе запослени у Служби за ревизију за контролу финансијских извјештаја политичких странака.

4.3. Интернет страница Централне изборне комисије БиХ

252. На званичној интернет страници Централне изборне комисије БиХ (www.izbori.ba) у 2019. години објављено је **4.958** докумената, **225** саопштења за јавност, **65** позива и дневних редова за сједнице Централне изборне комисије БиХ.
253. На интернет страници Централне изборне комисије БиХ у 2019. години укупно је евидентирано **595.102** упита за провјеру стања Централног бирачког списка.
254. Увидом у статистику о посјећености на Google web сервису за 2019. годину, на интернет страници Централне изборне комисије БиХ забиљежено је **882.716** прегледа.

Слика 1. Преглед посјећености Интернет странице www.izbori.ba у 2019. години

4.4. Графичка припрема

255. У 2019. години извршена је графичка припрема за све активности Централне изборне комисије БиХ укључујући:

- Графичка припрема презентације пратећих садржаја за промоцију иницијативе за проглашење Свјетског дана избора.
- Припрема и графичко обликовање цјелокупног видео и штампаног материјала за конференцију „Општи избори 2018 – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини“ (сертификати, натписи, банери, фотографисање).
- Графичка подршка Центру за едукацију (Прес конференције, обуке, саопштења).

- Графичка припреma sadržaja za prijevremene izbore koji su održani 17.02.2019. godine: grafički dizajn i priprema za štampu postera Kako glasati (dva pisma, tri jezika puni kolor); priprema i grafičko oblikovanje postera Biračko pravo (dva pisma, tri jezika); priprema za štampu glasačkih listiћа; priprema i grafičko oblikovanje cjelokupnog štampanog materijala koji se nalazi na glasačkom mjestu (putoкази, забране, ознаке); израда акредитација за посматраче.
- Континуирано праћење и фотографисање рада Централне изборне комисије БиХ са домаћим и међународним званичницима и обрада фотографија.
- Графичко обlikовање cjelokupног визуелног изгледа пратећих и неопходних елемената у раду Централне изборне комисије БиХ: акредитације, визит карте, плочице на вратима, карте БиХ, натписи на столовима, календари, панои, позивнице, захвалнице, логотипи.

Слика 2. Графичке илустрације и телопи

5. Закључна разматрања

256. Фокус активности Централне изборне комисије БиХ у 2019. години је био на: имплементацији резултата Општих избора 2018. године; провођењу посредних избора за законодавне органе власти, провођењу пријевремених избора за начелнике 7 општина и градоначелнике 2 града, активностима за припрему избора за тијела локалне управе и самоуправе у 9 општина/градова у Босни и Херцеговини; вођењу и ажурирању Централног бирачког списка; попуњавању изборних комисија, именовању и разрјешењу чланова изборних комисија, анализи рада општинских/градских изборних комисија; едукацији изборне администрације према усвојеном Плану обука за 2019. годину; активности у вези с доставом и објављивањем имовинских картона изабраних

званичника, провјера пребивалишта за изабране званичнике, утврђивање престанка мандата и додјела замјенских мандата, ажурирање евиденције о уплаћеним казнама, спровођењу пријевремених избора те заштити изборног права.

257. Настављене су активности на техничкој припреми Јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ). У току је надоградња апликација и софтвера које користи Централна изборна комисија БиХ: 1. Надоградња ЈИИС БиХ – Централни бирачки списак, 2. Израда апликације за изборну администрацију, и 3. У току је миграција софтвера и тестирање модула и функционалности ЈИИС БиХ, те тестирање апликације “имовински картони“.

II ДИО

**СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА О
ФИНАНСИРАЊУ
ПОЛИТИЧКИХ
СТРАНАКА**

ZVJEŠTAJI

stranke

1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака

1.1. Увод

258. Централна изборна комисија БиХ, у складу са одредбама члана 14. став (2) Закона о финансирању политичких странака (“Службени гласник БиХ” број: 95/12 и 41/16), надлежна је за спровођење одредаба Закона о финансирању политичких странака (у даљем тексту: Закон о финансирању) и надлежна је да одлучи да ли су политичка странка или друго лице прекршили одредбе овог Закона, као и да изрекне санкције било којој политичкој странци због непридржавања његових одредби или да предузме одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности, у складу са законом.
259. Сваку сумњу о кривичном дјелу које се може довести у везу с финансирањем политичких странака и финансирањем изборне кампање Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 14. став (4) овог Закона, обавезна пријавити надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.
260. Централна изборна комисија БиХ је у складу с чланом 10. став (1) Закона о финансирању успоставила Службу за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију), која прегледа и контролира финансијске извјештаје које поднесу политичке странке и обавља ревизију финансирања политичких странака у складу с овим законом.
261. Служба за ревизију је успостављена Одлуком Централне изборне комисије БиХ о успостављању Службе за ревизију финансијског пословања, број: 01-07-653/05 од 10. 3. 2005. године, у складу с тада важећим Законом о финансирању политичких странака²³. Накнадном измјеном Закона о финансирању 2010. године, промијењен је назив Службе за ревизију финансијског пословања у Службу за ревизију финансирања политичких странака.
262. Ревизија финансијских извјештаја политичке странке укључује извјештаје сједишта странке и најмање двије ниже организационе цјелине које одабере Служба за ревизију.
263. На основу спроведених активности Централне изборне комисије БиХ у области прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, те изречених санкција политичким странкама, припремљен је извјештај о имплементацији одредаба Закона о финансирању политичких странака у 2019. години.

1.2. Правни оквир за финансирање политичких странака

264. Финансирање политичких странака у Босни и Херцеговини је уређено:

- Законом о финансирању политичких странака и

---

²³ „Службени гласник БиХ“, бр. 22/00

- Поглављем 15. Изборног закона БиХ, финансирање изборне кампање.

У складу с одредбама члана (3) став (1) Закона о финансирању, политичка странка може се финансирати из: чланарина, добровољних прилога правних и физичких лица, издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организирања страначких манифестација, прихода од имовине у власништву политичке странке, буџета БиХ у складу с чланом 7. овог закона, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ, те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом и добити од предузећа која су у власништву политичке странке.

Предузеће у власништву политичке странке може се бавити само дјелатношћу везаном за културу или издавачком дјелатношћу.

Годишњи приход политичке странке остварен од имовине у власништву политичке странке и добити од предузећа која су у власништву политичке странке не смије прелазити 20% износа укупног годишњег прихода странке.

- (1) Политичке странке се финансирају из буџета Босне и Херцеговине у складу с чланом 7. Закона о финансирању политичких странака, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ, те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом.

У складу с одредбама члана 7. Закона о финансирању политичких странака у буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине средства се осигуравају за финансирање политичких странака, односно коалиција политичких странака и независних кандидата заступљених у Парламентарној скупштини БиХ и парламентарних група, односно клубова посланика и делегата у Парламентарној скупштини БиХ.

Укупна средства која се издвајају за финансирање споменутих политичких субјеката не могу прелазити износ од 0,2% буџета Босне и Херцеговине у календарској години. Политичким странкама, односно коалицијама политичких странака средства се расподјељују на начин да се:

- 30% средстава дијели једнако свим политичким странкама, односно коалицијама политичких странака које су освојиле мандате,
- 60% средстава дијели према броју посланичких, односно делегатских мандата, које свака политичка странка, коалиција политичких странака, односно независни кандидат има у тренутку додјеле мандата,
- 10% од укупног износа распоређује парламентарним групама сразмјерно броју посланичких, односно делегатских мјеста која припадају мање заступљеном полу.

Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ ће својим актима детаљније регулисати расподјелу средстава из овог члана, контролу трошења и друга финансијска питања у вези са спровођењем овог закона.

- (2) У Републици Српској, у складу са Законом о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине („Службени гласник РС“, број 65/08), средства се издвајају из буџета за:

- финансирање дијела трошкова редовног рада политичких странака, коалиција, независних посланика, односно одборника,

- покриће дијела трошкова изборне кампање политичких странака, коалиција, независних листа и независних кандидата којима су потврђене изборне листе за избор посланика, односно одборника и
  - покриће дијела трошкова рада посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група.
- a) Средства издвојена за финансирање трошкова редовног рада политичких странака, коалиција, независних посланика, односно одборника не могу бити мања од 0,2% укупних буџетских прихода из претходне године, а распоређују се на начин:
- 20% средстава се распоређују у једнаким износима свим политичким странкама и коалицијама које имају посланике у скупштини и независним посланицима и
  - 80 % се распоређује сразмјерно броју освојених мандата, које политичка странка, коалиција, независни посланик, односно одборник има у скупштини.
- b) Средства за изборну кампању осигуравају се у буџету за годину у којој се одржавају избори у износу не мањем од 0,05% укупних буџетских прихода из претходне године. Начин расподеле средстава врши се у складу с изборним прописима.
- c) Средства за рад посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група, додјељују се ради покрића:
- пашалних трошкова за рад у изборним јединицама посланика, односно одборника,
  - путних трошкова у иностранство, ако организатор није Народна скупштина Републике Српске или Вијеће народа Републике Српске, односно скупштина јединице локалне самоуправе,
  - трошкова набавке материјала – горива, штампе, службених гласника и публикација,
  - трошкова смјештаја и исхране посланика, делегата, односно одборника, у вријеме када се не одржавају сједнице скупштине или вијећа и
  - остале трошкове у вези с радом посланика, делегата, односно одборника у клубовима и групама.

(3) Федерација Босне и Херцеговине није донијела посебан закон о финансирању политичких странака из буџета, па средства за финансирање политичких субјеката издваја у складу са Законом о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине, као “текуће трансфере непрофитним организацијама - за политичке странке и коалиције”, који се доноси сваке године.

Средства се издвајају у износу од 0,2% у односу на укупне приходе, без примитака и користе се по програму који доноси Влада.

Средства намијењена за финансирање политичких субјеката распоређују се тако да:

- 40% од предвиђеног износа припада политичким субјектима, који су заступљени у Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, у једнаким износима, а
- 60 % према броју посланика у домовима Парламента, на дан додјеле мандата.

Уколико је уговором између чланица коалиције регулисан начин расподеле новчаних средстава која припадају коалицији, Влада средства распоређује на

основу одредаба уговора.

(4) Законом о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 29/04 и 14/07) прописано је да се средства из буџета Брчко дистрикта БиХ издвајају за:

- предизборну кампању политичких странака које учествују на изборима за Скупштину Брчко дистрикта БиХ и
- редован рад политичких странака заступљених у Скупштини Брчко дистрикта БиХ.

а) Средства за предизборну кампању политичких странака осигуравају се у години у којој се одржавају редовни избори за Скупштину Брчко дистрикта БиХ и то у износу 0,03% прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 60.000 КМ зависно од тога који је износ нижи.

б) Средства за редован рад политичких странака издвајају се по годишњој основи од 0,1% од прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 200.000 КМ, зависно од тога који од ова два износа је нижи.

Средства издвојена за редован рад политичких странака и њихових заступничких клубова у Скупштини Брчко дистрикта БиХ распоређују на тај начин да се:

- 30% средстава распоређује у једнаким износима свим посланичким клубовима политичким странкама заступљеним у Скупштини Брчко дистрикта БиХ, а
- 70% од укупног износа распоређује сразмјерно броју посланичких мјеста које свака политичка странка има у Скупштини Брчко дистрикта БиХ у тренутку расподјеле.

1.3. Правни оквир за финансијско извјештавање политичких странака

265. У Закону о финансирању политичких странака, у члану 12. став (1), прописано је да политичке странке воде евиденцију о својим приходима и расходима и дужне су да Централној изборној комисији БиХ подносе финансијски извјештај за сваку календарску годину (рачуноводствену годину).

266. Политичке странке, у складу с одредбом члана 12. став (3) овог Закона, подносе посебан финансијски извјештај за период изборне пропаганде на начин како је утврђено Изборним законом БиХ. Политичке странке и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су, у складу с чланом 15.1 став (1) Изборног закона БиХ, у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднијети финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора, у року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у „Службеном гласнику БиХ“.

267. Извјештаји које подносе политичке странке и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти садрже: све приходе и расходе, засноване на

чланарини, транспарентним прилозима из иноземства, прилозима физичких и правних лица, прилозима у облику робе и услуга (прилози у натури), приходима на властиту имовину и подузетничке активности, у складу с одредбама Закона о финансирању политичких странака, кредитима, позајмицама, донацијама, олакшицама, поврату новца, осталим материјалним трошковима и осталим изворима прихода за период извјештавања које одреди Централна изборна комисија БиХ.

268. Политичка странка је, у складу с одредбом из члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака, обавезна у свом финансијском извјештају укључити све користи остварене од активности субјеката који су на било који начин повезани с политичком странком или су под њеном контролом.
269. У складу са одредбама члана 13. став (6) Закона о финансирању, политичка странка је дужна јавно приказати поријекло и начин утрошка средстава прикупљених током протекле календарске године (рачуноводствене године). Завршни рачун и финансијски извјештај у којем се подробно наводе извори прихода, подаци о физичким и правним лицима која су дала добровољне прилоге те подаци о намјени, односно активностима за које су средства утрошена, јавни су документи и објављују се на веб страници политичке странке.
270. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за спровођење одредаба којима се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања.
271. Централна изборна комисија БиХ је донијела три подзаконска акта, којима је утврдила садржај, форму, начин и друге детаље финансијског извјештавања:
- а) Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких странака²⁴ и Правилник о измјенама и допунама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака²⁵,
  - б) Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака²⁶ и
  - с) Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата²⁷.
272. Контрола и ревизија финансирања политичких странака уређена је: Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака²⁸, који је такођер донијела Централна изборна комисија БиХ.

---

²⁴ „Службени гласник БиХ“, број 96/13, који је ступио на снагу 18. 12. 2013. године, када је стављен ван снаге Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, „Службени гласник БиХ“, број 61/06

²⁵ „Службени гласник БиХ“, број 89/16

²⁶ „Службени гласник БиХ“, број 10/18, који је ступио на снагу 17.02.2018. године, када је стављен ван снаге Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких субјеката „Службени гласник БиХ“, број 96/13

²⁷ „Службени гласник БиХ“, број 10/18

²⁸ „Службени гласник БиХ“, број 103/08

2. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду

273. У оквиру спровођења Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је у 2019. години предузела низ активности и реализирала кључне задатке којима је утврђивана законитост финансирања политичких странака, постигнута транспарентност финансирања и реализирала је кључне радње које регулишу легалитет финансирања политичких странака.

2.1. Пријем финансијских извјештаја политичких странака

274. Политичке странке, у складу с одредбом из члана 12. став (4) Закона о финансирању, финансијски извјештај подносе до 31.3. наредне године, у форми коју је прописала Централна изборна комисија БиХ.

275. Централна изборна комисија БиХ је развила апликацију „ФИ ЦИК БиХ“, путем које политичке странке финансијске извјештаје подносе у електронској форми.

276. У складу са својим овлаштењем из члана 12. Закона о финансирању, да проводи и извршава одредбе овог Закона, Централна изборна комисија БиХ је обавила сљедеће активности:

277. Извршила пријем годишњих финансијских извјештаја за 2018. годину које је поднијело 117 политичких странака. Од укупно 156 политичких странака, колико их је са 31.12.2018. године било на евиденцији Централне изборне комисије БиХ, Годишњи финансијски извјештај за 2018. годину, је у законом прописаном року (до 31.03.2019. године) и на начин како је прописано Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, односно путем апликације „ФИ ЦИК БиХ“, поднијеле су 82 политичке странке, 30 странака извјештај је поднијело након упућених ургенција од стране Централне изборне комисије БиХ, односно са закашњењем од 5 - 180 дана и то: 19 странка са закашњењем од 5-30 дана, четири странке су касниле до 60 дана, једна странка је каснила 90 дана и 6 странака је извјештај поднијело са закашњењем до 180 дана. Пет политичких странака извјештај је поднијело само у штампаном облику, а не и електронски.

278. Извјештај није поднијело 39 политичких странака, међу којима је седам политичких странака, за које је Централна изборна комисија БиХ судовима упутила приједлоге за њихово брисање из судског регистра, јер исте не учествују на изборима и не подносе финансијске извјештаје у дужем периоду, а то су:

Табела 10. Политичке странке брисане из судског регистра

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке
1	1273	Хрватска народна заједница 1908
2	1001	Нова грађанска иницијатива-Козарац
3	1717	Партија економске и социјалне правде
4	1006	Партија социјалне правде
5	2290	Српска алтернатива
6	516	Странка девизних штедиша Републике Српске
7	1708	Странка праведне политике

279. Међу политичким странкама, које нису поднијеле финансијски извјештај за 2018. годину је и 12 политичких странака, које је Централна изборна комисија БиХ санкционисала административном мјером забране кандидовања на наредним изборима (Локалним изборима 2020. године), ради кршења члана 10. став (8) Закона о финансирању политичких странака у 2017. години. Ове политичке странке нису поднијеле финансијски извјештај за 2017. годину и ревизорима Службе за ревизију финансирања политичких странака су ускратиле приступ својим просторијама ради обављања ревизије њиховог финансијског пословања.

Табела 11. Политичке странке које су ускратиле приступ својим просторијама ради обављања ревизије финансијског пословања

Ред. бр.	Код	Политичка странка
1	1017	Народна странка (Покрет за Брод)
2	1007	Политичка организација грађана Снага Босне
3	1021	Народна странка Нови град
4	1268	Странка европске социјалдемократије
5	518	Хрватски правашки блок БиХ
6	1875	Нова босанскохерцеговачка патриотска странка
7	2008	Повратак отписаних
8	2010	Хрватска сељачка странка Браћа Радић
9	2069	Снага нове генерације Бијељина
10	2085	Независни демократски искорак
11	1184	Твоја и моја странка у Босни и Херцеговини
12	1276	Комунистичка партија

280. Политичке странке у 2018. години су се финансирале из сљедећих извора: чланарина у проценту од 7,19%, прилога физичких особа у проценту 13,61%, прилога правних особа у проценту 1,5%, прихода од имовине политичких странака у проценту 1,03%, прихода од поклона и услуга што их странка није имала обавезу платити у проценту 0,88%, прихода из буџета у проценту 73,43% и осталих прихода у проценту 2,36% од укупно остварених прихода, као што је приказано у наредним табелама.

Табела 12. Преглед извора финансирања политичких странака у 2018. години

(1) Приходи	Износ у КМ	Структура
Чланарина	1.968.381,18	7,19 %
Прилози физичких лица	3.726.510,33	13,61 %
Прилози правних лица	410.442,08	1,50 %
Приходи од имовине политичких странака	280.979,65	1,03 %
Приходи од поклона и услуга које странка није имала обавезу да плати	240.193,93	0,88 %
Приходи из буџета	20.109.973,92	73,43 %
Приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања страначких манифестација	154,00	0,00%
(2) Остали приходи и друго	648.414,77	2,36 %
УКУПНИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	27.385.049,86	100,00 %

Графикон 2. Приказ структуре извора финансирања политичких странака у 2018. години

281. Политичке странке су на дан извјештајног периода имале дуговања у износу од 11.217.980,04 КМ, што је приказано у табели која слиједи.

Ред. број	Шифра	Назив политичке странке	Чланарине	Прилози физичких лица	Прилози правних лица	Приходи од имовине у власништву политичке странке	Неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати	Приходи из буџета	Остали приходи и др.	Укупан приход политичке странке (образац 3)	Дуговања политичке странке (образац 5)	Структура прихода							
												Чланарине	Прилози физичких лица	Прилози правних лица	Приходи од имовине у власн. пол. странке	Неновч. донације и рачуни које по. стр. није имала обав. платити	Приходи из буџета	Остали приходи и др.	Укупно
1	90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	73.246,08	1.546.888,55	65.050,00	52.556,35	41.314,83	3.557.002,42	18.849,01	5.354.907,24	1.819.127,98	1,4%	28,9%	1,2%	1,0%	0,8%	66,4%	0,4%	100,0%
2	515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	582.077,63	7.360,00	0,00	0,00	3.463,50	2.062.612,41	22.882,23	2.678.395,77	848.032,98	21,7%	0,3%	0,0%	0,0%	0,1%	77,0%	0,9%	100,0%
3	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БиХ	356.969,02	159.674,13	73.650,00	201.345,61	6.351,44	1.642.467,78	116.663,54	2.557.121,52	1.824.907,61	14,0%	6,2%	2,9%	7,9%	0,2%	64,2%	4,6%	100,0%
4	27	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БИХ	124.474,88	33.073,20	6.500,00	159,91	13.008,00	1.884.233,57	9.618,56	2.071.068,12	232.170,99	6,0%	1,6%	0,3%	0,0%	0,6%	91,0%	0,5%	100,0%
5	1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	52.233,49	231.235,13	16.520,00	0,00	13.917,48	1.623.513,91	5,91	1.937.425,92	584.778,72	2,7%	11,9%	0,9%	0,0%	0,7%	83,8%	0,0%	100,0%
6	18	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	285.066,52	136.749,92	18.920,00	10.097,10	200,00	1.443.799,28	10.984,35	1.905.817,17	1.058.972,82	15,0%	7,2%	1,0%	0,5%	0,0%	75,8%	0,6%	100,0%
7	1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	10.543,90	30.582,21	800,00	0,00	17.720,00	1.114.618,63	0,00	1.174.264,74	1.102.495,90	0,9%	2,6%	0,1%	0,0%	1,5%	94,9%	0,0%	100,0%
8	461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	63.513,00	205.382,00	4.350,00	0,00	2.450,00	637.323,00	11.021,00	924.039,00	85.739,00	6,9%	22,2%	0,5%	0,0%	0,3%	69,0%	1,2%	100,0%
9	74	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	56.957,26	257.785,00	1.700,00	0,00	17.042,53	549.899,19	0,00	883.383,98	467.801,51	6,4%	29,2%	0,2%	0,0%	1,9%	62,2%	0,0%	100,0%
10	440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	56.842,61	14.503,50	300,00	0,00	0,00	679.401,74	2.792,77	753.840,62	634.426,12	7,5%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	90,1%	0,4%	100,0%
11	769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	750,00	10.860,56	900,60	0,00	0,00	581.726,99	102,52	594.340,67	525.378,07	0,1%	1,8%	0,2%	0,0%	0,0%	97,9%	0,0%	100,0%
12	877	НАША СТРАНКА	8.291,00	5.232,51	3.300,00	0,00	2.304,00	551.509,69	1.180,48	571.817,68	180.881,92	1,4%	0,9%	0,6%	0,0%	0,4%	96,4%	0,2%	100,0%
13	1718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	19.373,00	5.664,00	1.500,00	0,00	6.021,00	469.757,00	0,00	502.315,00	60.156,00	3,9%	1,1%	0,3%	0,0%	1,2%	93,5%	0,0%	100,0%
14	1	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЉИЛОВИЋ	20.893,81	0,00	0,00	0,00	15.658,52	449.868,82	8.849,28	495.270,43	41.143,93	4,2%	0,0%	0,0%	0,0%	3,2%	90,8%	1,8%	100,0%
15	882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	0,00	34.546,98	10.100,00	0,00	22.127,55	394.274,77	0,00	461.049,30	65.545,41	0,0%	7,5%	2,2%	0,0%	4,8%	85,5%	0,0%	100,0%
16	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	10.213,00	10.242,10	7.900,00	0,08	0,00	372.785,16	0,00	401.140,34	298.115,70	2,5%	2,6%	2,0%	0,0%	0,0%	92,9%	0,0%	100,0%
17	1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БИХ	4.594,30	90.160,20	500,00	4,48	9.196,00	256.745,98	0,00	361.200,96	10.354,02	1,3%	25,0%	0,1%	0,0%	2,5%	71,1%	0,0%	100,0%
18	1972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	41.422,00	205.000,00	0,00	0,00	0,00	29.395,06	53.748,07	329.565,13	21.393,29	12,6%	62,2%	0,0%	0,0%	0,0%	8,9%	16,3%	100,0%
19	2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	11.187,68	119.702,45	68.950,00	0,00	16.297,00	0,00	0,00	216.137,13	9.695,44	5,2%	55,4%	31,9%	0,0%	7,5%	0,0%	0,0%	100,0%

20	2317	Политичка организација НАРОД И ПРАВДА	26.740,00	108.600,00	11.148,00	0,00	0,00	58.036,00	0,00	204.524,00	11.462,00	13,1%	53,1%	5,5%	0,0%	0,0%	28,4%	0,0%	100,0%
21	2328	НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГО ВАЧКА ЛИСТА	0,00	123.295,00	50.250,00	0,00	0,00	27.514,59	0,00	201.059,59	11.187,88	0,0%	61,3%	25,0%	0,0%	0,0%	13,7%	0,0%	100,0%
22	502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	0,00	3.000,00	0,00	9.615,53	0,00	187.470,50	0,00	200.086,03	157.835,49	0,0%	1,5%	0,0%	4,8%	0,0%	93,7%	0,0%	100,0%
23	36	БОСС - БОСАНСКА СТРАНКА-МИРНЕС АЈАНОВИЋ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	178.152,51	166,40	178.318,91	1.611,29	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,1%	100,0%
24	2320	МИРСАД ХАЦИКАДИЋ-ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	11.631,32	39.454,24	4.700,00	0,00	0,00	0,00	96.525,48	152.311,04	63.138,21	7,6%	25,9%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	63,4%	100,0%
25	1694	НАПРЕДНА СРПСКА-НС	0,00	520,00	0,00	0,00	0,00	150.066,59	0,00	150.586,59	3.932,86	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	99,7%	0,0%	100,0%
26	513	СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА / УМИРОВЉЕНИКА БИХ	88.088,30	3.360,00	250,00	0,00	650,00	50.740,64	3.393,45	146.636,39	23.421,68	60,1%	2,3%	0,2%	0,0%	0,4%	34,6%	2,3%	99,9%
27	2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК	14.881,31	83.454,35	41.470,00	0,00	0,00	600,00	0,70	140.406,36	148.031,49	10,6%	59,4%	29,5%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	100,0%
28	1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	139.891,42	0,00	139.891,42	9.620,10	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
29	1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БиХ	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	119.280,16	0,00	119.440,16	0,00	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,0%	100,0%
30	734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	96.842,11	4.577,09	101.419,20	143.044,80	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	95,5%	4,5%	100,0%
31	16	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА РС	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100.414,00	100.414,00	14.662,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
32	1872	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА	0,00	11.110,00	0,00	0,00	0,00	77.086,29	0,00	88.196,29	0,00	0,0%	12,6%	0,0%	0,0%	0,0%	87,4%	0,0%	100,0%
33	1200	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА	0,00	39.150,00	6.000,00	0,00	10.000,00	20.161,16	8.938,75	84.249,91	53.715,00	0,0%	46,5%	7,1%	0,0%	11,9%	23,9%	10,6%	100,0%
34	1882	ТУЗЛАНСКА АЛТЕРНАТИВА	13.067,07	0,00	0,00	0,00	0,00	61.798,94	0,00	74.866,01	8,53	17,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	82,5%	0,0%	100,0%
35	1270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЕПАНА РАДИЋА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72.278,20	700,00	72.978,20	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,0%	1,0%	100,0%
36	2311	ПРВА СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	166,00	43.840,00	0,00	0,00	9.000,00	16.807,06	0,00	69.813,06	0,00	0,2%	62,8%	0,0%	0,0%	12,9%	24,1%	0,0%	100,0%
37	2072	ГРАЂАНСКИ САВЕЗ	148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	55.303,68	113,52	55.565,20	51.005,05	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,5%	0,2%	100,0%
38	1989	УНИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА БХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	53.542,60	0,00	53.542,60	1.000,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
39	1730	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ	832,00	8.664,76	1.000,00	0,00	1.950,00	24.815,38	16.000,00	53.262,14	42.975,52	1,6%	16,3%	1,9%	0,0%	3,7%	46,6%	30,0%	100,0%
40	5	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,41	1.200,00	51.985,83	0,00	53.186,24	82,43	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%	97,7%	0,0%	100,0%

41	2323	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	51.060,00	51.060,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
42	1264	НАПРЕДНА СРПСКА	0,00	11.400,00	0,00	0,00	14.000,00	19.934,30	0,00	45.334,30	0,00	0,0%	25,1%	0,0%	0,0%	30,9%	44,0%	0,0%	100,0%
43	279	ПАРТИЈА УЈЕДИЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34.714,13	6.714,72	41.428,85	9.127,02	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	83,8%	16,2%	100,0%
44	28	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ-КРАЈИШКА СТРАНКА	0,00	4.989,20	500,00	0,00	0,00	32.446,97	0,00	37.936,17	29.761,90	0,0%	13,2%	1,3%	0,0%	0,0%	85,5%	0,0%	100,0%
45	1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	70,00	31.580,00	700,00	0,00	0,00	0,00	100,00	32.450,00	14.000,00	0,2%	97,3%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	100,0%
46	1699	ПРВА БОСАНСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКА СТРАНКА	0,00	0,00	500,00	0,00	4.900,00	15.472,00	10.000,00	30.872,00	23.311,00	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	15,9%	50,1%	32,4%	100,0%
47	455	ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ	160,00	1.000,00	0,00	0,00	4.006,08	24.966,89	3,12	30.136,09	115.978,88	0,5%	3,3%	0,0%	0,0%	13,3%	82,8%	0,0%	100,0%
48	2329	САВЕЗ ОСТАНАК	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.655,00	0,00	28.655,00	19.160,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
49	1714	ХРВАТСКИ САВЕЗ ХКДУ - ХРАСТ	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	28.557,78	0,00	28.557,82	12.994,53	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
50	866	СТРАНКА УДРУЖЕНИХ НЕЗАВИСНИХ ДЕМОКРАТА БИХ	0,00	5.400,00	0,00	0,00	0,00	22.941,30	1,30	28.342,60	0,00	0,0%	19,1%	0,0%	0,0%	0,0%	80,9%	0,0%	100,0%
51	1971	САВЕЗ ЗА СТАРИ ГРАД	10.290,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.332,61	812,61	26.435,22	0,00	38,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	58,0%	3,1%	100,0%
52	2322	ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА	0,00	12.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.850,07	23.550,07	0,00	0,0%	53,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	46,1%	100,0%
53	521	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	3.346,00	20.000,00	23.346,14	114.625,87	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%	100,0%
54	2325	САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА	20.030,00	535,00	0,00	0,00	0,00	1.693,53	0,00	22.258,53	0,00	90,0%	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	7,6%	0,0%	100,0%
55	1188	ПОСАВСКА СТРАНКА	0,00	391,17	0,00	0,00	0,00	20.069,86	9,73	20.470,76	1.883,43	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	98,0%	0,0%	100,0%
56	2327	ЛИЈЕВО КРИЛО	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.020,00	20.020,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
57	73	СЕЉАЧКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17.747,52	0,00	17.747,52	18.015,66	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
58	879	ЕКОЛОШКА ПАРТИЈА РС	0,00	14.020,00	0,00	0,00	600,00	2.580,09	0,00	17.200,09	39.751,00	0,0%	81,5%	0,0%	0,0%	3,5%	15,0%	0,0%	100,0%
59	1706	САВЕЗ ЗА НОВУ ПОЛИТИКУ	0,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00	15.010,68	95,00	17.105,68	30.813,20	0,0%	0,0%	11,7%	0,0%	0,0%	87,8%	0,6%	100,0%
60	2018	ХРВАТСКА ЛИСТА ЗА ЛИВНО	0,00	12.400,00	0,00	0,00	1.200,00	3.206,00	0,00	16.806,00	11.400,00	0,0%	73,8%	0,0%	0,0%	7,1%	19,1%	0,0%	100,0%
61	1179	САВЕЗ ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ	0,00	14.823,00	0,00	0,00	1.250,00	0,00	0,00	16.073,00	14.250,46	0,0%	92,2%	0,0%	0,0%	7,8%	0,0%	0,0%	100,0%
62	1703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.138,00	5,14	15.143,14	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
63	1178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР. АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БИХ	0,00	230,00	0,00	0,00	0,00	12.600,00	2.000,00	14.830,00	0,00	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	85,0%	13,5%	100,0%

64	20	ГРАЂАНСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ	0,00	0,00	0,00	7.200,00	0,00	7.470,68	0,00	14.670,68	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	49,1 %	0,0%	50,9%	0,0%	100,0%
65	49	ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТИ - МИЛЕ МАРЧЕТА	100,00	14.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.100,00	3.000,00	0,7%	99,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
66	1711	ДЕМОКРАТСКА ОБИТЕЉСКА СТРАНКА	160,00	0,00	350,00	0,00	500,00	0,00	10.100,00	11.110,00	10.100,00	1,4%	0,0%	3,2%	0,0%	4,5%	0,0%	90,9%	100,0%
67	2319	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.050,00	11.050,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
68	2044	НЕЗАВИСНА ЛИСТА	24,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.504,00	0,00	10.528,00	0,00	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,8%	0,0%	100,0%
69	1723	СОЦИЈАЛ ДЕМОКРАТСКИ ФРОНТ БИХ	0,00	10.020,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.020,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
70	2291	НОВИ БОШЊАЧКИ ПОКРЕТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
71	2324	ПЕНЗИОНЕРСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	500,00	9.100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.600,00	573,36	5,2%	94,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
72	17	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БиХ	105,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00	3.598,00	0,00	8.703,00	0,00	1,2%	57,5%	0,0%	0,0%	0,0%	41,3%	0,0%	100,0%
73	26	СТРАНКА СПАС	0,00	0,00	5.865,00	0,00	0,00	0,00	850,00	6.715,00	1.572,00	0,0%	0,0%	87,3%	0,0%	0,0%	0,0%	12,7%	100,0%
74	1709	СТРАНКА ЗА БОЉЕ ГОРАЖДЕ	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	6.125,12	0,00	6.127,12	600,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
75	1804	СТРАНКА ЗА НАШ ГРАД	620,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.776,30	5.396,30	2.027,53	11,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	88,5%	100,0%
76	3	СТРАНКА ЗА СРЕДЊЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	576,00	4.748,00	0,00	5.324,00	120,25	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,8%	89,2%	0,0%	100,0%
77	1950	БРЧАНСКИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.516,13	0,00	4.516,13	12.892,63	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
78	1254	НОВИ ПОКРЕТ БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.101,60	0,00	4.101,60	30.071,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
79	1986	СЛОБОДНА СРПСКА	0,00	0,00	3.768,48	0,00	0,00	0,00	0,00	3.768,48	0,00	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
80	724	ПОКРЕТ ЗА ТРЕБИЊЕ	1.218,00	0,00	0,00	0,00	300,00	2.042,14	0,00	3.560,14	0,00	34,2%	0,0%	0,0%	0,0%	8,4%	57,4%	0,0%	100,0%
81	2062	СПАС, НЕЗАВИСНИХ ЛИСТА ДОБОЈ	0,00	3.010,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.010,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
82	2292	ПРВА МОСТАРСКА ПАРТИЈА	216,00	2.100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.316,00	0,00	9,3%	90,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
83	1015	КЛАДУШКА СТРАНКА ПРИВРЕДНОГ ПРОСПЕРИТЕТА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.142,85	0,00	2.142,85	1.039,80	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
84	1776	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА- ПРАВАШИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.992,00	1.992,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
85	2078	ЧАПЉИНСКА НЕОВИСНА СТРАНКА- ЧАПЉИНА У СРЦУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.800,00	0,00	1.800,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
86	1290	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.700,00	0,00	1.700,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%

87	1919	ПОКРЕТ ЗА БОЉЕ БРЧКО ЂАПО МИРСАД	0,00	1.660,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.660,00	1.972,42	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	
88	2097	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА БИХ	0,00	555,55	0,00	0,00	0,00	1.071,00	0,00	1.626,55	0,00	0,0%	34,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	65,8%	0,0%	100,0%
89	1003	НЕЗАВИСНА СТРАНКА ДР МИХАЈЛО ТОВИРАЦ	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.607,66	0,00	1.619,66	0,00	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,3%	0,0%	100,0%
90	1241	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ХЕРЦЕГ-БОСНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.590,00	0,00	0,00	1.590,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
91	2418	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ	0,00	300,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.300,00	0,00	0,0%	23,1%	76,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
92	1217	СТРАНКА ЗА ОПШИНУ ОЛОВО	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00	10,03	1.210,03	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,2%	0,0%	0,8%	100,0%	
93	2326	ХРВАТСКИ БЛОК	0,00	1.193,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.193,62	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
94	2094	АУТОХТОНА ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ	0,00	850,00	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	1.050,00	0,00	0,0%	81,0%	0,0%	0,0%	19,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
95	1252	СНАГА ЕКОНОМСКОГ ПОКРЕТА У БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	666,40	0,00	666,40	1.000,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
96	1722	СНАГА НАРОДА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	426,80	426,80	17.600,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
97	1719	УДАР ЉЕВИЦЕ	290,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	290,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
98	77	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ФЕДЕРАЛИСТА	230,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,84	240,84	0,00	95,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,5%	0,0%	100,0%
99	732	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА "9. ЈАНУАР"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	158,62	0,00	158,62	4.214,61	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
100	1291	РЕФОРМСКА СТРАНКА	65,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	65,00	54,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
101	2419	САВЕЗ КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ	48,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	48,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
102	69	СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ РС	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
103	32	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ИНВАЛИДА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	58.238,00									
104	408	УЈЕДИЊЕНА ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00									
105	574	РАДНИЧКО-КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00									
106	725	ПАРТИЈА ПРИВРЕДНОГ ПРОГРЕСА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00									
107	761	НЕЗАВИСНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00									
108	762	БХ СЛОБОДНИ ДЕМОКРАТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00									

109	996	ЕКОЛОШКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.879,75								
110	1004	НОВА СНАГА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
111	1247	НЕОВИСНА ЛИСТА "ЗА КУПРЕС"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
112	1250	СТРАНКА СОЦИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ СРПСКИХ БОРАЦА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
113	1257	ХРВАТСКА ЧИСТА СТРАНКА ПРАВА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00								
114	1262	ПРИВРЕДНИ НАРОДНИ ПОКРЕТ БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
115	1269	РАДНИЧКА ПАРТИЈА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
116	1271	СТРАНКА МЛАДИХ ЗА ПРОМЈЕНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
117	2293	НОВА АЛТЕРНАТИВА СТРАНКА РАДА И РАЗВОЈА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
УКУПНО			1.968.381,18	3.726.510,33	410.442,08	280.979,65	240.193,93	20.109.973,92	648.414,77	27.385.049,86	11.217.980,04	7,2%	13,6%	1,5%	1,0%	0,9%	73,4%	2,4%	100,0%

Табела 13. Структура извора финансирања политичких странака у 2018. години (према подацима које су странке исказале у годишњим финансијским извјештајима)

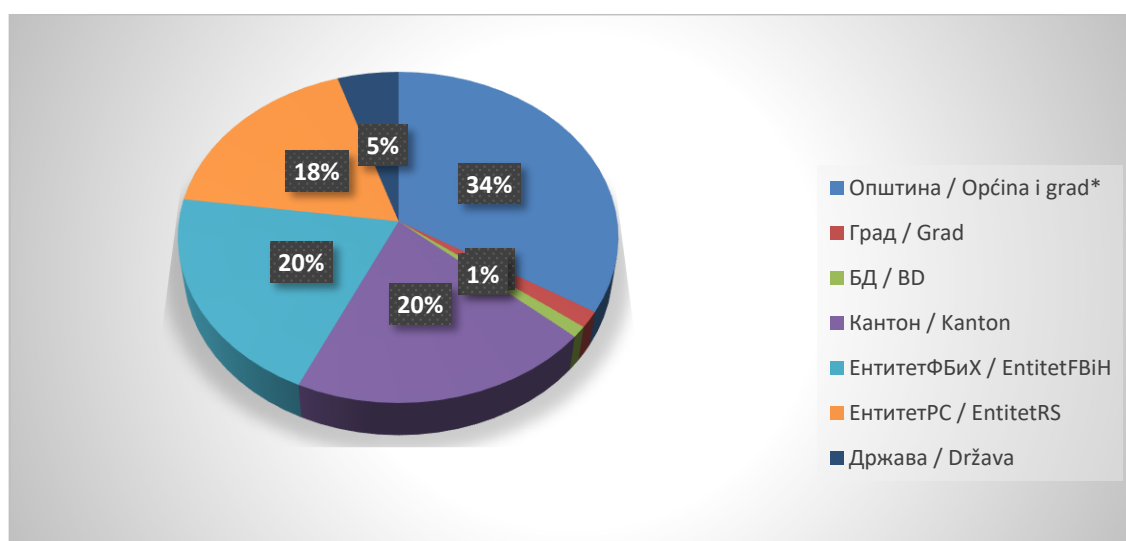
282. Увидом у податке из претходне табеле, видљиво је да 15 политичких странака (12,82%) није остварило никакав приход у 2018. години, док су 32 странке (27,35%) оствариле приход испод 10.000,00 КМ, међу којима је осам политичких странака са приходом од 40,00 до 1.000,00 КМ.

Приход од 10.000,00 – 50.000,00 КМ остварило је 29 странака, те је 10 странака остварило приход од 50.000,00 – 100.000,00 КМ. Приход од 100.000,00 – 500.000,00 КМ остварило је 18 политичких странака. Приход од 500.000,00 КМ до један милион остварило је шест странака. Три странке су оствариле приход од 1-2 милиона, док су четири странке оствариле приход преко два, односно 2,07-5,35 милиона КМ.

283. Прикупљени су подаци о средствима која су из буџета свих нивоа извршне власти исплаћена политичким субјектима у 2018. години. Према подацима, прикупљеним од надлежних органа и институција на свим нивоима у Босни и Херцеговини, за финансирање политичких субјеката у 2018. години планирана су средства у износу од **19.632.405,26** КМ. Од планираног износа исплаћено је 95,16%, односно политичким субјектима су исплаћена средства у износу од **18.683.077,25** КМ, као што је приказано у Табели 14. и представљено на графикану 3.

Табела 14. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2018.години

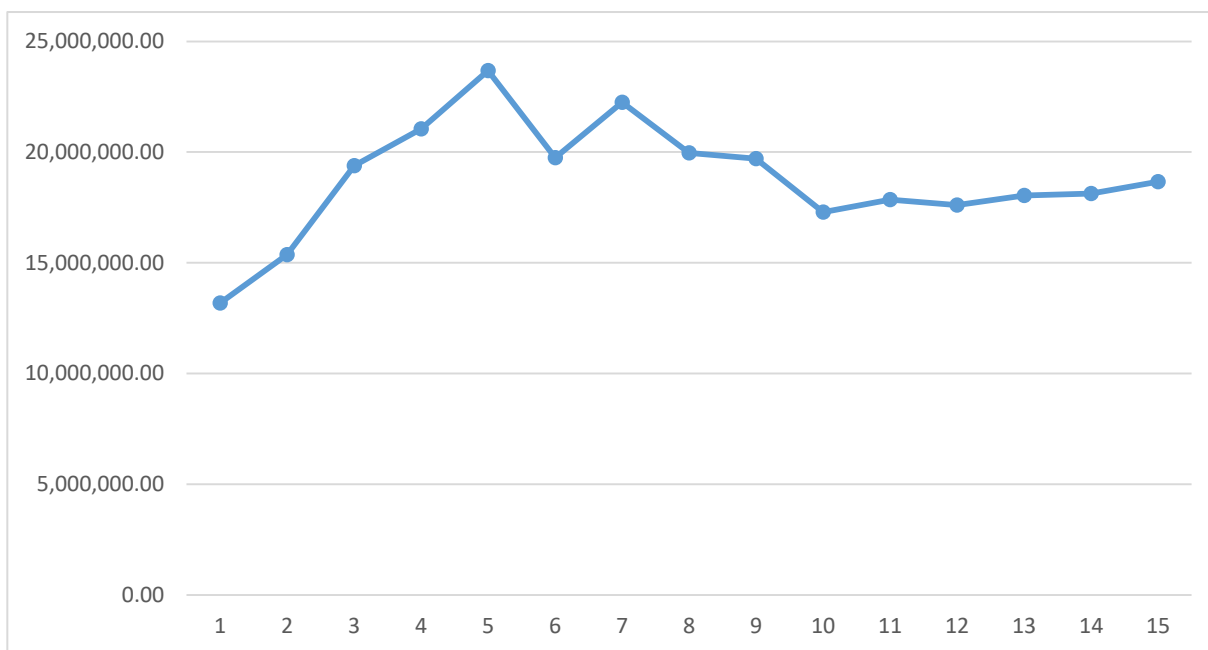
Буџет/ниво власти	Укупно уплаћена средства	Структура финансирања
Буџети опћина/општина и градова основних изборних јединица	6.326.308,94	33,86%
Буџети градова	295.313,10	1,58%
Брчко дистрикт БиХ	200.000,00	1,07%
Буџети кантона	3.802.581,96	20,35%
Буџет Федерације БиХ	3.800.000,00	20,34%
Буџет Републике Српске	3.342.440,06	17,89%
Буџет БиХ (исплаћено политичким странкама)	548.300,00	2,94%
Буџет БиХ (утрошено за рад клубова)	368.133,19	1,97%
УКУПНО	18.683.077,25	100,00%

Графикон 3. Приказ структуре буџетских издвајања за политичке субјекте у 2018. години

284. У периоду од 2004. до 2018. године из буџета свих нивоа власти политичким субјектима је исплаћено 281,9 милиона КМ и то: 2004. године 13,2 милиона, 2005. године 15,4 милиона, 2006. године 19,4 милиона, 2007. године 21,1 милион, 2008. године 23,7 милиона, 2009. године 19,7 милиона, 2010. године 22,2 милиона, 2011. године 19,96 милиона, 2012. године 19,7 милиона, 2013. године 17,3 милиона, 2014. године 17,9 милиона, 2015. године 17,6 милиона, 2016. године 18 милиона КМ, 2017. године 18,1 милион КМ и 2018. године 18,7 милиона КМ.

285. Од 2004. до 2008. године буџетска издвајања су константно расла, период од 2009. до 2012. године карактеришу осцилације износа буџетских средстава издвојених политичким странкама, да би 2013. године та издвајања пала за 12,27%. Од 2014. године буџетска издвајања поново расту у процентима 2-3%. Тренд буџетских издвајања за политичке субјекте у периоду 2004. до 2018. године је приказан на наредном графикону.

Графикон 4. Тренд прихода које су политичке странке оствариле из буџета у периоду 2004 - 2018.

Табела 15. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти у периоду 2004-2018. године

Ниво власти		Уплаћено у периоду 2004 - 2010. година	Уплаћено 2011. године	Уплаћено 2012. године	Уплаћено 2013. године	Уплаћено 2014. године	Уплаћено 2015. године	Уплаћено 2016. године	Уплаћено 2017. године	Уплаћено 2018. године	Уплаћено у периоду 2004 - 2018. година
1		2	3	4	5	6	7	8	9		10
Опћине/општине и градови		57.163.670,98	8.063.452,34	7.631.947,50	6.240.772,48	6.854.170,33	7.024.248,93	6.645.104,11	6.468.241,93	6.621.622,04	112.713.230,64
Брчко дистрикт БиХ		1.459.999,39	200.000,00	254.285,66	200.000,00	200.000,00	199.999,97	258.019,03	199.999,96	200.000,00	3.172.304,01
Кантони		29.068.390,02	4.386.311,72	4.189.296,29	3.349.455,22	3.856.403,97	3.540.079,76	3.414.923,62	3.543.989,16	3.802.581,96	59.151.431,72
Федерација БиХ		19.791.998,00	3.475.152,50	3.500.000,00	3.450.643,00	2.920.671,00	2.775.000,03	3.600.000,03	3.799.999,00	3.800.000,00	47.113.463,56
Република Српска		23.828.197,53	3.200.001,00	3.500.000,00	3.100.001,00	3.099.999,96	3.129.999,96	3.180.000,00	3.180.000,00	3.342.440,06	49.560.639,51
Држава БиХ	<i>Уплаћено странкама</i>	1.696.461,69	292.005,28	285.693,80	571.590,10	350.246,30	570.281,47	534.224,00	375.797,80	548.300,00	5.224.600,44
	<i>Утрошено за рад клубова</i>	1.657.395,91	339.214,57	343.569,21	374.407,67	570.836,10	359.120,86	406.721,19	561.730,00	368.133,19	4.981.128,70
УКУПНО:		134.666.113,52	19.956.137,41	19.704.792,46	17.286.869,47	17.852.327,66	17.598.730,98	18.038.991,98	18.129.757,85	18.683.077,25	281.916.798,58

286. Од укупног износа средстава која су у периоду од 2004. – 2018. године издвојена из буџета за финансирање политичких странака, 76,15% средстава је распоређено на десет политичких странака: Странку демократске акције, Социјалдемократску партију БиХ, Савез независних социјалдемократа, Странку за Босну и Херцеговину, Хрватску демократску заједницу БиХ, Српску демократску странку, Савез за бољу будућност БиХ, Партију демократског прогреса, Народну странку Радом за бољитак и Хрватску демократску заједницу 1990.

Странка демократске акције је примила 18,91%, Социјалдемократска партија БиХ 13,28%, Савез независних социјалдемократа 10,60%, Хрватска демократска заједница БиХ 8,25%, Странка за Босну и Херцеговину 7,87%, Српска демократска странка 6,15%, Савез за бољу будућност БиХ 3,92%, Партија демократског прогреса 2,79%, Хрватска демократска заједница 1990 2,35% и Народна странка Радом за бољитак 2,02% од укупно издвојених буџетских средстава.

Табела 16. Преглед десет политичких странака са највећим приходом уз буџета у периоду 2004-2018. године

Р. бр.	Назив политичке странке	Средства уплаћена 2004–2010.	Средства уплаћена 2011.	Средства уплаћена 2012.	Средства уплаћена 2013.	Средства уплаћена 2014.	Средства уплаћена 2015.	Средства уплаћена 2016.	Средства уплаћена 2017.	Средства уплаћена 2018.	Средства уплаћена 2004–2018.	Структ. буџет. финансир.
1.	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	27.035.397,50	3.446.862,70	3.337.711,30	2.786.967,46	3.036.305,45	3.285.974,87	3.412.610,91	3.400.338,26	3.557.002,42	53.299.170,87	18,91%
2.	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БиХ	18.134.067,37	3.301.948,09	3.173.646,99	2.821.976,12	2.982.209,50	1.838.002,50	1.952.501,75	1.603.688,17	1.642.467,78	37.450.508,27	13,28%
3.	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	15.052.469,55	1.980.822,01	2.052.049,83	1.571.778,01	2.045.182,03	1.485.061,16	1.986.856,70	1.657.205,07	2.062.612,41	29.894.036,77	10,60%
4.	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БиХ	10.369.539,90	1.518.250,90	1.640.903,15	1.400.827,81	1.549.879,76	1.439.738,17	1.692.122,41	1.775.605,87	1.884.233,57	23.271.101,54	8,25%
5.	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	16.678.629,53	1.219.522,58	951.851,10	853.129,54	905.481,42	518.344,10	252.026,13	426.122,36	372.785,16	22.177.891,92	7,87%
6.	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	7.840.648,32	1.164.939,16	1.167.021,36	927.532,57	1.196.355,02	1.120.801,47	1.356.989,82	1.122.439,99	1.443.799,28	17.340.526,99	6,15%
7.	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ – Фахрудин Радончић	34.069,07	925.814,11	917.081,65	1.348.498,58	1.494.114,21	1.496.806,60	1.598.065,05	1.618.813,81	1.623.513,91	11.056.776,99	3,92%
8.	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТскоГ ПРОГРЕСА	3.340.968,41	575.390,99	582.556,80	473.925,25	617.492,72	501.679,53	579.373,32	520.526,21	679.401,74	7.871.314,97	2,79%
9.	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	2.185.838,28	519.071,88	591.885,51	466.413,23	587.068,44	529.718,35	630.862,37	530.695,70	581.726,99	6.623.280,75	2,35%
10.	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	2.385.456,77	673.635,16	612.795,45	625.422,93	717.413,18	288.052,84	329.290,39	168.072,14	187.470,50	5.699.556,52	2,02%
УКУПНО 10 ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА		103.057.084,70	15.326.257,58	15.027.503,14	13.276.471,50	15.131.501,73	12.216.126,75	13.790.698,85	12.823.507,58	14.035.013,76	214.684.165,59	76,15%

287. У оквиру буџетских средства издвојених политичким странкама у 2018. години, из буџета у Федерацији БиХ су исплаћена средства у износу од 12.611.905,47 КМ или 67,50%, из буџета Републике Српске 4.954.738,59 КМ или 26,52%, из буџета Брчко дистрикта БиХ 200.000,00 КМ или 1,07%, док су из буџета Босне и Херцеговине издвојена средства у износу од 916.433,19 КМ или 4,91%.

Табела 17. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти (државни ниво, ентитетски ниво и Брчко дистрикт БиХ)

Ред. број	Назив нивоа власти	Укупно уплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	4	6
И	Федерација БиХ	12.611.905,47	67,50%
1	Општине и градови основне изборне јединице	4.754.010,41	37,69%
2	Градови	255.313,10	2,02%
3	Кантони	3.802.581,96	30,15%
4	Буџет ФБиХ	3.800.000,00	30,13%
ИИ	Република Српска	4.954.738,59	26,52%
1	Општине и градови основне изборне јединице	1.572.298,53	31,73%
2	Градови	40.000,00	0,81%
3	Буџет РС	3.342.440,06	67,46%
ИИИ	Брчко дистрикт БиХ	200.000,00	1,07%
ИВ	Државни ниво БиХ	916.433,19	4,91%
	УКУПНО:	18.683.077,25	100,00%

288. Из буџета општина и градова, основних изборних јединица, у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2018. години исплаћена су средства у износу 4.754.010,41КМ, док су из буџета општина и градова у Републици Српској исплаћена средства у износу 1.572.298,53 КМ²⁹.

289. Из буџета Града Сарајево политичким субјектима исплаћена су средства у износу 255.313,10 КМ, док је из Града Источно Сарајево политичким субјектима исплаћен износ од 40.000,00 КМ³⁰.

290. Из буџета кантона у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2018. години исплаћена су средства у износу 3.802.581,96 КМ³¹.

²⁹ Прилог 1 Преглед исплаћених средстава из буџета општина и градова, основних изборних јединица, политичким странкама у 2018. години

³⁰ Прилог 2. Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким странкама у 2018. години

³¹ Прилог 3. Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким странкама у 2018. години

2.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја

291. Служба за ревизију финансирања политичких странака коју је, у складу с чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, успоставила Централна изборна комисија БиХ, је извршила преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја које су поднијеле политичке странке. Ревизија финансијских извјештаја политичких странака укључује извјештаје из државног и ентитетског сједишта, укључујући и Брчко дистрикт БиХ, и најмање двије регионалне канцеларије које изабере служба за ревизију финансирања политичких странака.
292. Проводећи одредбе Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ провела је сљедеће активности:
- а) Окончани су прегледи, контрола и ревизија годишњих финансијских извјештаја за 2017. годину за 121 политичку странку и издати су извјештаји ревизије, у којима су наведени ревизијски налази, мишљење ревизора о финансирању политичке странке у складу са Законом о финансирању политичких странака и дате препоруке ревизије.
- (1) За 112 политичких странака Служба за ревизију финансирања политичких странака, на бази контроле финансијских извјештаја, додатне финансијске документације и доказа прикупљених из екстерних извора, издала је извјештаје о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину с налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању,
- (2) За девет политичких странака, код којих је у складу са одредбом члана 10. став (8) Закона о финансирању извршена ревизија у просторијама странака, издати су извјештаји о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину, са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању.
- (3) Ревизорима Службе за ревизију 14 политичких странака је ускратило приступ својим просторијама ради обављања ревизије њихових финансијских извјештаја, односно финансијског пословања у 2017. години.

Извјештаји ревизије свих политичких странака, са налазима и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака, дати су на увид јавности путем званичне веб странице Централне изборне комисије БиХ, www.izbori.ba, а ревизијска мишљења су објављена и у Службеном гласнику БиХ.

Прегледом, контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких странака за 2017. годину, утврђено је сљедеће:

- Код 15 политичких странака (12,4% од укупног броја контролисаних странака) није утврђено кршење одредаба Закона о финансирању политичких странака,
- Код 75 политичких странака (62,0% од укупног броја странака) утврђени су мањи прекршаји: непријављивање неновчаних донација мале вриједности, неиздавање потврда о примљеним чланаринама и прилозима у малим износима, неуплаћивање истих на трансакцијски рачун централе странке, кршење рачуноводствених прописа, невођење или погрешно вођење евиденција о приходима и расходима, грешке у попуњавању финансијских извјештаја и достављање извјештаја након законом прописаног рока.

293. Већи број политичких странка је у складу са одредбом из члана 14. став (3) Закона о финансирању политичких странка добровољно отклонио недостатке, након што им је достављен прелиминарни извјештај ревизије. Странке су углавном исправљале финансијске извјештаје, пријавиле прилоге и вратиле забрањене прилоге.
294. Код 31 политичке странке (25,6% контролисаних странака), утврђена су кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака, за која у складу са овим Законом постоји основ за утврђивање одговорности, те санкционисање након спроведеног поступка.
295. Политичке странке су кршиле одредбе Закона о финансирању политичких странака на начин:
- Финансијска средства обезбијеђена за финансирање политичких странака, углавном средства из буџета, нису користиле искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, чиме су прекршиле одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака;
  - Странке нису водиле евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те нису издавале потврде о пријему чланарина и добровољних прилога, чиме су прекршиле одредбе члана 5. став (4) Закона;
  - Средства од чланарина и добровољних прилога, која су примана у готовини, нису уплаћивана на трансакцијски рачун политичке странке, иако је Законом о финансирању прописано да овлаштено лице у политичкој странци уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакцијски рачун централе политичке странке најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате, чиме су прекршиле одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (2) Закона;
  - Једна странка је остварила прилог изнад лимита утврђеног чланом 6. став (5) Закона;
  - Знатан број странака, супротно одредбама члана 8. Закона, се финансирао из забрањених извора;
  - Једна политичка странке је прекорачила лимит на трошкове изборне кампање за пријевремене изборе, прописан чланом 15.10 став (2) Изборног закона БиХ;
  - Пословне књиге нису водиле у складу са важећим прописима, нису успоставиле правовремене и тачне евиденције о својим приходима, расходима, обавезама и новчаним токовима путем трансакцијских рачуна и благајне, финансијске извјештаје нису поднијеле у законом прописаним роковима и на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ, чиме су прекршиле одредбе члана 11. и члана 12. Закона о финансирању политичких странака;
  - Знатан је број политичких странака које нису пријавиле трансакцијске рачуне код пословних банака, путем којих су обављале финансијске трансакције;
  - Код 7 политичких странка је утврђено да на исплате средстава физичким лицима, која имају карактер личних примања, нису обрачунати и уплаћени порези и доприноси у складу са пореским прописима;

- Двије политичке странке нису поступале у складу са прописима којима је уређено располагање и плаћење готовим новцем.
296. Служба за ревизију је, у складу са одредбама члана 15. став (1) Закона о финансирању политичких странака, а у вези са чланом 12. став (6) и чланом 18. став (6) Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, Централној изборној комисији БиХ поднијела информацију о неправилностима које су утврђене контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких странака, а које су наведене у извјештајима о прегледу и извјештајима о ревизији политичких странака за 2017. годину.
297. Централна изборна комисија БиХ је у оквиру својих надлежности и овлаштења, у складу са одредбом члана 14. став (2) Закона о финансирању политичких странака, члана 193. став (1) Закона о управном поступку³² и члана 18. и 22. Пословника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине³³ покренула поступак против 45 политичких странака.
Након спроведеног поступка, ради утврђивања одговорности за кршење одредаба Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је у складу с чланом 15. став (2), а у оквиру својих надлежности и овлаштења, административном мјером (забраном кандидовања на наредним изборима) санкционисала 13 политичких странака, док је поступак санкционисања новчаним казнама у току против 32 политичке странке.
298. Централна изборна комисија БиХ је обавијестила ентитетске пореске управе о основаној сумњи да је девет политичких странака извршило пореске утаје.
299. У складу са чланом 17. Закона о финансирању политичких странака, Парламентарној скупштини БиХ је поднесен Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака у 2017. години, број: 03-07-6-658-3/19 од 02.10.2019. године, који се дијели као скупштински штампани материјал. У извјештају су наведени извори финансирања, наведени налази ревизије и презентирана кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака, од стране сваке странке појединачно.
300. Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед и контролу годишњег финансијског извјештаја политичких странака за 2018. годину за 117 политичких странака, колико их је поднијело извјештај.
- Након извршеног прегледа и контроле годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, те Информације о прелиминарним налазима контроле, Централна изборна комисија БиХ је донијела закључак да се код 10 политичких странака, које су поднијеле финансијски извјештај, изврши ревизија на терену (у просторијама странака), у складу с чланом 10. став (8) Закона о финансирању политичких странака, како би се изразило мишљење да ли је финансирање тих странака у складу са Законом.
  - Код осам политичких странака, које на захтјев Централне изборне комисије БиХ нису доставиле додатну финансијску документацију за 2018. годину, такође, ће бити обављена ревизија у просторијама тих политичких странака.

³² „Службени гласник БиХ“, број: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16

³³ „Службени гласник БиХ“, број: 50/07, 33/09, 24/13 и 32/14

- Код 20 политичких странака, које нису поднијеле финансијски извјештај, Служба за ревизију ће извршити ревизију финансијског пословања у 2018. години на терену (у просторијама странака), те ће издати ревизијске извјештаје са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких странка у складу са Законом.
- У складу са закључком Централне изборне комисије БиХ и планом активности за 2019. и 2020. годину, у току су ревизијске активности, те издавање извјештаја са налазима ревизије и мишљењем ревизора о законитости финансирања политичких странака у 2018. години.
- У складу с Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, за 99 политичких странака ће, на бази контроле финансијских извјештаја, додатне финансијске документације коју су доставиле политичке странке и доказа прикупљених из екстерних извора (подаци о финансирању политичких странака из буџета са свих нивоа власти, подаци о просторима које општине додјељују политичким странкама на кориштење, подаци о уговорима склопљеним између владе и правних лица донатора политичких странака, подаци из јединственог регистра рачуна код Централне банке БиХ и други расположиви докази), бити издати извјештаји о прегледу у којима се наводе налази ревизије и изражава ревизијско мишљење о финансирању странака у складу са Законом о финансирању политичких странака.

301. До краја 2019. године издато је 35 извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину који су, у складу са одредбама члана 10. став (3), (4) и (5) Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 10. став (2) Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, у форми прелиминарних достављени политичким странкама на очитовање. Након што се политичке странке очитују на извјештај или евентуално доставе друге доказе, Служба за ревизију издаје коначне извјештаје о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину с мишљењем ревизора и службеном потврдом налаза ревизије.

2.3. Санкционисање политичких странака ³⁴

302. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с чланом 14. став (2) Закона о финансирању политичких странака, новчано санкционисала 15 политичких странака због кршења Закона о финансирању политичких странака у 2016. години. Санкције су изречене ради кршења одредаба Закона које уређују: изворе финансирања, трошење средства у складу са програмом утрошка, забрањене прилоге, обавеза пријављивања прилога, обавеза вођења пословних књига, успоставу евиденција о приходима, расходима и обавезама, обавезу подношења финансијских извјештаја за сваку календарску годину и постизборних финансијских извјештаја, финансирање изборне кампање и лимит на трошкове изборне кампање.

303. **Политичке странке, које нису поднијеле финансијски извјештај за 2017. годину и које су ревизорима Службе за ревизију ускратиле приступ својим просторијама ради обављања ревизије њиховог финансијског пословања у 2017. години, чиме су прекршиле одредбе члана 10. став (8) Закона, Централна изборна комисија БиХ**

³⁴ Прилог 5 – Преглед санкционисаних политичких странака

је санкционисала административном мјером (забраном кандидовања на наредним изборима).

304. У току 2019. године Централна изборна комисија БиХ изрекла је сљедеће санкције политичким странкама:

а) Донесено је 15 одлука којима су новчано санкционисане политичке странке у укупном износу од 76.500,00 КМ због кршења Закона о финансирању политичких странака у 2016. години.

Новчане санкције које је Централна изборна комисија БиХ изрекла у складу с чланом 14. став (2) Закона о финансирању политичких странака, крећу се у распону од 1.000,00 КМ до 11.700,00 КМ.

б) За 13 политичких странака које нису поднијеле годишњи финансијски извјештај за 2017. годину и нису омогућиле приступ својим просторијама, како би Служба за ревизију извршила ревизију њиховог финансијског пословања у складу са чланом 10. став (8) Закона о финансирању политичких странака Централна изборна комисија БиХ је изрекла административну мјеру, којом им је ускраћено право да се кандидују на наредним изборима.

с) У периоду од 2005. до 2019. године Централна изборна комисија БиХ је донијела 498 одлука о санкционисању политичких странака и пет одлука о санкционисању физичких лица (укупно 503 одлуке), од чега је 405 одлука о санкционисању новчаним казнама, 96 одлука о санкционисању административном мјером, ускраћивања права политичким странкама да се кандидују на наредним изборима и двије административне мјере којима је политичким странкама наложено да дио средстава уплате у добротворне сврхе.³⁶

2.4. Пријаве Централне изборне комисије БиХ надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона

305. У складу са одредбама члана 14. став (4) Закона о финансирању политичких странака, сваку сумњу о кривичном дјелу које се може довести у везу с финансирањем политичких странака и финансирањем изборне кампање Централна изборна комисија БиХ обавезна је пријавити надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.

306. Централна изборна комисија БиХ је у периоду од 2009. до 2019. године надлежним тужилаштвима и другим органима надлежним за спровођење закона пријавила 82 случаја, у којима је контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких странака потврђена сумња на извршена кривична дјела, која се могу довести у везу с финансирањем политичких странака и финансирањем изборне кампање, те пореске утаје, што је наведено у наредној табели.

---

³⁶ Прилог 6 – Преглед изречених казни у периоду 2005 – 2019. година

Табела 18. Пријаве поднесене надлежним тужилаштвима и другим органима надлежним за спровођење закона у периоду од 2009 -2019. године

Година/број пријава	Пријаве пореским управама	Пријаве СИПА-и	Пријаве тужилаштву	Пријаве канцеларијама за ревизију
2009	1	1		
2013			1	
2014	13	2	12	
2015	19	1	1	
2016		5	1	
2017				8
2018	7	1		
2019	9			
УКУПНО	49	10	15	8

2.5. Оснивање и упис политичких странака у судски регистар, престанак рада политичких странака и брисање из судског регистра

307. У Босни и Херцеговини не постоји јединствен закон о политичким организацијама на нивоу државе, као ни јединствени и уједначени критеријуми код ентитетских закона и закона Брчко дистрикта БиХ, према којима се региструју политичке странке. Политичке странке се региструју на 5 основних судова и једном окружном-привредном суду (Источно Сарајево) у Републици Српској, 10 општинских судова у Федерацији БиХ и на Основном суду у Брчко дистрикту БиХ.
308. Регистрација политичких странака се врши у складу са сљедећим законима: у Федерацији БиХ се примјењује Закон о политичким организацијама (“Службени лист СР БиХ” број 27/91) који је преузет из Социјалистичке Републике БиХ, у Републици Српској се примјењује Закон о политичким организацијама (“Службени гласник РС” број 15/96 и 17/02) и Брчко дистрикту БиХ Закон о политичким организацијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 12/02, 19/07 и 2/08). Критеријум за оснивање политичке организације је различит код сва три поменута закона.
309. У Федерацији БиХ политичку организацију може основати најмање 50 пунољетних грађана, држављана Босне и Херцеговине, у Републици Српској политичку организацију може основати најмање 500 пунољетних грађана, само држављана Републике Српске, док у Брчко дистрикту БиХ политичку организацију може основати најмање 300 пунољетних грађана, држављана Босне и Херцеговине. Сва три закона садрже одредбу према којој сваки пунољетни грађанин може под једнаким условима, у складу са статутом, постати члан политичке организације.
310. Судови имају обавезу да рјешење суда, којим је одлучено о пријави за упис у регистар политичке странке, достави надлежном тужилаштву. Против рјешења јавни тужилац може, у року од 15 дана од дана пријема рјешења, изјавити жалбу надлежном суду у Републици Српској, а у Федерацији БиХ жалба се изјављује Врховном суду Босне и Херцеговине.

311. Централна изборна комисија БиХ, се обратила надлежним тужилаштвима, са упитом да ли су им судови, у складу са одредбама члана 22. важећих Закона о политичким организацијама у Федерацији БиХ и Републици Српској и одредбама члана 20. важећег Закона о политичким организацијама у Брчко дистрикту БиХ доставили рјешења, којима је одлучено о пријави за упис политичких организација у регистар. На основу одговора тужилаштава, утврђено је да у складу са поменутом одредбом Закона о политичким организацијама не поступају три суда: Основни суд у Бањој Луци, Опћински суд у Травнику и Опћински суд у Горажду.
312. На основу наведеног, доведен је у питање правни легитимитет 43 политичке странке и то: 37 странака које су регистроване код Основног суда у Бањој Луци, три странке регистроване код Опћинског суда у Травнику и три политичке странке које су регистроване код Опћинског суда у Горажду.
313. Сходно различитим законским прописима о политичким организацијама, не постоји ни јединствени регистар политичких странака на нивоу државе Босне и Херцеговине. Ентитетским законима о политичким организацијама прописано је да надлежни судови воде регистар о политичким организацијама, према сједишту политичке организације, док је Законом о политичким организацијама Брчко дистрикта БиХ прописано да ће Правосудна комисија Дистрикта донијети детаљне прописе о начину вођења регистра политичких организација.
314. У Федерацији БиХ један број политичких странака је уписан у регистар политичких организација, а један број у Одјел Регистра пословних субјеката, у Републици Српској један број политичких странака је уписан у регистар политичких организација, а један број у Регистар удружења и фондација, те у Брчко дистрикту БиХ политичке странке су уписане у складу са Законом о регистрацији пословних субјеката Брчко дистрикта БиХ, као фирме.
315. У Закон о политичким организацијама Брчко дистрикта БиХ уграђена је одредба да се у поступку регистрације политичких организација сходно томе примјењују одредбе Закона о регистру предузећа и предузетника, не уважавајући све остале прописане услове за оснивање политичких организација.
316. Проводећи одредбе Изборног закона БиХ и Закона о финансирању политичких странака Централна изборна комисија БиХ је утврдила да већи број политичких странака, уписаних у регистар код надлежних судова, дужи период не извршава обавезе прописане наведеним законима, те да постоји основана сумња да те политичке странке не обављају своју дјелатност.
317. Одредбама члана 24. став 1. тачка 4. Закона о политичким организацијама који се примјењује у Федерацији БиХ, одредбама члана 24. став 1. тачка 5. Закона о политичким организацијама у Републици Српској и одредбама члана 23. став 1. тачка 3. Закона о политичким организацијама у Брчко дистрикту БиХ прописано је да **„политичка организација престаје са радом ако не обавља дјелатности утврђене статутом у периоду дужем од једне године“**.
318. Поменути ентитетским законима је прописано да околности из члана 24. став 1. утврђује суд и након тога политичку организацију брише из регистра. У складу са одредбама Закона о политичким организацијама у Брчко дистрикту БиХ, захтјев за брисање политичке организације, због разлога из члана 23. став 1. тачка 3. подноси јавни тужилац. Стога, Централна изборна комисија БиХ сматра да су за

политичке странке које не достављају финансијске извјештаје прописане Законом о финансирању политичких странака и не пријављују се за учешће на изборима за органе власти, тј. не обављају дјелатност, испуњени услови за брисање из судског регистра по службеној дужности.

319. Централна изборна комисија БиХ је у периоду од јула 2009. године до краја 2019. године надлежним судовима у Босни и Херцеговини упутила приједлоге за брисање 176 политичких странака из судског регистра због сумње да не обављају своју дјелатност и да дужи период не извршавају своје обавезе, и то: 2009. године за 136 политичких странака, 2011. године за 4 политичке странке, 2012. године за 5 политичких странака, 2015. године за 13 политичких странака, 2017. године за 9 политичких странака, 2018. године за 9 политичких странака.
320. Према службеним евиденцијама Централне изборне комисије БиХ, надлежни судови су у периоду од 2009. године до краја 2019. године, а на њен захтјев, из регистра избрисали укупно 164 политичке странке.³⁷
321. У истом периоду, неке од политичких странака су престале са радом на основу одлуке органа странке, те су саме донијеле одлуку о њиховом брисању из судског регистра. Надлежни судови су, на захтјев политичких странака, из регистра избрисали 25 политичких странака.

2.6. Остале активности

322. Осим provedbe кључних активности из дјелокруга Закона о финансирању политичких странака (пријем и контрола годишњих финансијских извјештаја политичких странака, канцеларијске ревизије, теренске ревизије и санкционисање политичких странака), Централна изборна комисија БиХ је у 2019. години проводила и друге активности и радње, које такођер дефинишу област финансирања политичких странака, као што су: стална координација с политичким странкама и давање писмених одговора на њихове упите, уз настојање да се у потпуности испоштују принципи информисања јавности о финансирању политичких странака; сарадња с НВО и другим организацијама које прате примјену Закона о финансирању политичких странака, као и сарадња с међународним експертима.
323. Централна изборна комисија БиХ током 2019. године настојала је писмено одговорити на све упите политичких странака, који су се односили на примјену одредаба Закона о финансирању политичких странака и свих нивоа власти у Босни и Херцеговини, отклањајући тиме недоумице код политичких странака у вези с тумачењем самог Закона.
324. Такође, Централна изборна комисија БиХ је, поштујући кључне принципе информисања јавности, а посебно принцип отворености, када су у питању модалитети финансирања политичких странака, остварила добру сарадњу и с медијима у Босни и Херцеговини, у погледу давања релевантних информација које дефинишу област финансирања политичких странака.
325. Централна изборна комисија БиХ је, настојећи да створи законске и институционалне претпоставке за уређење тзв. политичког финансирања, у 2019. години, остварила

---

³⁷ Прилог 7 – Преглед политичких странака које су избрисане из судског регистра

сарадњу и с међународним организацијама из области антикорупционих закона у које спада и Закон о финансирању политичких странака. Припремљена је информација о свим до сада подузетим и реализованим активностима, из надлежности Централне изборне комисије БиХ на имплементацији препорука Групе земаља Савјета Европе за борбу против корупције – ГРЕЦО, из Евалуацијског извјештаја за Босну и Херцеговину из трећег круга евалуације Босне и Херцеговине - Транспарентност финансирања политичких странака.

Дио нереализованих препорука ГРЕЦО-а зависи од даљних измјена законске регулативе у области оснивања, дјеловања и финансирања политичких странака на ентитеским нивоима, проширења надлежности Централне изборне комисије БиХ и јачања капацитета Службе за ревизију финансирања политичких странака.

3. Закључна разматрања

326. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбама члана 14. став 2. Закона о финансирању политичких странака, надлежна за провођење одредаба Закона о финансирању политичких странака. У 2019. години Централна изборна комисија БиХ проводила је све активности које су прописане одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15. Изборног закона БиХ, које се могу груписати на следећи начин: пријем годишњих финансијских извјештаја политичких странака, прикупљање података о средствима која су из буџета свих нивоа исплаћена политичким субјектима, прикупљање података од Централне банке БиХ о трансакцијским рачунима свих политичких странака, прикупљање података о општинским просторима које политичке странке користе углавном без накнаде, контрола и ревизија финансијских извјештаја, издавање ревизијских извјештаја са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, санкционисање политичких странака и остале активности.
327. Централна изборна комисија БиХ је путем своје официјелне веб странице дала на увид јавности бројне информације и извјештаје о изворима финансирања политичких странака, податке о средствима која су политичким странкама исплаћена из буџета свих нивоа власти у периоду од 2004. до 2018. године, извјештаје ревизије свих политичких странака, са налазима и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу са Законом о финансирању политичких странака Ревизијска мишљења из извјештаја о прегледу и извјештаја о ревизији финансијских извјештаја политичких странака за 2017. годину објављена су у Службеном гласнику БиХ.
328. Главни проблем у раду Службе за ревизију финансирања политичких странака у 2019. години представљао је недовољан број ревизијског особља за благовремено извршење ревизије финансијских извјештаја свих политичких странака. Шест особа (шеф Службе за ревизију, шеф одсјека за ревизијске послове, два ревизора и два помоћника ревизора) извршили су преглед, контролу и ревизију годишњих финансијских извјештаја за 121 политичку странку и издали извјештаје ревизије, у којима су наведени ревизијски налази, мишљење ревизора о финансирању политичких странака у складу са Законом о финансирању политичких странака и дате препоруке ревизије. Поред наведеног, Служба је током 2019. године обавила низ других активности: припремила бројне информације за јавност о изворима финансирања политичких странака, учествовала у поступку покретања, вођења поступака и санкционисања политичких странака (санкционисано је 28 политичких странака, док је у току поступак санкционисања 32 странке), за Парламентарну скупштину

БиХ припремила Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака у 2017. години и обављала активности у сарадњи са другим секторима у Централној изборној комисији БиХ.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2018. години из буџета опћина/општина и градова основних изборних јединица.....	102
Прилог 2 Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким субјектима у 2018. години.....	106
Прилог 3 Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким субјектима у 2018. години.....	107
Прилог 4 Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2018. години из буџета БиХ, ентитетских буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ.....	111
Прилог 5 Преглед санкционисаних политичких странака и одговорних лица у 2019. години	114
Прилог 6 Преглед изречених казни политичким странкама у периоду 2005 - 2019. година	116
Прилог 7 Преглед политичких странака које су брисане из судског регистра на приједлог Централне изборне комисије БиХ	117

Прилог 1 - Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2018. години из буџета опћина/општина и градова основних изборних јединица

Општине и градови основне изборне јединице у Федерацији Босне и Херцеговине

Ред. бр.	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1	50	ТУЗЛА*	550.000,00	537.702,00	-12.298,00	97,76%
2	136	ЦЕНТАР САРАЈЕВО	299.995,00	299.995,00	0,00	100,00%
3	133	НОВИ ГРАД САРАЈЕВО	300.000,00	295.160,58	-4.839,42	98,39%
4	139	НОВО САРАЈЕВО	200.000,00	197.291,63	-2.708,37	98,65%
5	131	ИЛИЦА	163.977,60	163.977,60	0,00	100,00%
6	127	КОЊИЦ	160.498,08	160.498,08	0,00	100,00%
7	32	САНСКИ МОСТ	155.988,80	151.976,00	-4.012,80	97,43%
8	1	ВЕЛИКА КЛАДУША	149.999,80	149.999,80	0,00	100,00%
9	137	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	147.635,00	147.635,00	0,00	100,00%
10	112	ВИТЕЗ	140.999,60	140.999,60	0,00	100,00%
11	115	КИСЕЉАК	140.000,00	139.345,86	-654,14	99,53%
12	2	ЦАЗИН*	180.000,00	133.200,00	-46.800,00	74,00%
13	109	БУГОЈНО	110.000,00	131.300,00	21.300,00	119,36%
14	79	ЖИВИНИЦЕ	134.580,80	129.330,80	-5.250,00	96,10%
15	125	ПРОЗОР - РАМА	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
16	126	ЈАБЛАНИЦА	121.799,81	119.108,95	-2.690,86	97,79%
17	135	ВОГОШЋА	113.400,00	107.805,60	-5.594,40	95,07%
18	65	ЈАЈЦЕ	105.000,00	105.000,00	0,00	100,00%
19	110	ГОРЊИ ВАКУФ - УСКОПЉЕ	96.600,00	96.600,00	0,00	100,00%
20	130	ХАЦИЋИ	90.000,03	89.979,19	-20,84	99,98%
21	111	НОВИ ТРАВНИК	90.000,00	82.500,00	-7.500,00	91,67%
22	39	ТЕШАЊ	80.325,06	80.325,06	0,00	100,00%
23	75	ЖЕПЧЕ	80.000,00	80.000,00	0,00	100,00%
24	118	ИЛИЈАШ	78.000,00	76.412,66	-1.587,34	97,96%
25	42	МАГЛАЈ	75.000,00	74.999,90	-0,10	100,00%
26	22	ОРАШЈЕ	76.000,00	70.375,88	-5.624,12	92,60%
27	49	СРЕБРЕНИК	110.000,00	69.940,77	-40.059,23	63,58%
28	77	ЗАВИДОВИЋИ	69.600,00	69.600,00	0,00	100,00%
29	172	ЧИТЛУК	68.319,96	68.319,96	0,00	100,00%
30	113	БУСОВАЧА	50.000,00	50.000,00	0,00	100,00%
31	124	ТОМИСЛАВГРАД	49.800,00	49.800,00	0,00	100,00%
32	114	ФОЈНИЦА	44.991,07	47.788,07	2.797,00	106,22%
33	94	КАКАЊ	53.879,06	46.629,55	-7.249,51	86,54%
34	171	ЉУБУШКИ	40.000,00	40.000,00	0,00	100,00%
35	141	ТРНОВО (ФБИХ)	40.000,00	40.000,00	0,00	100,00%
36	17	ОЦАК	36.000,00	35.656,00	-344,00	99,04%
37	44	ГРАЧАНИЦА	39.200,00	31.000,00	-8.200,00	79,08%
38	129	КРЕШЕВО	30.780,00	30.779,60	-0,40	100,00%
39	4	БОСАНСКА КРУПА	50.000,00	28.800,00	-21.200,00	57,60%
40	116	ВИСОКО	28.000,00	25.652,00	-2.348,00	91,61%
41	149	ГРУДЕ	25.000,00	25.000,00	0,00	100,00%
42	106	ЛИВНО*	23.600,00	23.592,00	-8,00	99,97%

Ред. бр.	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
43	173	ЧАПЉИНА	30.000,00	22.500,00	-7.500,00	75,00%
44	148	ПОСУШЈЕ	22.500,00	22.500,00	0,00	100,00%
45	25	ГРАДАЧАЦ	58.477,00	18.659,20	-39.817,80	31,91%
46	59	КЉУЧ	22.000,00	18.332,98	-3.667,02	83,33%
47	80	КАЛЕСИЈА	15.000,00	15.000,00	0,00	100,00%
48	117	БРЕЗА	12.256,76	12.256,86	0,10	100,00%
49	52	ЧЕЛИЋ	12.000,00	12.000,00	0,00	100,00%
50	174	НЕУМ	11.000,00	11.000,00	0,00	100,00%
51	37	ДОБОЈ ЈУГ	10.999,98	10.999,98	0,00	100,00%
52	167	ГОРАЖДЕ*	9.999,88	9.999,88	0,00	100,00%
53	183	УСОРА	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
54	89	ДОЊИ ВАКУФ	30.000,00	7.500,09	-22.499,91	25,00%
55	181	РАВНО	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
56	20	ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	5.000,00	5.000,00	0,00	100,00%
57	55	ТЕОЧАК	5.000,00	4.583,33	-416,67	91,67%
58	95	ВАРЕШ	5.500,00	3.600,95	-1.899,05	65,47%
59	67	ДОБРЕТИЋИ	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
60	3	БИХАЋ*	40.000,54	0,00	-40.000,54	0,00%
61	176	СТОЛАЦ	30.000,00	0,00	-30.000,00	0,00%
62	107	КУПРЕС (ФБИХ)	11.500,00	0,00	-11.500,00	0,00%
63	93	ЗЕНИЦА*	1.500,00	0,00	-1.500,00	0,00%
64	150	ШИРОКИ БРИЈЕГ*	0,00	0,00	0,00	
65	30	БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ	0,00	0,00	0,00	
66	84	БОСАНСКО ГРАХОВО	0,00	0,00	0,00	
67	5	БУЖИМ	0,00	0,00	0,00	
68	36	ДОБОЈ ИСТОК	0,00	0,00	0,00	
69	57	ДРВАР	0,00	0,00	0,00	
70	165	ФОЧА (ФБИХ)	0,00	0,00	0,00	
71	85	ГЛАМОЧ	0,00	0,00	0,00	
72	98	КЛАДАЊ	0,00	0,00	0,00	
73	47	ЛУКАВАЦ	0,00	0,00	0,00	
74	96	ОЛОВО	0,00	0,00	0,00	
75	143	ПАЛЕ (ФБИХ)	0,00	0,00	0,00	
76	82	САПНА	0,00	0,00	0,00	
77	78	БАНОВИЋИ	0,00	0,00	0,00	
УКУПНО ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ ОСНОВНЕ ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ У ФЕДЕРАЦИЈИ БиХ			5.067.703,83	4.754.010,41	-313.693,42	93,81%

Општине и градови основне изборне јединице у Републици Српској

Ред. бр.	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1	034Б	БАЊА ЛУКА*	259.958,28	258.682,56	-1.275,72	99,51%
2	29	БИЈЕЉИНА*	259.997,76	251.207,16	-8.790,60	96,62%
3	9	ПРИЈЕДОР*	100.000,00	100.000,00	0,00	100,00%
4	166	ФОЧА	90.004,00	79.133,00	-10.871,00	87,92%
5	56	УГЉЕВИК	76.000,50	76.000,50	0,00	100,00%
6	83	ЗВОРНИК*	74.451,96	72.539,62	-1.912,34	97,43%
7	14	ДЕРВЕНТА	59.991,68	59.956,60	-35,08	99,94%
8	24	МОДРИЧА	49.999,98	49.999,98	0,00	100,00%
9	11	ЛАКТАШИ	47.919,98	47.920,00	0,02	100,00%
10	38	ДОБОЈ*	79.999,97	46.381,24	-33.618,73	57,98%
11	182	ТРЕБИЊЕ*	41.000,00	41.000,00	0,00	100,00%
12	64	МРКОЊИЋ ГРАД	48.600,00	40.500,00	-8.100,00	83,33%
13	70	КОТОР ВАРОШ	34.999,99	35.000,00	0,01	100,00%
14	21	ШАМАЦ	35.004,00	32.352,25	-2.651,75	92,42%
15	10	ГРАДИШКА	60.000,00	30.000,00	-30.000,00	50,00%
16	40	СТАНАРИ	29.997,00	29.997,00	0,00	100,00%
17	13	ПРЊАВОР	27.989,97	27.899,94	-90,03	99,68%
18	88	ШИПОВО	22.797,00	21.931,93	-865,07	96,21%
19	140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	8.736,80	19.883,97	11.147,17	227,59%
20	74	ТЕСЛИЋ	90.000,00	18.422,00	-71.578,00	20,47%
21	132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	23.919,78	18.099,07	-5.820,71	75,67%
22	146	РОГАТИЦА	20.000,04	16.784,50	-3.215,54	83,92%
23	7	НОВИ ГРАД	22.162,00	16.702,73	-5.459,27	75,37%
24	161	НЕВЕСИЊЕ	15.000,00	15.005,99	5,99	100,04%
25	147	ВИШЕГРАД	14.999,00	14.999,00	0,00	100,00%
26	185	МИЛИЋИ	25.181,83	13.931,01	-11.250,82	55,32%
27	105	СРЕБРЕНИЦА	23.999,80	13.809,38	-10.190,42	57,54%
28	35	ЧЕЛИНАЦ	19.999,94	11.666,00	-8.333,94	58,33%
29	164	ГАЦКО	24.000,00	11.441,00	-12.559,00	47,67%
30	144	ПАЛЕ (РС)	15.000,00	11.250,00	-3.750,00	75,00%
31	170	РУДО	10.000,00	10.000,00	0,00	100,00%
32	16	БРОД	29.360,00	9.693,00	-19.667,00	33,01%
33	104	БРАТУНАЦ	15.000,00	8.585,00	-6.415,00	57,23%
34	8	КОЗАРСКА ДУБИЦА	7.499,82	7.499,82	0,00	100,00%
35	61	РИБНИК	8.000,00	7.468,00	-532,00	93,35%
36	117	БЕРКОВИЋИ	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
37	123	ХАН ПИЈЕСАК	8.000,02	5.746,67	-2.253,35	71,83%
38	45	ПЕТРОВО	5.100,00	5.100,00	0,00	100,00%
39	26	ПЕЛАГИЋЕВО	7.500,00	5.000,00	-2.500,00	66,67%
40	12	СРБАЦ	15.000,00	4.420,00	-10.580,00	29,47%
41	142	ТРНОВО (РС)	4.099,68	4.099,68	0,00	100,00%
42	68	КНЕЖЕВО	9.999,95	3.964,25	-6.035,70	39,64%
43	101	ШЕКОВИЋИ	3.489,00	3.489,00	0,00	100,00%

Ред. бр.	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
44	179	ЉУБИЊЕ	3.000,00	3.000,00	0,00	100,00%
45	163	КАЛИНОВИК	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
46	33	ОШТРА ЛУКА	2.000,00	1.980,00	-20,00	99,00%
47	169	ЧАЈНИЧЕ	4.950,00	1.237,50	-3.712,50	25,00%
48	58	ИСТОЧНИ ДРВАР	1.500,00	519,18	-980,82	34,61%
49	180	БИЛЕЋА	14.000,00	0,00	-14.000,00	0,00%
50	121	СОКОЛАЦ	13.000,00	0,00	-13.000,00	0,00%
51	54	ЛОПАРЕ	9.000,00	0,00	-9.000,00	0,00%
52	81	ОСМАЦИ	4.500,00	0,00	-4.500,00	0,00%
53	6	КРУПА НА УНИ	1.000,00	0,00	-1.000,00	0,00%
54	23	ДОЊИ ЖАБАР	0,00	0,00	0,00	
55	158	ИСТОЧНИ МОСТАР	0,00	0,00	0,00	
56	138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	0,00	0,00	0,00	
57	66	ЈЕЗЕРО	0,00	0,00	0,00	
58	184	КОСТАЈНИЦА	0,00	0,00	0,00	
59	108	КУПРЕС (РС)	0,00	0,00	0,00	
60	168	НОВО ГОРАЖДЕ	0,00	0,00	0,00	
61	31	ПЕТРОВАЦ	0,00	0,00	0,00	
62	18	ВУКОСАВЉЕ	0,00	0,00	0,00	
УКУПНО ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ ОСНОВНЕ ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ			1.885.709,73	1.572.298,53	-313.411,20	83,38%

Прилог 2 - Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким субјектима у 2018. год.

Код	Назив града	Код пол. субј.	Назив политичког субјекта	Укупно планирано	Укупно уплаћено	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
666	ГРАД САРАЈЕВО	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	56.952,36	84.765,36	27.813,00	148,84%
		877	НАША СТРАНКА	34.666,80	34.666,80	0,00	100,00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	32.809,44	32.809,44	0,00	100,00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	27.238,08	27.238,08	0,00	100,00%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	19.809,48	19.809,48	0,00	100,00%
		1989	УНИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА БХ	17.952,48	17.952,48	0,00	100,00%
		036	БОСС - БОСАНСКА СТРАНКА-МИРНЕС АЈАНОВИЋ	14.238,12	14.238,12	0,00	100,00%
		1971	САВЕЗ ЗА СТАРИ ГРАД	14.238,12	14.238,12	0,00	100,00%
		2072	ГРАЂАНСКИ САВЕЗ	14.238,12	9.595,22	-4.642,90	67,39%
УКУПНО ГРАД САРАЈЕВО				232.143,00	255.313,10	23.170,10	109,98%
888	ГРАД ИСТОЧНО САРАЈЕВО	018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	12.955,00	12.955,00	0,00	100,00%
		515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД	11.923,00	11.923,00	0,00	100,00%
		461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	6.760,00	6.760,00	0,00	100,00%
		440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	5.730,00	5.730,00	0,00	100,00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	2.632,00	2.632,00	0,00	100,00%
УКУПНО ГРАД ИСТОЧНО САРАЈЕВО				40.000,00	40.000,00	0,00	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА ДВА ГРАДА:				272.143,00	295.313,10	23.170,10	108,51%

Прилог 3 - Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким субјектима у 2018. години

Код	Назив нивоа власти	Код пол. субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирано	Укупно уплаћено	Више/ мање уплаћено	% уплате планираних средстава
209	КАНТОН САРАЈЕВО	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	236.833,17	236.833,17	0,00	100,00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	213.499,20	213.499,20	0,00	100,00%
		877	НАША СТРАНКА	143.041,74	143.041,74	0,00	100,00%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	100.609,82	100.609,82	0,00	100,00%
		036	БОСС - БОСАНСКА СТРАНКА-МИРНЕС АЈАНОВИЋ	89.976,27	89.976,27	0,00	100,00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	79.231,74	79.231,74	0,00	100,00%
		001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	61.448,95	61.448,95	0,00	100,00%
		2317	НАРОД И ПРАВДА	28.416,35	28.416,35	0,00	100,00%
		2328	НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ЛИСТА	14.514,59	14.514,59	0,00	100,00%
УКУПНО КАНТОН САРАЈЕВО:				967.571,83	967.571,83	0,00	100,00%
206	СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	216.371,44	216.371,48	0,04	100,00%
		90001	КОАЛИЦИЈА ХДЗ БИХ, ХСС, ХКДУ БИХ, ХСП ДР А. СТАРЧЕВИЋ, ХСП ХБ	211.769,91	211.769,95	0,04	100,00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	120.979,81	120.979,81	0,00	100,00%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	114.054,77	114.054,81	0,04	100,00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	91.463,10	91.463,14	0,04	100,00%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	86.088,10	86.088,14	0,04	100,00%
		90013	КОАЛИЦИЈА ХСП БИХ-ХСС СТЕПАНА РАДИЋА	36.051,53	36.051,50	-0,03	100,00%
		734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	17.250,00	17.249,97	-0,03	100,00%
		2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК	5.971,43	5.971,43	0,00	100,00%
УКУПНО СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН:				900.000,09	900.000,23	0,14	100,00%
207	ХЕРЦЕГОВАЧКО - НЕРЕТВАНСКИ КАНТОН	027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	124.598,00	133.250,00	8.652,00	106,94%
		090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	85.471,00	91.728,00	6.257,00	107,32%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	46.344,00	50.206,00	3.862,00	108,33%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	45.546,00	50.206,00	4.660,00	110,23%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	45.546,00	50.206,00	4.660,00	110,23%
		001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	24.915,00	29.445,00	4.530,00	118,18%

		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ-САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИК	23.584,00	27.872,00	4.288,00	118,18%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	12.411,00	0,00	-12.411,00	0,00%
		1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	2.265,00	0,00	-2.265,00	0,00%
УКУПНО ХЕРЦЕГОВАЧКО - НЕРЕТВАНСКИ КАНТОН:				410.680,00	432.913,00	22.233,00	105,41%
204	ЗЕНИЧКО - ДОБОЈСКИ КАНТОН	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	102.055,67	102.055,67	0,00	100,00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	78.627,02	78.627,02	0,00	100,00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	56.722,19	56.722,19	0,00	100,00%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	45.388,91	45.388,91	0,00	100,00%
		90008	КОАЛИЦИЈА ХДЗ БИХ, ХСС, ХКДУ БИХ, ХСП ХБ	30.055,52	30.055,52	0,00	100,00%
		882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	28.912,67	28.912,67	0,00	100,00%
		004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	27.293,61	27.293,61	0,00	100,00%
		001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	18.214,25	18.214,25	0,00	100,00%
		2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК	8.888,90	8.888,90	0,00	100,00%
		877	НАША СТРАНКА	3.841,26	3.841,26	0,00	100,00%
УКУПНО ЗЕНИЧКО - ДОБОЈСКИ КАНТОН:				400.000,00	400.000,00	0,00	100,00%
203	ТУЗЛАНСКИ КАНТОН	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	91.929,76	80.159,26	-11.770,50	87,20%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	54.918,28	41.826,00	-13.092,28	76,16%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	48.717,90	40.598,26	-8.119,64	83,33%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	43.280,10	36.066,78	-7.213,32	83,33%
		004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	29.444,86	24.925,50	-4.519,36	84,65%
		001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	24.472,80	20.394,00	-4.078,80	83,33%
		502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	24.472,80	20.394,00	-4.078,80	83,33%
		877	НАША СТРАНКА	4.519,36	0,00	-4.519,36	0,00%
		2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	9.051,30	0,00	-9.051,30	0,00%
УКУПНО ТУЗЛАНСКИ КАНТОН:				330.807,16	264.363,80	-66.443,36	79,91%
208	ЗАПАДНОХЕРЦЕГО ВАЧКИ КАНТОН	027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	121.050,00	136.250,00	15.200,00	112,56%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	34.650,00	45.000,00	10.350,00	129,87%
		734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	16.650,00	22.500,00	5.850,00	135,14%
		502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	7.650,00	13.500,00	5.850,00	176,47%
		005	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	7.650,00	11.250,00	3.600,00	147,06%
		1178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР. АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БИХ	9.000,00	9.000,00	0,00	100,00%
		1714	ХРВАТСКИ САВЕЗ ХКДУ - ХРАСТ	7.650,00	9.000,00	1.350,00	117,65%
		1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	2.700,00	0,00	-2.700,00	0,00%

УКУПНО ЗАПАДНОХЕРЦЕГОВАЧКИ КАНТОН:				207.000,00	246.500,00	39.500,00	119,08%
210	ЛИВАЊСКИ КАНТОН	027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	88.000,00	88.000,00	0,00	100,00%
		515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД	24.000,00	24.000,00	0,00	100,00%
		090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		1703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	16.000,00	16.000,00	0,00	100,00%
		734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
		1270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЈЕПАНА РАДИЋА	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	8.000,00	8.000,00	0,00	100,00%
УКУПНО ЛИВАЊСКИ КАНТОН:				200.000,00	200.000,00	0,00	100,00%
201	УНСКО - САНСКИ КАНТОН	008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	26.441,33	22.036,50	-4.404,83	83,34%
		028	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ-КРАЈИШКА СТРАНКА	14.874,41	12.396,50	-2.477,91	83,34%
		090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	49.574,80	41.316,20	-8.258,60	83,34%
		882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	34.152,40	28.463,00	-5.689,40	83,34%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	22.585,73	18.823,20	-3.762,53	83,34%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	26.441,33	22.036,50	-4.404,83	83,34%
		1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	18.730,00	15.609,80	-3.120,20	83,34%
УКУПНО УНСКО - САНСКИ КАНТОН:				192.800,00	160.681,70	-32.118,30	83,34%
202	ПОСАВСКИ КАНТОН	008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	11.428,56	11.428,56	0,00	100,00%
		027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	55.588,61	55.588,61	0,00	100,00%
		090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	20.190,53	20.190,53	0,00	100,00%
		734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	10.476,18	10.476,18	0,00	100,00%
		734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	792,38	792,38	0,00	100,00%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	20.571,48	20.571,48	0,00	100,00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	11.428,56	11.428,56	0,00	100,00%
		1188	ПОСАВСКА СТРАНКА	9.904,77	9.904,77	0,00	100,00%
		2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	952,38	952,38	0,00	100,00%
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ-САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИК	16.761,80	16.761,80	0,00	100,00%
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ-САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИК	1.904,75	1.904,75	0,00	100,00%
УКУПНО ПОСАВСКИ КАНТОН:				160.000,00	160.000,00	0,00	100,00%

205	БОСАНСКО - ПОДРИЊСКИ КАНТОН	001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	6.021,60	6.021,60	0,00	100,00%
		004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	6.021,60	6.021,60	0,00	100,00%
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	6.021,60	6.021,60	0,00	100,00%
		090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	18.501,60	18.502,00	0,40	100,00%
		882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	4.101,60	2.050,80	-2.050,80	50,00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	11.781,60	5.890,80	-5.890,80	50,00%
		1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	4.101,60	4.101,60	0,00	100,00%
		1254	НОВИ ПОКРЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	4.101,60	4.101,60	0,00	100,00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	7.622,00	7.622,00	0,00	100,00%
		1709	СТРАНКА ЗА БОЉЕ ГОРАЖДЕ	6.021,60	4.516,20	-1.505,40	75,00%
		1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	5.701,60	5.701,60	0,00	100,00%
УКУПНО БОСАНСКО - ПОДРИЊСКИ КАНТОН:				79.998,00	70.551,40	-9.446,60	88,19%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА КАНТОНА:				3.848.857,08	3.802.581,96	-46.275,12	98,80%

**Прилог 4 - Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2018. години из буџета БиХ,
ентитетских буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ**

Босна и Херцеговина

Код пол. субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно исплаћена средства из буџета	Укупно уплаћена средства на рачун странке	Утрошена средства за рад клуба
090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	131.666,70	131.606,32	104.650,00	26.956,32
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД	133.333,30	130.218,98	23.750,00	82.718,98
461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ			23.750,00	
027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БИХ	121.250,00	120.262,52	32.750,00	62.762,52
769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990			24.750,00	
018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	115.416,70	115.422,46	40.750,00	50.922,46
440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА			23.750,00	
1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	97.500,00	97.441,33	53.750,00	43.691,33
1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	63.750,00	63.229,26	61.450,00	1.779,26
008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	53.750,00	53.503,02	38.750,00	14.753,02
882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	33.750,00	33.648,50	27.250,00	6.398,50
001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	33.750,00	23.757,80	23.750,00	7,80
80014	КЛУБ ДЕЛАГАТА ХРВАТСКОГ НАРОДА У ДН ПСБИХ	65.833,30	49.557,15	13.700,00	35.857,15
80012	КЛУБ ДЕЛАГАТА СРПСКОГ НАРОДА У ДН ПСБИХ (СНСД И ДНС)	50.000,00	48.444,11	6.000,00	35.444,11
				7.000,00	
80013	КЛУБ ДЕЛАГАТА БОШЊАЧКОГ НАРОДА У ДН ПСБИХ (СДА, ДФ И СББ БИХ)	50.000,00	49.341,74	25.500,00	6.841,74
				8.500,00	
				8.500,00	
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		950.000,00	916.433,19	548.300,00	368.133,19

Федерација Босне и Херцеговине

Код пол. субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	686.333,00	686.337,20	4,20	100,00%
90001	КОАЛИЦИЈА ХДЗ БИХ, ХСС, ХКДУ БИХ, ХСП ДР А. СТАРЧЕВИЋ, ХСП ХБ	476.333,00	476.335,30	2,30	100,00%
008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА БИХ	431.333,00	431.334,90	1,90	100,00%
1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	401.333,00	401.334,60	1,60	100,00%
1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	386.333,00	386.334,50	1,50	100,00%
769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	176.333,00	176.332,70	-0,30	100,00%
001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	161.333,00	161.332,50	-0,50	100,00%
004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
877	НАША СТРАНКА	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БИХ	146.333,00	146.332,40	-0,60	100,00%
502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	116.333,00	116.332,10	-0,90	100,00%
1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БИХ	116.333,00	116.332,10	-0,90	100,00%
1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БИХ	116.333,00	116.332,10	-0,90	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ:		3.799.995,00	3.800.000,00	5,00	100,00%

Република Српска

Код пол. субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	1.107.621,53	1.018.961,02	-88.660,51	92,00%
90030	КОАЛИЦИЈА СДС-ПУП-СРС РС	913.828,98	859.944,47	-53.884,51	94,10%
90031	КОАЛИЦИЈА ДНС-НС-СРС	391.849,26	349.556,79	-42.292,47	89,21%
440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТског ПРОГРЕСА	351.140,48	317.541,84	-33.598,64	90,43%
074	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	281.578,89	253.776,38	-27.802,51	90,13%
1718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	273.094,30	253.776,38	-19.317,92	92,93%
90015	КОАЛИЦИЈА ДОМОВИНА	203.017,87	203.017,87	0,00	100,00%
1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	50.755,21	50.755,21	0,00	100,00%
1972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	15.792,18	15.792,18	0,00	100,00%
090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	9.658,96	9.658,96	0,00	100,00%
004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	4.829,48	4.829,48	0,00	100,00%
769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	4.829,48	4.829,48	0,00	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ:		3.607.996,62	3.342.440,06	-265.556,56	92,64%

Брчко дистрикт БиХ

Код пол. субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/ мање уплаћено	% уплате планираних средстава
090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	24.064,51	24.064,51	0,00	100,00%
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	24.064,51	24.064,51	0,00	100,00%
90022	СДС-НДП	24.064,51	24.064,51	0,00	100,00%
2010	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА - БРАЋА РАДИЋ	19.548,39	19.548,39	0,00	100,00%
008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БИХ	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БИХ	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
074	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ - ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ-НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	15.032,26	15.032,26	0,00	100,00%
90022	СДС-НДП	7.516,13	7.516,13	0,00	100,00%
90022	СДС-НДП	7.516,13	7.516,13	0,00	100,00%
004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТског ПРОГРЕСА	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
1950	БРЧАНСКИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ-НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
		200.000,00	200.000,00	0,00	100,00%

**Прилог 5 - Преглед санкционисаних политичких странака и одговорних лица у 2019.
години**

Новчане казне за политичке странке

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Број и датум одлуке	Износ казне (КМ)
1	1730	Српска радикална странка др В.Шешел	03-07-6-460/18 од 17.01.2019	1.000,00
2	1694	Напредна српска-НС	03-07-6-458/18 од 17.01.2019	1.500,00
3	020	Грађанска демократска странка БиХ	03-07-6-467/18 од 17.01.2019	4.000,00
4	502	Народна странка Ррадом за бољитак	03-07-6-445/18 од 27.02.2019	4.500,00
5	004	Странка за Босну и Херцеговину	03-07-6-448/18 од 27.02.2019	5.000,00
6	455	Либерално демократска странка БиХ	03-07-6-461/18 од 27.02.2019	4.100,00
7	090	Странка демократске акције	03-07-6-455/18 од 27.02.2019	4.500,00
8	513	Странка пензионера-умировљеника БиХ	03-07-6-476/18 од 27.02.2019	2.000,00
9	2072	Грађански савез	03-07-6-470/18 од 27.02.2019	11.700,00
10	769	Хрватска демократска заједница 1990	03-07-6-479/18 од 27.02.2019	4.300,00
11	515	Савез независних социјалдемократа	03-07-6-469/18 од 27.02.2019	6.300,00
12	461	Демократски народни савез	03-07-6-465/18 од 27.02.2019	7.700,00
13	008	Социјалдемократска партија БиХ	03-07-6-466/18 од 27.02.2019	9.700,00
14	027	Хрватска демократска заједница БиХ	03-07-6-453/18 од 27.02.2019	2.500,00
15	877	Наша странка	03-07-6-496/18 од 27.02.2019	7.700,00
УКУПНО ИЗРЕЧЕНЕ НОВЧАНЕ КАЗНЕ				76.500,00

Административна мјера – забрана политичким странкама да се кандидују за учешће на наредним изборима

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Број и датум одлуке
1.	1017	Народна странка (Покрет за Брод)	05-1-07-6-395/19 од 14.11.2019.
2.	1007	ПОГ Снага Босне	05-1-07-6-386/19 од 14.11.2019.
3.	1021	Народна странка Нови град	05-1-07-6-389/19 од 14.11.2019.
4.	1268	Странка европске социјалдемократије	05-1-07-6-392/19 од 14.11.2019.
5.	518	Хрватски правашки блок БиХ	05-1-07-6-387/19 од 14.11.2019.
6.	1875	Нова босанскохерцеговачка патриотска странка	05-1-07-6-393/19 од 14.11.2019.
7.	2008	Повратак отписаних	05-1-07-6-390/19 од 14.11.2019.
8.	2010	Хрватска сељачка странка браћа Радић	05-1-07-6-388/19 од 14.11.2019.
9.	2069	Снага нове генерације Бијељина	05-1-07-6-394/19 од 14.11.2019.
10.	2085	Независни демократски искорак	05-1-07-6-391/19 од 14.11.2019.
11.	1184	Твоја и моја странка у Босни и Херцеговини	05-1-07-6-383/19 од 14.11.2019.
12.	408	Уједињена хрватска странка права БиХ	05-1-07-6-385/19 од 14.11.2019.
13.	1276	Комунистичка партија	05-1-07-6-384/19 од 14.11.2019.

Прилог 6 Преглед изречених казни политичким странкама у периоду 2005. - 2019. година

Година изрицања и износ повчане казне		Број изречених казни	Година кршења закона и износ повчане казне за годину у којој је закон прекршен		Наплаћене казне	Ненаплаћ. казне	Административна мјера	
							Забрана учешћа на наредним изборима	Уплата дијела прихода у добротв. сврхе
2005.	56.000,00	40	2004.	56.000,00	37.550,00	18.450,00	-	
2007.	48.700,00	9		48.700,00	46.339,72	2.360,28	7	1
2008.	13.000,00	3	2005.	13.000,00	13.000,00	0,00	4	
2009.	179.670,00	63	2005. 2006. 2007.	179.670,00	125.981,96	53.688,04	-	1
2010.	83.500,00	37	2008.	83.500,00	73.548,44	9.951,56	8	
2011.	89.200,00	1		10.000,00	10.000,00	0,00	11	
		33	2009.	79.200,00	74.123,35	5.076,65		
2012.	59.000,00	19	2010.	59.000,00	48.028,40	10.971,60	8	
2013.	150.600,00	12		47.000,00	46.000,00	1.000,00	3	
		1		25.000,00	25.000,00	0,00		
		30	2011.	78.600,00	75.420,00	3.180,00		
2014.	100.200,00	27	2012.	100.200,00	92.800,00	7.400,00	12	
2015.	65.200,00	21	2013.	65.200,00	63.600,00	1.600,00	6	
2016.	104.800,00	19	2014.	104.800,00	37.700,00	67.100,00	13	
		4		62.500,00	62.500,00	0,00	5	
		21	2015	35.450,00	34.450,00	1.000,00		
2018.	3.000,00	1		3.000,00	3.000,00	0,00		
	12.000,00	8	2016	12.000,00	3.000,00	9.000,00	6	
	81.000,00	36		81.000,00	63.834,85	17.165,15		
2019	76.500,00	15		76.500,00	76.500,00	0,00	13	
2005.-2019.	1.150.120,00	400	2004.-2017.	1.220.320,00	1.012.376,72	207.943,28	96	2
		Процент наплаћених казни		100,00%	82,96%	17,04%		

**Прилог 7 - Преглед политичких странака које су брисане из судског регистра на приједлог
Централне изборне комисије БиХ**

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
1	Посавска демократска странка Орашје	Опћински суд Орашје	025-0-Рег-09-000 128 од 1.9.2009.
2	Странка демократског договора, Босански Брод	Основни суд Добој	085-0-РП-09-000 002 од 7.9.2009.
3	Демократска радничка партија БиХ, Модрича	Основни суд Добој	085-0-РП-09-000 003 од 7.9.2009.
4	Српски демократски савез Републике Српске, Теслић	Основни суд Добој	085-0-РП-09-000 005 од 7.9.2009.
5	Независна странка Републике Српске, Добој	Основни суд Добој	085-0-РП-09-000 004 од 7.9.2009.
6	Демократска заједница БиХ, Босански Шамац	Основни суд Добој	085-0-РП-09-000 001 од 24.9.2009.
7	Странка економског просперитета РС	Основни суд Соколац	089-0-РЕГ-09-000 329 од 13.10.2009.
8	Српска народна обнова за Републику Српску	Основни суд Соколац	089-0-РЕГ-09-000 331 од 13.10.2009.
9	Брчанска демократска странка Брчко Дистрикт	Основни суд Брчко дистрикта БиХ	096-0-Ф1-09-000053 од 19.10.2009.
10	Странка демократског центра	Основни суд Брчко дистрикта БиХ	096-0-Ф1-09-000052 од 19.10.2009.
11	Странка пензионера-умировљеника БиХ ОО Томиславград	Опћински суд Ливно	068-0-Ф1-3-000002 од 17.11.2009.
12	Народна радикална странка Зворник	Основни суд Бијељина	080-0-Ф1-09-000 079 од 17.11.2009.
13	Српска радикална странка Угљевик	Основни суд Бијељина	080-0-Ф1-09-000 081 од 17.11.2009.
14	Српска расељеничка странка РС Бијељина	Основни суд Бијељина	080-0-ФИ-09-000 082 од 17.11.2009.
15	Радикална странка РС Бијељина	Основни суд Бијељина	080-0-Ф1-09-000 083 од 17.11.2009.
16	Демократско вијеће Бошњака Бијељина	Основни суд Бијељина	080-0-ФИ-09-000 086 од 17.11.2009.
17	Странка демократског развоја Бијељина	Основни суд Бијељина	080-0-ФИ-09-000 084 од 17.11.2009.
18	Српска напредна странка Бијељина	Основни суд Бијељина	080-0 Ф1-09-000 085 од 17.11.2009.
19	Српска омладинска странка“Нови нараштаји РС“	Основни суд Соколац	089-0-РЕГ-09-000 330 од 2.11.2009.
20	Покрет за дјечија права – Лукавац	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001206о д 6.11.2009.
21	Хрватска странка права Тузла	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001146 од 6.11.2009.
22	Хрватска младеж, Хрватске заједнице соли	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001148 од 6.11.2009.
23	Политичко удружење Унија Босанских социјалдемократа Тузла	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001144 од 6.11.2009.

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
24	Политичка организација Демократска странка пензионера БиХ Тузла	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001142 од 6.11.2009.
25	Удружење за Југословенску демократску иницијативу Тузла	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001141 од 20.11.2009.
26	Политичко удружење РБИХ, Вијеће Босанских Хрвата	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001147 од 20.11.2009.
27	ПО Странка удружења пензионера Кладањ	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-000035 од 23.11.2009.
28	Политичка организација Партија „Нова Босна“ Живинице	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001153 од 20.11.2009.
29	Босанска народна странка Живинице	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001145 од 20.11.2009.
30	Партија правног пута БиХ Тузла	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001152 од 02.12.2009.
31	Демократска странка истине Сребреник	Опћински суд Тузла	032-0-Рег-09-001143 од 20.11.2009.
32	Нова снага Српске	Основни суд Бања Лука	Рп-04/04 од 18.5.2009
33	Радничка-грађанска партија БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000008 од 25.12.2009.
34	Грађанска странка БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000010 од 02.12.2009.
35	Радничка партија БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000014 од 21.12.2009.
36	Демократска народна радничка партија БИХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000004 од 01.12.2009.
37	Демократска странка федералиста	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000001 од 01.12.2009.
38	Бошњачко либерална странка	Опћински суд Сарајево	065-0-ФИ-09-000002 од 21.12.2009.
39	Либерално-социјална партија БиХ – ЛСП БИХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000019 од 23.12.2009.
40	Еколошки покрет „СКАКАВАЦ“	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000028 од 23.12.2009.
41	Босанска демократска унија	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000018 од 03.12.2009.
42	Народна странка „БОСНА“	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000029 од 01.12.2009.
43	Народни фронт Југославије за БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000007 од 01.12.2009.
44	Странка народног измирења	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000026 од 23.12.2009.
45	Хрватска демократска странка БИХ ХДС БИХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000011 од 23.12.2009.
46	Народна странка Босне и Херцеговине	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000013 од 02.12.2009.
47	Муслиманска бошњачка организација	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000005 од 28.12.2009.
48	Нова демократска странка БиХ	Опћински суд Зеница	043-0-Ф1-09-000001 од 23.11.2009.
49	Странка уједињених Муслимана Републике БиХ, Зеница	Опћински суд Зеница	043-0-Ф1-09-000002 од 23.11.2009.

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
50	Покрет за промјене БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0Ф1-09-000016 од 05.2.2010.
51	Политичка организација Браћа Роми	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000025 од 05.1.2010.
52	Републиканска странка БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000017 од 05.1.2010.
53	Демократска странка Рома БиХ – ДСР БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000009 од 04.1.2010.
54	Демократска странка БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000015 од 05.1.2010.
55	Божија партија-Исламске књиге разумијевања правде, истине и слободе Мухамедове објаве (БП ИКРА ПИСМО)	Опћински суд Сарајево	065-0-ФИ-09-000012 од 04.1.2010.
56	Конзервативно-радикална партија	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000006 од 04.01.2010.
57	Странка природног закона БИХ-СПЗБХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000030 од 05.1.2010.
58	Европска иницијатива за БИХ – ЕИ БИХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000031 од 05.1.2010.
59	Студентска странка БИХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000023 од 26.7.2010.
60	Босанско-херцеговачка странка права 1861 (БХСП-1861)	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000022 од 05.1.2010.
61	Странка Југословена	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000020 од 05.1.2010.
62	Еколошки покрет удружења зелених „ЗЕЛЕНИ“	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-069-000021 од 05.1.2010.
63	Народна демократска странка „ГАЈРЕТ“ Сарајево	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000024 од 05.1.2010.
64	Странка жена БИХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000027 од 01.1.2010.
65	Независна странка БИХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000003 од 04.1.2010.
66	Хрватска чиста странка права Босне и Херцеговине	Опћински суд Широки Бријег	064-0-Рег-09-001004 од 11.2.2010.
67	Независни правашаи	Опћински суд Широки Бријег	064-0-Рег-09-001206 од 29.1.2010.
68	Брчанска алтернатива Брчко Дистрикта БиХ	Тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ	096-0-0-Ф1-09-00000050 од 20.12.2011.
69	Народна Бошњачка странка	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-09-000021 од 23.11.2012.
70	Политички покрет младих-Странка младих БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-12-000022 од 13.12.2012.
71	Демократски центар БиХ	Опћински суд Мостар	Р/2-11 од 10.5.2012.
72	ХСП др. Анте Старчевић-Правашаи 21. Стољећа	Опћински суд Мостар	Р/1-12 од 28.1.2013.
73	Зелени БиХ	Опћински суд у Зеници	043-0-Ф1-13-000001 од 12.12.2013.
74	Босанскохерцеговачка странка права	Опћински суд Бихаћ	017-0-РегПО-12-000002 од 20.2.2013.
75	Странка омладинске снаге – СОС	Основни суд Бијељина	080-0-Ф1-12-000 105 од 11.7.2013.

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
76	Југословенска демократска странка „Отаџбински фронт“ Кукоље	Основни суд Бањалука	Ру-2/90 од 16.6.2014.
77	Партија социјалдемократског центра БИХ	Основни суд Бањалука	Рп-10/02 од 15.8.2014.
78	Народна радикална странка БиХ – Омарска	Основни суд Бања Лука	Обавјест суда од 29.08.2014. године Рјешењем број Ру -18/90 од 22.02.1991- одбијен захтјев за упис у регистар
79	Покрет за ново друштво	Основни суд Бањалука	Рп-16/02 од 20.6.2014.
80	Партија друштвеног прогреса Српске Републике Б.Лука	Основни суд Бањалука	Обавјест суда од 29.08.2014. године. Предмет је 20.09.2006. године упућен Опћинском суду у Сарајеву на даљи надлежни поступак
81	Демократска патриотска странка РС – Предраг Радић	Основни суд Бањалука	Рп-6/02 од 19.9.2014.
82	Слободна Српска партија	Основни суд Бањалука	Рп-6/04 од 16.6.2014.
83	Борачки савез Републике Српске	Основни суд Бањалука	Рп-3/04 од 16.6.2014.
84	Странка „За Приједор“	Основни суд Бањалука	Рп-5/04 од 15.8.2014.
85	Јединствена социјалистичка партија Југославије-Јајце	Основни суд Бањалука	Ру-14/90 од 16.6.2014.
86	Југословенска демократска странка-Б.Лука	Основни суд Бањалука	Ру-16/90 од 16.6.2014.
87	Сељачко радничка странка Бос.Дубица	Основни суд Бањалука	Ру-19/90 од 16.6.2014.
88	Зелена странка БиХ-Б.Лука	Основни суд Бањалука	Ру-26/90 од 16.6.2014.
89	Странка демократских реформи БИХ Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-28/90-1 од 16.6.2014.
90	Српска демократска странка отаџбински фронт Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-3/96 од 16.6.2014.
91	Удружење учесника рата 1991.године Челинац	Основни суд Бањалука	Р-и-1/92 од 16.6.2014.
92	Српска патриотска странка Б.Лука (СПАС)	Основни суд Бањалука	Рп-3/03 од 15.8.2014.
93	Радничка партија РС Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-3/93 од 16.6.2014.
94	Социјалистичка демократска партија РС	Основни суд Бањалука	Обавијест Суда од 16.06.2014. године да не постоји у регистру
95	Нова Српска идеја РС	Основни суд Бањалука	Рп-5/93 од 15.8.2014.
96	Народна странка РС Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-1/94 од 16.6.2014.
97	Странка Српског јединства РС	Основни суд Бањалука	Рп-16/96 од 16.6.2014.
98	Странка Српско-православне слоге Челинац	Основни суд Бањалука	Рп-3/94 од 16.6.2014.

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
99	Странка Српских патриота Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-4/94 од 16.6.2014.
100	Крајишка демократска странка Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-1/95 од 16.6.2014.
101	Странка економског препорода Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-2/95 од 16.6.2014.
102	Републички одбор-Удружење левнице РС, Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-3/95 од 16.6.2014.
103	Радикална странка „Никола Пашић“ Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-5/95 од 16.6.2014.
104	Отаџбинска странка Б.Лука, Социјалистичка радничка партија Југославија у РС	Основни суд Бањалука	Рп-4/96 од 16.6.2014.
105	Нова Радничка странка РС, Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-6/96 од 16.6.2014.
106	Југословенска левница РС, „Јул РС“ Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-8/96 од 16.6.2014.
107	Социјално либерална странка РС, Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-9/96 од 16.6.2014.
108	Српска странка Крајина, Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-10/96 од 16.6.2014.
109	Радикални отаџбински фронт Никола Пашић	Основни суд Бањалука	Рп-11/96 од 16.6.2014.
110	Народна демократска јединствена странка Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-12/96 од 16.6.2014.
111	Српска демократска странка-отаџбински фронт Бањалука	Основни суд Бањалука	Рп-3/96 од 16.6.2014.
112	Српско православна слога Челинац	Основни суд Бањалука	Рп-14/96 од 16.6.2014.
113	Отаџбински фронт Србац	Основни суд Бањалука	Рп-15/96 од 16.6.2014.
114	Демократски патриотски блок РС, Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-17/96 од 16.6.2014.
115	Демократска странка за Бања Луку и Крајину	Основни суд Бањалука	Рп-2/97 од 16.6.2014.
116	Демократски препород Српске Челинац	Основни суд Бањалука	Рп-3/97 од 16.6.2014.
117	Савезна странка Југословена у РС	Основни суд Бањалука	Рп-5/97 од 16.6.2014.
118	Демократски препород Српске Бања Лука	Основни суд Бањалука	Рп-3/97 од 16.6.2014.
119	Странка грађана „Треће доба“ Б.Лука	Основни суд Бањалука	Обавијест Суда од 16.6.2014. године да не постоји у регистру
120	Српски народни савез РС	Основни суд Бањалука	Рп-2/99 од 16.6.2014.
121	Странка грађана „Европског Заједништва“	Основни суд Бањалука	Рп-11/97 од 16.6.2014.
122	Савез комуниста-Покрет за Југославију у БИХ	Основни суд Бањалука	Рп-6/93 од 15.8.2014.
123	Отаџбинска слога	Основни суд Бањалука	Рп-1/98 од 16.6.2014.

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
124	Југословенски комунисти у РС	Основни суд Бањалука	Обавијест Суда од 16.06.2014. године да не постоји у регистру
125	Патриотска демократска иницијатива РС	Основни суд Бањалука	Рп-144/98 од 16.6.2014.
126	Социјалдемократи БИХ, РС Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-7/98 од 15.8.2014
127	Српски монархистички савез РС	Основни суд Бањалука	Рп-8/98 од 16.6.2014.
128	Странка Српског освјешћења	Основни суд Бањалука	Рп-9/98 од 16.6.2014.
129	Социјалдемократска странка РС	Основни суд Бањалука	Рп-11/98 од 15.8.2014.
130	Радикална странка РС	Основни суд Бањалука	Рп-4/99 од 15.8.2014.
131	Демократска социјалистичка партија Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-1/00 од 16.6.2014.
132	Еколошка странка РС „ЕЦОС“ Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-10/00 од 16.6.2014.
133	Српски монархистички савез-Матице Срба и дијаспоре Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-15/00 од 16.6.2014.
134	Странка народни фронт Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-1/02 од 15.8.2014.
135	Народна партија социјалиста Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-13/02 од 15.8.2014.
136	Савез народног препорода Б.Лука	Основни суд Бањалука	Рп-5/02 од 15.8.2014.
137	Републиканска странка РС	Основни суд Бањалука	Рп-11/02 од 16.6.2014.
138	Српска патриотска странка	Основни суд Бањалука	Рп-3/03 од 15.8.2014.
139	Политичка организација-Комунистичка партија БИХ	Основни суд Бањалука	Рп-1/05 од 16.6.2014.
140	Српска страка Републике Српске	Основни суд Бања Лука	Рп-7/00 од 16.6.2014.
141	Странка бизниса Српске	Основни суд Бања Лука	Рп-2/08 од 15.8.2014.
142	Странка демократског центра РС, Требиње	Основни суд Требиње	Р:И-01/96 од 11.4.2014.
143	Народна странка Српске	Основни суд Требиње	Р:И-02/96 од 11.4.2014.
144	Босанско демократска странка	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-15-000006 од 09.02.2015.
145	Странка кокуза	Опћински суд Сарајево	062-0-Ф1-15-000005 од 26.3.2015.
146	Независна листа БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-15-000003 од 06.3.2015.
147	Хрватска странка права Посавине	Опћински суд Орашје	025-о-Рег-15 000 014 од 20.0.2015.
148	Хрватски блок БиХ	Опћински суд Мостар	Р/1-15 од 23.1.2015.
149	Народна странка Брчко дистрикт БиХ	Тужилаштво Брчко дистрикта БиХ	096-0-0-Ф1-15-000007 од 10.2.2015.
150	Брчанска демократска иницијатива за Боље Брчко	Тужилаштво Брчко дистрикта БиХ	096-0-0-Ф1-15-000006 од 10.2.2015.

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
151	Бихаћка грађанска алтернатива	Опћински суд Бихаћ	017-0-PerПО-15-000001 од 13.4.2015.
152	Унија социјалдемократа	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-15-000008 од 22.04.2015.
153	Партија правог пута	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-17-000006 од 28.03.2017.
154	Независна листа-За мој град	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-17-000005 од 23.02.2017.
155	Хрватска народна заједница	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-17-000004 од 22.02.2017.
156	Еколошка партија Е-5 Зелени	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-17-000003 од 20.02.2017.
157	Покрет за Шековиће	Основни суд Соколац	089-0-Ф1-15-000 029 од 12.06.2015.
158	Сложна народна странка	Опћински суд у Бихаћу	017-0-PerПо-17-000001 од 26.10.2017.
159	Демократи Босне и Херцеговине	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-18-000002 од 09.03.2018.
160	Демократи БиХ	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-18-000002 од 09.03.2018.
161	Визионарско демократска странка	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-18-000003 од 29.03.2018.
162	Босанскохерцеговачка Хрватска чиста странка права	Опћински суд Мостар	Р/1-18 од 19.09.2018.
163	Покрет за Семберију	Основни суд у Бијељини	080-0-Ф1-19-000 010 од 15.02.2019.
164	Босанскохерцеговачка народна странка	Опћински суд Сарајево	065-0-Ф1-18-000014 од 03.01.2019.

Политичке странке брисане из судског регистра на основу одлуке органа странке

Ред. број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења о брисању странке из судског регистра
1	Демократска Српска странка	Основни суд Брчко Дистрикт БиХ	096-0-Ф1-10-000003 од 26.1.2010.
2	Пензионерски демократски савез	Основни суд Бања Лука	Рп-1/03 од 30.8.2010. године ради удруживања са Партијом уједињених пензионера
3	Хрватски кршћански домовински препород	Опћински суд Широки Бријег	064-0-Per-10-000869 од 22.9.2010.
4	Демократски покрет Српске - ДЕПОС	Основни суд Бања Лука	Рп-1/06 од 15.11.2010.
5	СДУ 2002	Опћински суд у Тузли	032-0-Per-11-001456 од 30.11.2011.
6	Хрватски демокршћани	Опћински суд у Мостару	Р/3-11 од 21.2.2012.
7	Хрватско заједништво Херцег-Босне	Опћински суд у Мостару	Р/3-11 од 21.2.2012.
8	Странка хрватског права	Опћински суд Ливно	Ф1-1 од 16.3.2012.

9	Демократска странка народа Српске	Основни суд у Бијељини	080-0-Ф1-11-000 066 од 11.6.2012.
10	Уједињена Хрватска странка права др. Анте Старчевић - Праваши ХХИ стољећа	Опћински суд у Мостару	Р/1-12 од 30.1.2013.
11	Странка за народ БиХ	Опћински суд Зеница	043-0-Ф1-10-000003 од 15.03.2017.
12	Глас незадовољних грађана БиХ	Опћински суд Травник	051-0-Ф1-16-000003 од 07.07.2016.
13	Чиста Социјалдемократска партија БиХ	Опћински суд Бихаћ	017-0-регПО-16-000003 од 04.10.2016.
14	Странка за младост, развој и будућност	Основни суд Соколац	089-0-Ф1-16-000 093 од 10.02.2017.
15	Изворна Српска демократска странка	Основни суд Бања Лука	Рп-2/15 од 28.04.2017.
16	Нови демократски покрет	Основни суд Соколац	089-0-Ф1-18-000 001 од 25.01.2018
17	Нова социјалистичка партија	Основни суд у Требињу	095-0-У-17-000-029 (Ф-И-38/15) од 06.11.2017.
18	ПО Е-странка грађана Тузла	Опћински суд у Тузли	032-0-Рег-17-002486 од 19.02.2018.
19	Странка регије Ливно	Опћински суд у Ливну	068-0-Ф1-18-000002 од 22.05.2018.
20	Нова демократија	Основни суд Бања Лука	Рп-7/04 од 30.03.2018.
21	Бошњачка сељачка странка	Основни суд Брчко дистри.БиХ	096-0-Рег3-18-001839 од 10.09.2018.
22	Народна демократска странка	Основни суд Бања Лука	Рп-2/03 од 27.08.2018.
23	Демократска партија-Драган Чавић	Основни суд Бања Лука	Рп-1/09 од 08.10.2018.
24	Народна странка – Огњен Тадић	Основни суд Бања Лука	Рп-3/17 од 08.10.2018.
25	ПО Грађанска снага	Опћински суд у Тузли	032-0-Рег-18-001666 од 14.11.2018.

III ДИО

С I К

**СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА О
САВЈЕТУ
МИНИСТРА БиХ**

1. Спровођење Закона о Савјету министара БиХ

1.1. Провјера кандидата за Савјет министара БиХ

329. У складу са Законом о Савјету министара Босне и Херцеговине³⁸ (у даљњем тексту: Савјет министара БиХ), Централна изборна комисија БиХ надлежна је да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњавају услове за именовање и потврду о томе доставља тијелу надлежном за именовање.
330. У складу са чланом 10ц и 10д тачка б) Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је дана 11.12.2019., 12.12.2019. и 17.12.2019. године запримила акте предсједавајућег Савјета министара БиХ, којим су достављени попуњени обрасци, прописани од стране Централне изборне комисије БиХ, за кандидате за функцију министар или замјеник министра у Савјету министара БиХ.
331. Достављено је укупно 19 образаца кандидата за функцију министра или замјеника министра у Савјету министара БиХ, те су извршене сљедеће провјере, у складу са чланом 1.6, 1.7, 1.8 став (4), 4.2 и 4.19 став (5) Изборног закона БиХ:
- Да ли је кандидат на издржавању казне изречене од стране Међународног суда за ратне злочине за бившу Југославију или је под оптужницом суда, а није се повиновао наредби да се појави пред судом (члан 1.6 Изборног закона БиХ);
  - Да ли је кандидат на издржавању казне коју је изрекао суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта БиХ или се није повиновао наредби да се појави пред судом БиХ, судом Републике Српске или судом Федерације БиХ и судом Брчко дистрикта БиХ због озбиљних повреда хуманитарног права, а Међународни суд за ратне злочине за бившу Југославију разматрао је његов досије прије хапшења утврдио да задовољава међународне правне стандарде (члан 1.7 Изборног закона БиХ);
  - Чланом 1.8 став (4) Изборног закона БиХ прописано је да једно лице може обављати највише једну непосредно изабрану јавну дужност или највише једну непосредно и једну посредно изабрану дужност, осим ако овим законом није другачије регулисано. Нespoјиво је истовремено вршење ових функција са вршењем функција у извршним органима власти, осим у периоду док се не конституишу извршни органи власти изабрани на редовним изборима у истом изборном циклусу. Такође је неспојиво истовремено вршење више од једне функције у извршним органима власти.
  - Да ли је кандидат уписан у Централни бирачки списак (члан 4.2 Изборног закона БиХ) и
  - Изјашњење о припадности конститутивном народу или групи осталих на Локалним изборима 2016. и Општим изборима 2020. године.

³⁸ “Службени гласник БиХ“, број: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08.

332. На основу извршених провјера, утврђено је да сви предложени кандидати испуњавају услове за кандидатуру на функцију министра или замјеника министра у Савјету министара БиХ о чему је Централна изборна комисија БиХ издала потврде за наведене кандидате и доставила исте предсједавајућем Савјета министара БиХ, као и податке о изјашњењима о припадности конститутивном народу или групи осталих за наведене кандидате, на Локалним изборима 2016. и Општим изборима 2018. године (што је релевантно према члану 4.19 став (5) Изборног закона БиХ), те податак о основној изборној јединици у којој су кандидати уписани у Централни бирачки списак, односно ентитету којем припадају (члан 6. Закона о Савјету министара БиХ).

1.2. Провјера кандидата за позиције директора и замјеника директора Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције

333. На основи члана 10ц и 10д Закона о Савјету министара БиХ, а у вези са чланом 13. став (1) Закона о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције³⁹, Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције.

334. У извјештајном периоду није било провјера кандидата за функцију директора и замјеника директора Агенције.

2. Закључна разматрања

335. Током 2019. године извршене су провјере за 19 кандидата за функцију министар или замјеника министра у Савјету министара БиХ.

336. У извјештајном периоду није било провјера кандидата у складу са Законом о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције.

---

³⁹ “Службени гласник БиХ“, број: 103/09 і 58/13.

IV. DIO

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

1. Активности Центра за едукацију

337. Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ основан је одлуком Централне изборне комисије БиХ (“Службени гласник БиХ“, број 103/13) с циљем едукације тијела за спровођење избора и свих учесника из области избора и финансирања политичких странака, како на нивоу Босне и Херцеговине, тако и на регионалном и међународном нивоу.
338. Оснивањем Центра за едукацију Централна изборна комисија БиХ је осигурала сталан и адекватан простор за испуњење законом утврђене обавезе континуиране обуке чланова тијела за спровођење избора. Организовањем едукативних радионица, семинара и предавања истакнутих изборних, домаћих и међународних експерата, како за чланове изборне администрације тако и за представнике политичких субјеката, медије, невладине организације и сл. омогућиће се квалитетнија и континуирана обука, тренинг и професионално усавршавање свих учесника у изборном процесу у БиХ.
339. Центар за едукацију који је отворен 9. октобра 2017. године располаже конференцијском салом капацитета 110 мјеста, опремом за видеопроекције и озвучење, опремом за симултано превођење, бежичним приступом интернету, кафетеријом и погодан је за организовање конференција, семинара, округлих столова, радионица и предавања.
340. Наставни план и програм Центра за едукацију је припремљен у оквиру пројекта подршке Савјета Европе активностима Централне изборне комисије БиХ, а предвиђен је програм обавезних и факултативних обука, те каталогизација тема и области едукације, прилагођених специфичним потребама и намјени овог Центра, међу којима су:
- уско специјализоване обуке и тренинзи за чланове изборних комисија у БиХ, прилагођене временском плану изборних активности,
  - обуке представника политичких субјеката из области примјене Закона о финансирању политичких странака и области финансирања изборне кампање,
  - обуке за представнике политичких странака из области пријаве и овјере за учешће на изборима,
  - обуке за представнике електронских и принтаних медија о изборном процесу у БиХ,
  - тренинзи тренера за представнике невладиног сектора из области едукације бирача,
  - одржавање постизборних конференција.⁴⁰
341. У циљу бољег разумијевања и примјене Плана и програма едукације чланова тијела за спровођење избора, којег је донијела Централна изборна комисија БиХ децембра 2017. године, као и олакшану израду оперативног плана и програма едукације тијела за спровођење избора у БиХ, као обавезног дијела документације сваког предавача у 2018. години уз подршку ОЕБС БиХ је припремљена Јединствена методологија за израду наставног плана и програма обуке чланова бирачких одбора у Босни и Херцеговини која је намијењена превасходно предавачима/тренерима.
342. У извјештајном периоду спроведене су сљедеће активности из дјелокруга Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ.

---

⁴⁰ План и програм едукације чланова тијела за спровођење избора је доступан на веб страници Центра за едукацију: <http://educentar.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=728&Lang=3>.

1.1. Промовисање иницијативе за обиљежавање Свјетског дана избора

343. На конференцији Удужења европских изборних званичника (АЦЕЕЕО) одржаној 2005. године, више од 20 земаља чланица договорило се о покретању иницијативе да се први четвртак у мјесецу фебруару утемељи као дан, који би у цијелом свијету представљао заштитни знак демократских избора, односно као **Свјетски дан избора**.
344. Централна изборна комисија БиХ од 2005. године промовише ту иницијативу. Тим поводом 07.02.2019.године је Централна изборна комисија БиХ одржала састанак са службеницима Секретаријата Централне изборне комисије БиХ.
345. Са састанка је послана заједничка порука да је потребно у континуитету радити на унапређењу изборног законодавства и изборног процеса. Сви претходни избори су увијек могућност за тијела која проводе изборе да идући буду квалитетнији у смислу организације, независности и транспарентности рада органа за спровођење избора али су и могућност за законодавца да правовремено елиминише све мањкавости и унаприједи изборни процес.

Фотографија 2. Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, фебруар 2019.

1.2. Обуке изборне администрације

346. У складу са Планом и програмом едукације органа за спровођење избора за 2019. годину који је усвојен на 32. сједници Централне изборне комисије БиХ, одржаној 11.4.2019. године, и у складу са Планом и програмом едукације чланова органа за спровођење избора из децембра 2017. године спроведене су слjedeће обуке изборне администрације:

1.2.1. Постизборна конференција „Општи избори 2018 – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини”

347. У периоду од 14. до 16. априла 2019. године Централна изборна комисија БиХ је организовала постизборну конференцију „Општи избори 2018 – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини“. Циљ конференције је био анализа Општих избора 2018. године у Босни и Херцеговини, сумирање закључака и формулисање приједлога за побољшање изборног процеса. Домаћин конференције која је одржана у хотелу “Хиллс”, Илица, у Сарајеву је Централна изборна комисија БиХ, а суорганизатори су ОЕБС БиХ и Савјет Европе.
348. Конференција која је окупила преко 200 учесника представника општинских/градских изборних комисија, изборне експерте из земље и иностранства укључујући представнике Канцеларије Савјета Европе у БиХ, Секретаријата Савјета Европе из Стразбура, ОЕБС БиХ, делегације Европске Уније у БиХ/Канцеларија специјалног представника Европске Уније у БиХ, Амбасаде Републике Турске, ОЕБС/ОДИХР-а Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС), представнике Државне изборне комисије Републике Словеније и Државне изборне комисије Републике Сјеверне Македоније и медија те представника Секретаријата ЦИК БиХ представљала је форум за дискусију о изазовима са којима се сусреће изборна администрација у Босни и Херцеговини.

Фотографија 3. Конференција “Општи избори 2018. – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини”

349. Дневни ред Конференције је обухватио контекст и проблематику спровођења Општих избора 2018. године. Представници ОЕБС/ОДИХР су презентирали извјештај посматрачке мисије ОЕБС/ОДИХР, док је представник Савјета Европе имао излагање на тему “Процјена Општих избора 2018. године у БиХ”. Презентовани су и извјештаји од раду изборних комисија у 2018. години. У панелима се разговарало о изазовима изборног процеса: Интегритет Централног бирачког списка – анализа и препоруке; бирачки одбори; унос и контрола изборних резултата и проблеми изборних комисија у спроведби Општих избора 2018. године.

350. Закључци конференције који су презентовани на пленарној сједници другог дана Конференције су кориштени за формулисање препорука за унапређење изборног процеса које је Централна изборна комисија БиХ у свом Извјештају о спроведби закона и надлежности Централне изборне комисије БиХ доставила Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине у 2019. години.
351. Сва излагања, презентације, извјештаји и закључци су обједињени у конференцијској брошури која је штампана на босанском/хрватском/српском језику⁴¹ и на енглеском језику те дистрибуисана учесницима конференције и партнерским организацијама као и заинтересираним странама. Брошура је доступна на веб страници www.izbori.ba.

Слика 3. Конференцијска брошура

352. Надаље, припремљен је и 30-минутни видео са одабраним презентацијама са конференције који је доступан на www.izbori.ba.
353. Уобичајена је пракса да се на постизборној конференцији додјељују признања општинским/градским изборним комисијама и њиховим члановима, особљу Секретаријата ЦИК БиХ за нарочито залагање спровођењу изборних активности те представницима међународних организација за допринос демократизацији изборног процеса.⁴²

⁴¹ Публикација на босанском/хрватском/српском језику је јединствена публикација у којој су чланци објављени на језику аутора.

⁴² Златну плакету су добили: Градске изборне комисија (ГИК) Зеница и Требиње, Општинске изборне комисије (ОИК) Дервента, Љубушки, Орашје, Горажде, Пале, Лукавац, Јабланица; Новка Дабарчић, председница ОИК Невесиње, Анда Каравелић, председница ОИК Високо, Раде Драшко, члан ОИК Источна Илиџа, Љилана Плечаш бивша чланица ОИК Источна Илиџа, Милан Томић, члан ИК Брчко дистрикт БиХ, Жико Крунић бивши члан и председник ГИК Бијељина, Нурија Бајрактаревић бивши члан ОИК Бужим, Ајша Делић председница ОИК Травник - постхумно, Неџад Капетановић, председник ОИК Нови Град Сарајево-постхумно, Њ.Е. Амбасадор Ларс-Гунер Вигемарк, шеф Делегације Европске уније у БиХ и специјални представник Европске уније у БиХ, Елизабет Томашинец, шефица Политичког одјела Специјалног представника ЕУ у БиХ, Њ.Е. Амбасадор Брус Г. Бертон, шеф Мисије ОЕБС-а у БиХ, Ахмед Рифатбеговић, савјетник за политичка питања Мисије ОЕБС-а у БиХ, Амбасада Сједињених Америчких Држава у БиХ, Амбасада Уједињеног Краљевства Велике Британије и Сјеверне Ирске у БиХ, Амбасада Краљевине Норвешке у БиХ, особље Секретаријата ЦИК БиХ: Јасмина Хаџиабдић, руководећа државна службеница, Маријана Жуљевић, државна службеница, Ади Агић, запосленик, Божица Бан, бивши генерални секретар, Рада Папаз, бивша запосленица и Фахрудин Ћусто, бивши запосленик. Сребрену плакету су добили: општинске изборне комисије Чапљина, Хаџићи, Купрес, Брод, Олово, Селма Зунђа, председница ОИК Вогашња, док су захвалнице добили: Мара Ивандић, запосленица Центра за бирачки списак Жепче, Раденко Ристић, запосленик Центра за бирачки списак Лопаре, Сенад Кадровић, ИТ експерт, Селејман Хасановић ИТ експерт.

Фотографија 4. Церемонија уручења признања

1.2.2. Обука чланова органа за спровођење пријевремених избора 17.02.2019.

354. У 2019. години организовани су и спроведени (17.02.2019. године) пријевремени избори за: градоначелника градова Добоја и Требиња, те начелника општина: Какањ, Босански Петровац, Дрвар, Домаљевац-Шамац, Бужим, Босанско Грахово и Рибник.
355. У складу са Упутством о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за градоначелника Града Добоја, градоначелника Града Требиња, начелника Општине Босанско Грахово, начелника Општине Босански Петровац, начелника Општине Бужим, начелника Општине Домаљевац-Шамац, начелника Општине Дрвар, начелника Општине Какањ и начелника Општине Рибник и Планом обавезне едукације

изборних комисија основне изборне јединице у Босни и Херцеговини за пријевремене изборе, који се одржавају 17.02.2019. године, одржана је обука чланова изборних комисија: Добој, Требиње, Босанско Грахово, Босански Петровац, Бужим, Домањевац-Шамац, Дрвар, Какањ и Рибник, као и контролора изборних резултата у наведеним основним изборним јединицама.

356. Обука је обухватила сљедеће теме: Процедуре гласања и бројања, Апликација за унос, обраду и контролу изборних резултата – кориштење.
357. Обукама су присуствовала укупно 34 члана (од 35 именованих чланова), два секретара изборне комисије и 7 контролора изборних резултата.

1.2.3. Обука новоименованих чланова изборних комисија

358. Планом је утврђено да се обука одржи у јулу 2019. године, али је Централна изборна комисија БиХ на 43. сједници одржаној 29.07.2019. усвојила приједлог да се обука одржи 23.10. 2019. године.
359. На обуку је позвано 28 чланова (предсједник или члан изборне комисије) који су именовани први пут у изборну комисију, у периоду од потврђивања резултата Општих избора 2018. године до 10.10.2019. године. Од позваних 28 учесника обуци су присуствовала 23 учесника, односно обуци нису присуствовала 4 члана ОИК Нови Град Сарајево и једна чланица ОИК Градачац. Предавачи на обуци били су упосленици Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, а присутним су о значају обуке говорили др Ахмет Шантић и Владо Рогвић, чланови Централне изборне комисије БиХ.
360. Обрађене су сљедеће теме: Изборни закон БиХ (надлежности изборних комисија, календар активности); Централни бирачки списак, центар за бирачки списак, привремени бирачки списак, расељене особе, мобилни тимови, бирачи изван БиХ, бирачка мјеста); Спровођење избора (радње прије изборног дана, изборни дан, изборни резултати, именовање бирачких одбора) и Заштита изборног права.

1.3. Предавања за студенте

1.3.1. Предавање за студенте Правног факултета Универзитета у Сарајеву

361. Дана, 29.03.2019 године група од 60 студената друге године Правног факултета Универзитета у Сарајеву, са доц. др Лејлом Балић на челу, је посјетила Централну изборну комисију БиХ. У оквиру посјете организовано је и предавање о Изборном систему Босне и Херцеговине. Предавач др Суад Арнаутовић, члан Централне изборне комисије БиХ, је у оквиру те теме говорио и о активностима и одлукама Централне изборне комисије БиХ у вези посредних избора за Дом народа Парламента Федерације БиХ. У оквиру предмета Уставно право изучава се изборни систем (темељна начела и институти) као и изборни систем БиХ. У вези с тим студенти су имали прилику сусрести се са изборним стручњацима и на тај начин су добили квалитетније знање из конкретне области. Ово је наставак добре праксе Централне изборне комисије БиХ да сарађује са образовним институцијама у БиХ.

Фотографија 5. Предавање за студенте Правног факултета Универзитета у Сарајеву

1.3.2. Предавање студентима Политологије Филозофског факултета Свеучилишта у Мостару о изборном систему БиХ

362. Дана 16.05.2019. године Владо Рогоић и др Ахмет Шантић, чланови Централне изборне комисије БиХ су одржали предавање за студенте Политологије Филозофског факултета Свеучилишта у Мостару у Бијелој сали Парламентарне скупштине БиХ Сарајеву. На овај начин студенти су се уз теоретска знања образовали и о важним аспектима законског концепта изборног система и његовог функционисања у БиХ кроз практичну наставу. Централна изборна комисија БиХ кроз овакве активности доприноси настојањима да млади буду активнији на изборима и у политици уопште.

Фотографија 6. Предавање за студенте Политологије Филозофског факултета Свеучилишта у Мостару

1.4. Тренинг-програм у оквиру пројекта German Development Cooperation „Syria Peace Process Support Initiative“ (SPPSI)

363. По захтјеву German Development Cooperation (ГИЗ) уреда у Либанону који проводи „Syria Peace Process Support Initiative“ (SPPSI) као заједничку иницијативу Европске Уније и Министарства вањских послова Њемачке, Централна изборна комисија БиХ је организовала обуку за Syrian National Council (СНЦ) Elections Commission која је одржана у периоду од 20-22.05.2019. године у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ. Циљ ове сарадње са међународним институцијама је размјена информација и преношење искуства у организацији избора у пост-конфликтним земљама.
364. Тренинг је обухватио сљедеће области: Увод у структуру БиХ и изборни систем; Одговорности Централне изборне комисије БиХ; Кључне функције и структура Секретаријата ЦИК БиХ; Успостава изборног система након потписивања Дејтонског мировног споразума; Улога ОЕБС у изборима у БиХ; изазови у спровођењу избора

након рата; изборне реформе након усвајања првог Изборног закона БиХ и развој БиХ изборног система; регистрација политичких странака и кандидата; заштита изборног права; регистрација бирача, учешће избјеглица и расељених особа у изборима; информисање јавности и едукација грађана; увод у Јединствени изборни информациони систем (ЈИИС БиХ) и Географски информациони систем (ГИС); гласање и процес пребројавања гласова.

1.5. Радионица “Централни бирачки списак - искуства и препоруке за унапређење”

365. Као дио активности Центра за едукацију 27.11.2019. године, у Парламентарној скупштини БиХ, одржана је радионица “Централни бирачки списак - искуства и препоруке за унапређење”, а уз финансијску подршку Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС). У радионици је учествовало око 70 учесника – представника општинских/градских изборних комисија, центара за бирачки списак, матичних уреда, ентитетских и кантоналних министарстава унутрашњих послова, Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Министарства цивилних послова БиХ, ИДДЕЕА, делегације ЕУ у БиХ, ОЕБС-а, ИФЕС-а и појединих амбасада у БиХ. Током радионице анализирани су процедуре регистрације бирача у БиХ док је најзначајнији дио радионице посвећен улози матичних уреда и надлежних агенција и министарстава у вези са подацима релевантним за тачност бирачког списка. Размијењена су искуства и идеје за унапређење процеса израде Централног бирачког списка. Презентације са ове радионице су обједињене у брошуру која је у фази израде и биће доступна у електронском формату на веб страници www.izbori.ba на језицима аутора и енглеском језику.

Фотографија 7. Радионица „Централни бирачки списак- искуства и препоруке за унапређење

1.6. Пројекат „Изградња онлајн ресурсног центра – Центар за едукацију“

366. Крајем 2019. године, уз финансијску подршку UNDP пројекта „Жене на изборима у БиХ“ инициран је пројекат подршке „Изградња онлајн Ресурсног центра - Центра за едукацију“. Онлајн платформа ће између осталих секција садржати онлајн библиотеку, е-курсе и статистички дио. Имплементација пројекта је почела у априлу и требала би бити завршена до краја јуна 2020. (Видјети више стр. 153).

2. Закључна разматрања

367. У Извјештајном периоду активности Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ су обухватиле укупно 8 манифестација од чега један семинар у оквиру међународне сарадње, промоцију иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, једну едукативну конференцију, једну радионицу за побољшање Централног бирачког списка, двије обавезне обуке изборне администрације, те два предавања за студенте Универзитета у Сарајеву и Мостару.

368. У наредном периоду успоставом онлајн библиотеке, израдом е-курсева за изборну администрацију и припремом статистичких сегмената Ресурсног центра Центра за едукацију значајно ће се унаприједити садржаји Центра за едукацију који ће бити на располагању свим изборним актерима, студентима, истраживачима и заинтересованој јавности.

A close-up photograph of two hands, one from a person with a darker skin tone and one from a person with a lighter skin tone, gently cupping a small, translucent blue and white globe of the Earth. The background is a soft, out-of-focus light blue. The text is overlaid on the right side of the image.

V ДИО

**МЕЂУНАРОДНА
САРАДЊА,
СЕМИНАРИ
И ЕДУКАЦИЈЕ**

1. Међународна сарадња, семинари и едукације

1.1. Учешће на посматрачким мисијама, међународним конференцијама и семинарима

369. У периоду од 27. до 30. јануара, 2019. године чланови Централне изборне комисије БиХ су учествовали на 17. Међународном симпозијуму о изборним питања, гдје је др Суада Арнаутовићу додијељена награда у категорији **“Изборни менаџмент”**. Током Симпозијума предсједник Централне изборне комисије БиХ је одржао билатералне сусрете и договорио сарадњу са државним изборним комисијама и Међународним центром за парламентарне студије из Лондона везано за Центар за едукацију ЦИК БиХ. Чланица ЦИК БиХ др Ирена Хаџиабдић је, у оквиру пленарне сједнице одржала излагање на тему „Изазови у раду са младим бирачима“.

Фотографија 8. Учесници 17. Међународног симпозијума о изборним питањима

Фотографија 9. Награда за др Суада Арнаутовића у категорији „Изборни менаџмент“

Фотографија 10. Панел дискусија

370. У периоду од 26. до 27. марта 2019. године делегација Централне изборне комисије БиХ је на позив Централне изборне комисије Грузије учествовала на 9. годишњем састанку тијела за спровођење избора. Тема скупа је била Изборни интегритет: кибернетичка сигурност и поузданост информација у дигиталном раздобљу.
371. У периоду од 19. до 23. априла, 2019. године делегација Централне изборне комисије БиХ је на позив Државне изборне комисије Сјеверне Македоније боравила у Скопљу и Охриду ради посматрања предсједничких избора у Републици Сјеверној Македонији и локалних избора у Охриду.

Фотографија 11. Посјета Државној изборној комисији Сјеверна Македонија

372. У периоду од 10. до 13. маја, 2019. године чланови Централне изборне комисије БиХ су на позив Изборне комисије Индије учествовали у Програму посматрања избора с циљем бољег разумијевања изборног процеса у највећој демократији на свијету и размјене најбољих пракси и кориштења ИКТ-а на индијским изборима за промовисање слободних, поштених и транспарентних избора. Избори су одржани за Лок Сабхи (Дому народа) и неке од државних скупштина.
373. У периоду од 14. до 16. маја, 2019. године др Ирена Хаџиабдић, чланица Централне изборне комисије БиХ, је на позив Интернационал ИДЕА учествовала на шестом годишњем Форуму о миру и развоју чији су домаћини Штокхолмски Међународни Институт за мировна истраживања (СИПРИ) и Министарство вањских послова Шведске, гдје је учествовала у панел дискусији на тему „Постконфликтни избори“.
374. У периоду од 9. до 11. јуна, 2019. године др Суад Арнаутовић, члан Централне изборне комисије БиХ, учествовао је у раду Годишњег форума дијаспоре у Истанбулу, Турска, као панелиста на панел дискусији „Право гласа дијаспоре и држављанство“.

Фотографија 12. др Суад Арнаутовић на Годишњем форуму дијаспоре у Истанбулу

375. У периоду од 3. до 5. септембра 2019. године делегација Централне изборне комисије БиХ учествовала је на Генералној скупштини Свјетског удружења изборних тијела (А-ВЕБ) и на Међународној конференцији „Иницијативе и изазови социјалних медија и информационих технологија у изборима“. Обе манифестације су одржане у Бенгалуру, Индија. На Генералној скупштини Централна изборна комисија БиХ је изабрана у чланство Извршног одбора А-ВЕБ -а на период од двије године.

Фотографија 13. Делегација Централне изборне комисије БиХ на Генералној скупштини А-ВЕБ/А-WEB

376. На позив Централне изборне комисије Руске Федерације у периоду од 5. до 9. септембра 2019. године делегација Централне изборне комисије БиХ је учествовала на Конференцији “Дигитализација изборног процеса. Хуманитарна димензија”, која је одржана у Москви, Руска Федерација.
377. У периоду од 05. до 10. септембра 2019. године делегација Централне изборне комисије БиХ је на позив организације НОРДЕМ (Norwegian Ressource Bank for Democracy and Human Rights) учествовала у студијској посјети поводом избора за општинска и покрајинска вијећа у Норвешкој.
378. У периоду од 15. до 17. септембра 2019. године делегација Централне изборне комисије БиХ је на позив Врховног изборног вијећа Турске учествовала на Међународном симпозију „Ефикасно кориштење информационих технологија у изборима; Транспарентност и могућност праћења“ који је одржан у Анкари и Истанбулу.
379. У периоду 18-19. новембра, 2019 чланови Централне изборне комисије БиХ су на позив Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС/IFES) учествовали у сесији о дезинформацијама, која је одржана у Прагу, Чешка Република.
380. У периоду од 21. до 23. децембра 2019. године делегација Централне изборне комисије БиХ је на позив Државног изборног повјеренства Републике Хрватске посматрала предсједничке изборе у Републици Хрватској.

381. Дана 25. маја 2019. године др Ирени Хаџиабдић додијељен је Вечерњаков печат за јавну управу, а у образложењу је поред осталог наведено да је др Хаџиабдић била и фактор стабилности Централне изборне комисије БиХ. Иако је награда појединачна, сматра се да је признање дато тиму којег чине појединци ангажовани у Централној изборној комисији БиХ и Секретаријату ЦИК БиХ.

1.2. Сарадња са Савјетом Европе

382. У периоду од 14. априла до 30. јуна 2019. године Централна изборна комисија БиХ је реализовала пројекат помоћи Савјета Европе „Постизборна конференције „Општи избори 2018 – изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини“. Циљ конференције је био анализа општих избора 2018. године у Босни и Херцеговини, сумирање закључака и формулисање приједлога за побољшање изборног процеса. Укупна вриједност пројекта је била 10.636,41 Евра што представља један дио укупних трошкова постизборне конференције. Остале трошкове конференције су сносили Организација за европску безбједност и сарадњу (ОЕБС БиХ) и Централна изборна комисија БиХ. Предсједништво Босне и Херцеговине је на 18. ванредној сједници одржаној 3. априла 2019. године одлуком број: 01-50-1-1321-3/19 одобрило потписивање Уговора о бесповратној помоћи (ГА.ДГИИ..38.219 ФИМС ПО Но. 621184).

Фотографија 14. Поздравно обраћање Њ.Е. Амбасадора Драхослава Штефанека, Савјет Европе

Фотографија 15. Излагање Франсоа Фридриха, шефа Одјела за изборну помоћ Савјета Европе

1.3. Сарадња са Организацијом за европску безбједност и сарадњу (ОЕБС БиХ) и ОЕБС Канцеларијом за демократске институције и људска права (ОДИХР/ODIHR)

383. У сарадњи са Организацијом за европску безбједност и сарадњу, Мисија у БиХ извршена је набавка, постављање и тестирање система за онлајн пренос сједница Централне изборне комисије БиХ чиме је повећана транспарентност рада Централне изборне комисије БиХ и омогућено праћење сједница уживо на јутјуб каналу.
384. ОЕБС Мисија у БиХ је такође подржала организацију постизборне конференције „Општи избори 2018 - изазови изборног процеса у БиХ“ у износу око 15.000 Евра. Средства су имплементирана директно од стране ОЕБС БиХ.
385. Надаље, ОЕБС БиХ је у 2019. години подржала израду апликације за онлајн доставу имовинских картона изабраних званичника која је тренутно у тестној фази. Такође финансијски је подржана поправка и доградња ФИ апликације за онлајн доставу финансијских извјештаја политичких странака.
386. У временском периоду од 25 – 26.09.2019. године у хотелу Термаг на Јахорини одржана је радионица на тему „Анализа поглавља 5. и 6. Изборног закона БиХ“. Радионица је имала за циљ анализу наведених поглавља, а који се односе на provedбу избора и заштиту изборног права, те дијела поглавља 2., 3. и 19. који имају додирних тачака са наведеним поглављима и припрему препорука за амандмане како би се испуниле препоруке из Завршног извјештаја ОЕБС/ОДИХР Изборне проматрачке мисије. Организатор радионице била је Централна изборна комисија БиХ, а суорганизатори су били ОЕБС/ОДИХР и ОЕБС Мисија у БиХ. Осим представника Централне изборне комисије БиХ на радионици су учествовали и преставници ГИК Зеница, ОИК Пале,

Високо, Власеница, Челинац, Крешево, Мисије ОЕБС у БиХ, Делегације Европске Уније те међународни експерти ангажовани од стране ОЕБС/ОДИХР-а.

387. Дана 27.09.2019. године у хотелу Термаг на Јахорини одржана је радионица на тему “Дефинисање говора мржње у Изборном закону Босне и Херцеговине” у циљу испуњења препоруке из Завршног извјештаја ОЕБС/ОДИХР Изборне проматрачке мисије. Организатор радионице била је Централна изборна комисија БиХ, а суорганизатори су били ОЕБС/ОДИХР и Мисија ОЕБС-а у БиХ. Осим представника Централне изборне комисије БиХ на радионици су учествовали и преставници Удружења БХ новинара, БХРТ-а, ФТВ-а те ангажовани међународни експерти ОЕБС/ОДИХР-а.

1.4. ЕУ Пројекат Развој Стратегије и Акционог плана за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини

388. Иницијални састанак пројекта „Развој Стратегије и Акционог плана за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини“, којег финансира Еуропска Унија одржан је 02.09.2019. године. Током састанка Минсаит је одржао презентацију с ажурираним планирањем пројеката, факторима успјеха пројекта, регистром ризика, улогама и одговорностима, распоредом путовања пројектног тима и прегледом комуникацијске стратегије судионика у пројекту.

Фотографија 16. ницијални састанак са представницима компаније Минсаит/Индра, ЕУ делегације

389. Пројекат ће подржати provedбу једног од 14 кључних приоритета из мишљења ЕК о захтјеву Босне и Херцеговине за чланство у ЕУ и за циљ треба осигурати да се избори

проводе у складу са европским стандардима проводећи препоруке ОЕБС/ОДИХР-а и Венецијанске комисије.

Пројекат ће такође подржати јачање институционалних капацитета Централне изборне комисије БиХ у ословљавању техничких недостатака изборног процеса, укључујући могуће увођење технолошких алата и побољшање комуникације ЦИК БиХ са циљем поновног успостављања повјерења јавности у изборни процес. Очекује се да ће пројекат дати заједнички стратешки оквир за БиХ ориентисан ка будућности, дозвољавајући додатно финансирање из ЕУ финансијских инструмената, других донатора и Централне изборне комисије БиХ за спроведбу Акционог плана. Датум завршетка пројекта је 2. септембар 2020. године.

390. Пројекат „Развој Стратегије и Акционог плана за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини“ финансира се путем Инструмента претприступне помоћи (ИПА) у укупном износу од 299.000 Евра и проводи га Indra Soluciones Tecnologicas de Lainformacion SL, шпанска компанија са 40-годишњим искуством у пружању технолошких рјешења и професионалних услуга за управљање изборним процесима у 40 различитих земаља.
391. Као крајњи резултати пројекта зацртани су сљедећи циљеви: 1. Израдити и почети спровођење свеобухватне петогодишње стратегије за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса и Акционог плана за њену provedбу, те дати процјену трошкова за њену provedбу. Стратегија ће обухватити, али неће бити ограничена на: програм обуке за изборну администрацију, увођење нове технологије, која може бити, али се не ограничава на скенере за ефикаснији процес пребројавања, увођење софтвера или надоградња садашњег софтвера ЦИК-а за правремено приказивање процеса пребројавања и прелиминарних изборних резултата током и након изборне ноћи за грађане и медије; 2. Потпуно спроведен пилот пројекат у општини кориштењем технологије, изнајмљених скенера за бројање гласова и/или других техничких мјера који би процес учиниле транспарентнијим и ефикаснијим. Евалуацијски извјештај о самом процесу, који даје предности и мане, укључујући и финансијске аспекте и препоруке за кориштење технологије у већем омјеру; 3. Припремљени нацрти за provedбу најмање три идентификоване активности из Акционог плана и укључивање процијењених трошкова за његово спровођење; 4. Свеобухватан Комуникацијски план (у комбинацији са Акционим планом за његово спровођење) са циљем побољшања комуникације за јавношћу прије, током и после избора, а чији је примарни циљ поновно успоставити повјерење јавности у ЦИК БиХ као независног тијела, као и повјерење у цијели изборни процес.
392. У 2019. години припремљен је Извјештај о почетној фази и дијагностици почетне ситуације и Извјештај о затеченом стању који је презентован у новембру-децембру 2019. године.

Фотографија 17. Презентација - Дијагноза почетне ситуације, 4. 12. 2019, године

393. Извјештајем су дефинисани сљедећи приоритети:

Законодавство: Један од приоритета стратегије и акционог плана бити ће примјена технологије која ће изборним тијелима омогућити потпуну видљивост изборних операција на дан избора све до нивоа бирачких мјеста. Будући механизми треба да осигурају не само видљивост већ и могућности интеракције. Они би требало да олакшају брзи начин за извјештавање о проблемима / инцидентима који се догађају на бирачким мјестима и општинским изборним комисијама, те осигурати брзе и досљедне одговоре у цјелости.

Регистрација бирача: Стратегија и акциони план ревидирати ће процесе и препоручити употребу технологије како би се гарантовао интегритет провјере идентитета и права гласа бирача како на бирачким мјестима, тако и за бираче изван земље. Механизми стратегије биће осмишљени како би се спријечила злоупотреба процеса провјере идентитета и права гласа бирача. Посебна ће се пажња посветити процесима који регулишу гласање изван земље.

Бирачки одбори: Најбоље праксе изборне администрације у Европи препоручују вођење евиденције замјенског особља, које је потпуно обучено и спремно за попуно било којег слободног мјеста на бирачким мјестима на дан избора. Чини се да је то адекватна иницијатива за рјешавање питања попуњавања мјеста на дан избора. Поред тога, стратегија и акцијски план укључиваће развој информационог система за људске ресурсе (ХРИС) за подршку ЦИК-у и ОИК-у за вођење евиденције чланова бирачких одбора и замјенских чланова. ХРИС ће омогућити изборној администрацији да поједностави процесе управљања особљем, попут именовања особља и управљања личним подацима, евидентирање квалификација и захтјева за обуком/испуњавање захтјева, присуство и плате, процјена нивоа успјешности, дисциплински поступци (ако постоје), идентификација могућих чланова особља.

Бројање гласова: Могућност увођења технологије за бројање гласова на бирачким мјестима и/или центрима за бројање (ниво ОИК-а и ЦИК-а) пажљиво ће се процијенити у току дефинисања стратегије. Концепт „одрживости рјешења“ биће темељ сваке препоруке стратегије и акционог плана.

Поред технологије, треба истражити још двије линије рада с ЦИК-ом и кључним актерима. Једна је потреба да се поједностави папирологија на бирачким мјестима (број, дизајн и садржај службених образаца који се попуњавају на бирачким мјестима и у општинским изборним комисијама). Друга је могућност пребројавања гласова за појединачне кандидате на листићима са пропорционалним отвореним листама на нивоу ОИК-а, а не на бирачким мјестима, слиједећи најбоље праксе примијењене у другим земљама као што је Норвешка на примјер.

Комуникација са јавношћу: Комуникацијски план, један од резултата овог пројекта, биће заснован на сљедећа четири начела:

- a. Интегрисање дигиталне и традиционалне медијске комуникацијске иницијативе као дио цјелокупне комуникацијске стратегије
- b. Стављање транспарентности у срж комуникацијске стратегије тако што ће веб страница ЦИК-а постати заиста средиште јавне комуникације гдје ће се појаснити улоге и одговорности ЦИК-а и дати све неопходне информације бирачима.
- c. Проширивање комуникацијских напора како би се бирачи активно укључили у борбу против ниске излазности
- d. Користите алате за праћење разговора на друштвеним мрежама за откривање потенцијалних „горућих“ тема прије него што прерасту у кризу вјеродостојности. Развити стратегије ограничавања за рјешавање проблема из комуникацијске перспективе.

1.5. Учешће у УНДП / UNDP пројекту “Жене на изборима у Босни и Херцеговини”

394. У извјештајном раздобљу настављене су активности везане за спровођење пројекта “Жене на изборима у БиХ” које имплементира УНДП БиХ, а финансира Шведска SIDA. Чланица Пројектног одбора је учествовала на састанцима пројектног одбора, а представница Централне изборне комисије БиХ је такођер узела учешће на Консултативном радном састанку за развијање оквира за успостављање Женског форума за развој (VF4D) који је одржан у Неуму, 27 - 29.08.2019. године.
395. Дана 25.09.2019. у згради УНДП БиХ одржано је представљање налаза Полазне студије о баријерама политичком учешћу жена у БиХ која је спроведена у контексту пројекта Жене на изборима у БиХ. Полазна студија ће информисати планирање пројектних активности попут јавних расправа и умрежавања свих релевантних актера с циљем подстицања учешћа жена у јавном животу, политици и процесима доношења одлука на свим нивоима у БиХ.
396. Представнице Централне изборне комисије БиХ - чланице пројектног одбора су дана, 09.11.2019. године учествовале на једнодневной радионици MasterClass *Изградња капацитета лидерица за ефикаснију позицију у друштву* чији циљ је био додатно оснаживање вјештина које се тичу вођења промјена, комуницирања и рјешавања конфликта. MasterClass је креирао платформу за размјену искустава, умрежавање те додатно унапређење наведених вјештина кроз интерактивну комуникацију. Радионицу

која је организована у хотелу “Лавина”, Јахорина, је одржао експертни тим Економског института Сарајево.

397. Чланица пројектног одбора и чланица Централне изборне комисије БиХ др Ирена Хациабдић, је боравила у радној посјети Шведској од 26-30.11.2019. у организацији УНДП и УН Women (UNWomen) приликом које се заједно са делегацијом пројектних партнера састала са представницима Министарства вањских послова Шведске, члановима Шведског Парламента, представницима Међународног Института за демократију и изборну помоћ (ИДЕА), Шведске Асоцијације градова и регија, те Окружног вијећа Штокхолма. Посебан састанак је организован између др Хациабдић и гђе Ане Нивист, председнице Шведског изборног ауторитета (Valmundihgeten), што је уједно био и први састанак ове двије институције икада.
398. У извјештајном раздобљу представници Централне изборне комисије БиХ и пројекта су одржали низ састанака везаних за модалитете подршке пројекта Централној изборној комисији БиХ с фокусом на успоставу онлајн Ресурсног центра у Центру за едукацију. Припремљен је приједлог пројекта за изградњу онлајн ресурсног центра Централне изборне комисије БиХ који ће укључивати већ постојеће садржаје, као и нове информативне и едукативне садржаје попут вебинара и курсева за различите циљне групе попут бирачких одбора, изборних посматрача, јавности и слично. УН Women је реализацију пројекта повјерио њемачкој компанији Cookie Lab, а исти би требао бити завршен крајем јуна 2020. године како би предвиђени садржаји били доступни изборној администрацији и свим заинтересованим странама.

1.6. Сарадња са Свјетским удружењем изборних тијела- А-ВЕБ (Association of World Election Bodies -A-WEB)

399. Централна изборна комисија БиХ је чланица Свјетског удружења изборних тијела од његовог оснивања 2013. године. У извјештајном периоду представници Секретаријата Централне изборне комисије БиХ су учествовали у програму изградње капацитета изборне администрације "Избори и изборни менаџмент у Кореји" који се одржао од 25. 03- 06.04.2019. године у Инчхеону и у Сеулу. Семинар је похађало 19 учесника из седам изборних комисија: Афганистан, Аргентина, Босна и Херцеговина, Мали, Бјелорусија, Република Кина и Замбија, као и представници Министарства правде Кирибатија. Теме које су презентоване учесницима семинара су укључивале: преглед изборног система у Кореји; систем раног гласања и симулација раног гласања, показатељ система бројања и машина за разврставање гласачких листића, номинација кандидата и изборна кампања, бирачки списак, систем гласања и бројања гласова; спровођење изборног закона и систем политичких странака и политичких финансија. Учесници су такође имали прилику да симулирају процес раног гласања.

Фотографија 18. Церемонија отварања семинара "Избори и изборни менаџмент у Јужној Кореји"

1.7. Учесће у активностима Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС / IFES)

400. У периоду од 25. до 27. 06.2019. године Међународна фондација за изборне системе (ИФЕС/IFES) у сарадњи са Tallin University of Technology (Tall Tech) организовала је курс на тему "Увод у изборне технологије и сајбер хигијена" („Introduction to Electoral Technology and Cyber Hygiene“)⁴³ на којем су осим представника Централне изборне комисије БиХ учествовали и представници тијела за спроведбу избора из Естоније, Литве, Летоније, Грузије, Хрватске, Србије, Македоније и Косова. Курс је служио као пилот за нови регионални програм ИФЕС-а, који користи отворене податке и приказује улогу изборне технологије у цијелом свијету и добре кибернетичке хигијенске праксе.

401. Курс је подијељен у двије тематске цјелине: дио који се односио на употребу технологија у изборном процесу и дио који се односио на сајбер сигурност. Учесници курса су упознати са технологијама у изборима и међународној доброј пракси у сајбер хигијени и акредитацијама које даје ТалТецх (Tall Tech) затим са технологијама управљања бирачким списковима, базама података о бирачким списковима, биометријским технологијама, електронском и интернетском гласању, системима за управљање резултатима, ГИС системима, додјелом бирачких мјеста, електронским регистрацијама кандидата и акредитацији посматрача итд. Циљ обуке је био да се службеници тијела за спроведбу избора упознају са основама сајбер сигурности, добрим праксама и алатима за властиту заштиту и заштиту својих организација.

⁴³ Курс је био дио ИФЕС-овог пројекта „Регионална изборна администрација и јачање политичких процеса (РЕАППС)“ у Европи и Еуроазији, финансиран од Агенције за међународни развој Сједињених Америчких Држава, а проводи се путем Конзорција за изборе и јачање политичких процеса (ЦЕППС). ЕАППС, који је нестао из ИФЕС - овог Регионалног уреда за Европу у Прагу, осмишљен је за рјешавање заједничких изазова међу средњоевропским и евроазијским друштвима. Они укључују дефинисање улоге владе, подстицање политичког плурализма, подстицање грађанске партиципације и усмјеравање унутрашњег сукоба у политичке институције како би се постигли демократски исходи с којима се суочавају транзицијске демократије у регији Европе и Еуроазије.

Фотографија 19. Учесници курса “Увод у изборне технологије и сајбер хигијена”, јуни 2019.

402. Наставак пилот пројекта који је започео у јуну 2019. године је организован у периоду од 10. до 13. 12. 2019. године. Представница Секретаријата Централне изборне комисије БиХ је учествовала на четвородневном курсу под називом „Изборне технологије и сајбер хигијена“ на институту ТалТецх у Таллину, Република Естонија. Курсу су присуствовали представници Хрватске, Црне Горе, Србије, Македоније, Косова, Албаније, Латвије, Литваније, Бугарске, Грузије и Естоније. Предавања, на којима су полазници активно учествовали, су држали Натиа Касхакасхвили и Томас Канусот, а гостујући предавачи, другог дана курса (11. 12.) су били професор Роберт Кример са предавањем о Историји изборних технологија и Лииса Паст, главни државни службеник за сајбер ризике при Влади Републике Естоније, са предавањем о до сада забиљеженим (откривеним) сајбер нападима у изборним процесима. Учесници курса су такође, посјетили Изборну комисију Републике Естоније и Парламент Републике Естоније. Курс је углавном био фокусиран на „сајбер хигијену“ или начине на које се заштити приликом кориштења интернета на радном мјесту, али и у свакодневном животу, те практичној примјени апликација и алата које повећавају сигурност корисника и доводе могућности хаковања на минимум.

Фотографија 20. Учесници курса „Изборне технологије и сајбер хигијена“

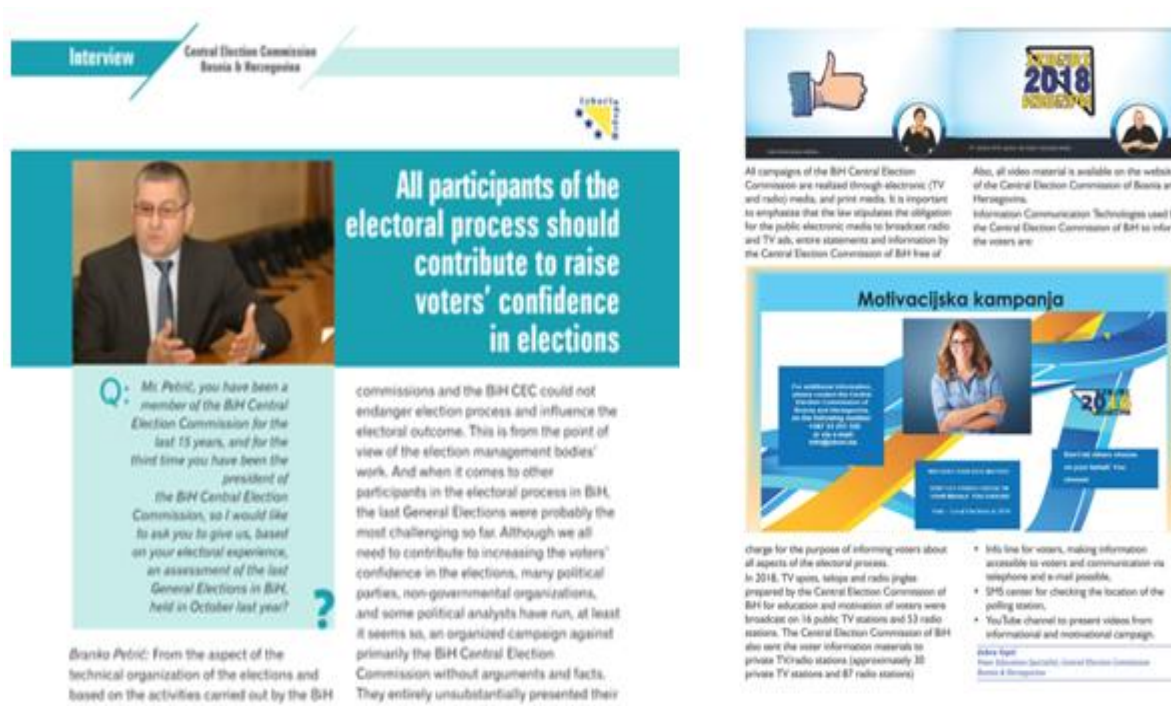
Фотографија 21. Додјела сертификата учесницима курса „Изборне технологије и сајбер хигијена“, децембар 2019.

1.8. Остале активности у области међународне сарадње

403. У јулу 2019. године, оквиру међународне сарадње Централна изборна комисија БиХ је у 2019. години реализовала двије врло значајне активности.
404. International ИДЕА (Међународни Институт за демократију и изборну помоћ) из Шведске и Изборна комисија Аустралије припремају глобално истраживање о статусу управљања ризицима у изборима. На њихов захтјев, у том истраживању учествује и Централна изборна комисија БиХ која је доставила попуњен детаљни анкетни образац са примјерима из праксе. Циљ истраживања је развој Упутства о управљању ризицима и израда Публикације као првог икада урађеног ресурса знања који ће тијелима за provedбу избора пружити сет нормативних и оперативних искустава за успоставу или унапређење система управљања ризицима у изборима.
405. На захтјев Венецијанске комисије (Европска комисија за демократију кроз право) за доставу Мишљења о помјерању датума избора, а по захтјеву за примљеном од Албаније, Централна изборна комисија БиХ је Венецијанској комисији доставила информацију о пракси Централне изборне комисије БиХ и судској пракси у вези са доношењем одлука о одгађању избора у БиХ.

1.9. Учешће у ВоИЦЕ:НЕТ (VoICE.NET) - Свјетској иницијативи мрежа за информисање, комуникацију и образовање бирача

406. ВоИЦЕ:НЕТ је свјетска иницијатива мрежа за информисање, комуникацију и образовање бирача. Од 20.09.2017. године Централна изборна комисија БиХ је ангажовала службеника Секретаријата у својству секретара за сарадњу са ВоИЦЕ:НЕТ мрежом.
407. У 2019. години допринос Централне изборне комисије БиХ у раду ове мреже су два објављена чланка: интервју са Бранком Петрићем, предсједником Централне изборне комисије БиХ и чланак “Едукација бирача за информирано и етичко гласовање”.

Слика 4. Чланци објављени у ВоИЦЕ:НЕТ (VoICE.NET)

1.10. Обука и стручно усавршавање запослених

408. Централна изборна комисија БиХ доношењем годишњег Програма обуке запослених у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ настоји осигурати даљње усавршавање како би њихове вјештине и знање пратили напредак у релевантним областима рада.
409. Обуке запослених у Централној изборној комисији БиХ су усклађене са стратешким циљевима институције, као и индивидуалним и тимским циљева проистеклим из оперативних задатака. Динамика реализације стручног образовања запослених је била усклађена с динамиком активности Централне изборне комисије БиХ и расположивим буџетом.
410. Особље Секретаријата Централне изборне комисије БиХ је током 2019. године учествовало на специјалистичким семинарима и обукама од којих издвајамо: Дипломатски протокол; Дисциплински поступак у органима управе; English Grammar in Practice (вебинар); Етика у јавној управи и кодекс државних службеника (вебинар); Говор тијела (вебинар); Идентификација, пријава и праћење пројеката/програма у ПИМИС-у; Извршење буџета институција БиХ; Канцеларијско и архивско пословање; Континуирана едукација за рачуновође и ревизоре⁴⁴; Корупција у провођењу јавних набавки у институцијама БиХ; Legal English – вебинар; Међународни односи и дипломатија; Менаџери обуке у институцијама БиХ – приоритетни задаци; Мобинг (е-курс); Модул 1: Анализа стања и препоруке за унапређење система финансијског управљања и контроле у институцијама БиХ; Обука за новозапослене државне службенике; Примјена Закона о државној служби у институцијама БиХ; Примјена

⁴⁴ Кредитирана обука (похађана мимо система обуке Агенције за државну службу БиХ; Агенцији достављен захтјев за додјелу кредита.

Закона о јавним набавкама; Примјена Закона о заштити особних података; Процјена утицаја прописа (е-курс); Рачуноводство и финансије; Ресертификација тренера из области јавних набавки - Јачање система ЈН у БиХ⁴⁵; Родно одговорно буџетирање (е-курс); Сексуално узнемиравање; Ситуацијско руковођење; Стицање услова за пензионисање државних службеника (према прописима Федерације БиХ); Стратешко планирање (е-курс); Сарадња са медијима и слободан приступ информацијама; Управљање конфликтима; Увод у е-управу (е-курс), Вјештине комуникације са странкама; Сарадња са медијима и слободан приступ информацијама.

411. Надаље, државни службеници Секретаријата Централне изборне комисије БиХ су учествовали и на специјалистичким обукама организованим од стране ДЕИ-а: Вјештине извјештавања за потребе процеса Европских интеграција и Вјештине комуникације и преговарања у процесу европских интеграција на енглеском језику; затим обуци организованој од стране Економског института у Сарајеву у оквиру пројекта „Жене на изборима у БиХ“ - Изградња капацитета жена лидера за ефикаснију позицију у друштву – MasterClass; Обуци организованој од стране А-ВЕБ:- Election managment capacity building program – South Korea; Обукама организованим од стране ИФЕС-а: Election technology and cyber hygiene - Estonia.

2. Закључна разматрања

412. Централна изборна комисија БиХ је и у 2019. години значајан дио својих активности усмјерила на успостављање међународне сарадње и размјену искустава кроз активно учешће на конференцијама, семинарима и разним облицима едукација, што омогућава упознавање с најактуелнијим трендовима у развоју изборних система и примјене закона из области финансирања политичких странака. Учешћем на међународним конференцијама Централна изборна комисија БиХ настоји дати пуни допринос у афирмацији Босне и Херцеговине кроз успостављање сарадње с тијелима за спровођење избора других земаља, наставак сарадње с, ИФЕС-ом, ОЕБС-ом, Савјетом Европе, Венецијанском комисијом, International ИДЕА, УНДП БиХ, као и активним учешћем на конференцијама и састанцима тијела Удружења свјетских изборних тијела (А-ВЕБ) и других међународних организација.
413. У оквиру међународне сарадње представници Централне изборне комисије БиХ су у 2019. години учествовали на различити догађајима од којих издвајамо: два симпозијума, двије конференције, три посматрачке мисије, два форума, генералној скупштини А-ВЕБ, два студијска путовања, три међународна тренинга и један међународни семинар.
414. У 2019. години је имплементиран пројекат финансиран од стране Савјета Европе “Постизборна конференција Општи избори 2018- изазови изборног процеса у Босни и Херцеговини“.
415. Државни службеници Централне изборне комисије БиХ су током 2019. године учествовали на обавезујућим едукацијама које су организовале Агенција за државну службу БиХ, Дирекција за европске интеграције, међународне организације као и обукама које су организовале специјалистичке компаније.

---

⁴⁵ Исто као претходно.

416. Као и до сада за Централну изборну комисију БиХ међународна сарадња представља веома важан сегмент у раду, јер омогућава изналажење финансијских средстава, као и развијање пројеката за унапређење изборног процеса. Стога ће Централна изборна комисија БиХ и убудуће наставити интензивно остваривати међународне контакте.

VI ДИО

The logo of the Central Election Commission of BiH is a circular emblem with a blue background and a dark border. It features a stylized white figure of a person with arms raised, set against a faint map of Bosnia and Herzegovina. The text is centered over the emblem.

**ЈАВНОСТ РАДА
ЦЕНТРАЛНЕ
ИЗБОРНЕ
КОМИСИЈЕ
БиХ**

1. Јавност рада Централне изборне комисије БиХ

417. Потпуна транспарентност у раду је континуирано настојање Централне изборне комисије БиХ. Када је у питању јавност рада и слобода приступа информацијама, Централна изборна комисија БиХ своју законску обавезу испуњава кроз досљедну примјену основних принципа јавног информисања, као што су: отвореност, истинитост и одговорност, координација, благовременост и корисност. У информисању јавности Централна изборна комисија БиХ углавном користи општеприхваћена формална средства информисања, као што су: интернет, конференције за новинаре, изјаве и саопштења за јавност.
418. Водичем за слободан приступ информацијама Централна изборна комисија БиХ омогућила је добијање информација и неформално, путем телефона у контакту са стручним савјетником за односе с јавношћу. На тај начин је олакшан пут приступа информацијама којим располаже Централна изборна комисија БиХ.
419. Медији, политички субјекти и невладине организације су у највећој мјери заинтересовани за рад Централне изборне комисије БиХ. Јавност рада Централна изборна комисија БиХ углавном обезбјеђује на сљедеће начине:
- обавјештавањем јавности о одржавању сједница,
  - давањем обавјештења о активностима Централне изборне комисије БиХ,
  - изјавама за јавност председника и чланова Централне изборне комисије БиХ,
  - одржавањем конференција за медије,
  - омогућавањем посматрачима политичких субјеката, удружењима грађана и међународним посматрачима да присуствују сједницама, да посматрају друге активности Централне изборне комисије БиХ, као и да имају приступ свим релевантним документима у складу са законом,
  - објављивањем донесених одлука, путем интернет странице Централне изборне комисије БиХ, и у “Службеним гласницима”,
  - на други начин који одреди Централна изборна комисија БиХ.
420. У 2019. години Централна изборна комисија БиХ је континуирано информисала јавност о својим активностима. Све релевантне информације су благовремено биле доступне јавности на интернет страници Централне изборне комисије БиХ.
421. Централна изборна комисија БиХ је настојала да свој рад што директније представи јавности, што потврђује и чињеница о присуству бројних представника писаних и електронских медија, укључујући и РТВ сервисе, активностима Централне изборне комисије БиХ.
422. Сједнице Централне изборне комисије БиХ су јавне, а од јануара 2020. године могуће их је пратити уживо путем јутјуб канала.
423. Све релевантне информације и одлуке које доноси Централна изборна комисија БиХ могу се добити на:
- *Интернет страници Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, www.izbori.ba која својим садржајем информиса јавност о активностима Централне изборне комисије БиХ, укључујући законску и подзаконску регулативу и базе података за које не постоје законске препреке објављивања.*

- *Конференцијамa за новинаре и у саопштењима за јавност.* Централна изборна комисија БиХ је у 2019. години одржала 2 конференције за новинаре и објавила 61 саопштење за јавност.
- Писани медији у БиХ су у 2019. години објавили више од 2.000 чланака о раду Централне изборне комисије БиХ, што потврђује висок степен отворености и транспарентности Централне изборне комисије БиХ према јавности.

Фотографија 22. Изјаве за медије

2. Закључна разматрања

424. Централна изборна комисија БиХ јавност рада сматра важном претпоставком за вјеродостојност свог дјеловања. Стога, посебна пажња се посвећује што потпунијем и разумљивијем информисању домаће и међународне јавности о својим циљевима и мјерама за њихово остваривање, као и о резултатима својих активности. Примјеном различитих облика информисања Централна изборна комисија БиХ је и током 2019. године редовно обавјештавала јавност о свим важнијим аспектима свог дјеловања. Саопштења за јавност о одлукама Централне изборне комисије БиХ објављивана су непосредно након сједница на којима су одређене одлуке донесене.
425. На интернет страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba омогућен је увид у законску и подзаконску регулативу која се односи на дјеловање Централне изборне комисије БиХ, те упуте и образци за примјену важећих прописа поштујући кључне принципе информисања јавности.
426. Централна изборна комисија БиХ ће наставити праксу објективног и правовременог информисања јавности о свом раду. У досадашњем раду није било примједби на приступ информацијама које су у посједу Централне изборне комисије БиХ.

An open blue envelope is shown from a slightly elevated angle. Inside the envelope, a white sheet of paper with horizontal lines is visible. The envelope is open, and the paper is partially inserted. The background is a plain, light color.

VII ДИО

ПРЕПОРУКЕ

1. Препоруке

427. Као и претходних година Централна изборна комисија БиХ жели препоручити да је у наредном периоду неопходно посветити пажњу даљњем унапређењу изборног законодавства уз активан ангажман њених чланова, прије свега у раду интерресорне радне групе (Интерресорне радне групе за измјену и допуну изборног законодавства) који би својим знањем и искуством могли допринијети давању препорука за усвајање квалитетних законских рјешења.
428. На основи наведеног и досадашњих стечених искустава у примјени закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ, предлагемо да Парламентарна скупштина БиХ прихвати сљедеће препоруке:

А) Измјене изборног законодавства

429. У оквиру Интерресорне радне групе за измјену изборног законодавства у Босни и Херцеговини наставити с радом на измјенама изборног законодавства у Босни и Херцеговини и интензивирати рад на његовој синхронизацији или усвојити нови Изборни закон БиХ у који би биле уграђене све препоруке Централне изборне комисије БиХ како слиједи:
430. С обзиром на стање природне несреће у вријеме припреме извјештаја Централне изборне комисије БиХ сматрамо да је потребно промијенити/прилагодити законодавни оквир како за случај одгађања избора за дужи период тако и у погледу алтернативних облика гласања на редовном бирачком мјесту, као што је гласање путем поште (кореспондентно), гласање путем мобилног тима, гласање путем интернета и слично.
431. Главне интелектуалне, финансијске, материјалне и људске инвестиције морају ићи у развијању дигиталног свијета и развоја радних процеса у области избора у Босни и Херцеговини и иновације „учења на даљину“, тј. управљања процесима „на даљину“ и „партиципација у изборном процесу на даљину“ мора постати дио стратегије управљања у кризним и уобичајном раду изборне администрације и осталих учесника у изборном процесу у периодима криза, као и у нормалним околностима ако желимо да повећамо радну ефикасност и рационализацију у изборном процесу у будућности. Виртуални рад, комуникација и односи, ће вјеројатно и несумњиво бити саставни дио живота бирача, као и друштва опћенито, што је пандемија ЦОВИД-19 (COVID-19) у прољеће 2020. године то вјеројатно показала.
432. Увести институт ванредних избора и институт раног гласања.
433. Провести пресуде Суда за људска права у Страсбоуру⁴⁶.
434. Провести Одлуку Уставног суда БиХ, број: У-9/09 од 26. 11. 2010. године⁴⁷, која се односи на Град Мостар, а у вези с Рјешењем Уставног суда БиХ од 18. 1. 2012. године,⁴⁸

⁴⁶ Сејдић и Финци против БиХ - пресуда од 22.12.2009. године; Зорнић против Босне и Херцеговине – пресуда од 15. 7. 2014; Шлаку против Босне и Херцеговине – пресуда од 25. 6. 2016. године; Пилав против Босне и Херцеговине – пресуда од 9. 6. 2016. године и пресуда у предмету Баралија против Босне и Херцеговине (предмет бр. 30100/18) од 29.10.2019. године.

⁴⁷ “Службени гласник БиХ“, бр. 63/11

⁴⁸ Препорука из извјештаја о спровођењу закона из надлежности ЦИК БиХ за 2015, 2016, 2017. и 2018. годину.

- као и Одлуку Уставног суда БиХ, број У 23/14 од 1. децембра 2016. године која се односи на питања попуне клубова у Дому народа Парламента Федерације БиХ.
435. Неопходно је да надлежна државна и ентитетска тијела преиспитају и ажурирају број особа с бирачким правом која имају статус расељене особе, у смислу заштите интегритета Централног бирачког списка.
436. Преиспитати број мандата, као и границе изборних јединица у складу с одредбама Изборног закона БиХ.⁴⁹
437. Интензивирати активности на рјешавању питања ентитетског држављанства за бираче из Брчко дистрикта БиХ као предуслов за њихово гласање на општим изборима.⁵⁰
438. Размотрити питање права гласа држављана Босне и Херцеговине и Федерације БиХ из Брчко дистрикта БиХ, с обзиром на то да не учествују у избору делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ.⁵¹
439. Осигурати успоставу нових технолошких рјешења у изборном процесу.
440. Прецизирати одредбе које ће онемогућити вођење изборне кампање изван прописаног периода, тј. постојање “забрањене кампање“ прије званичног почетка 30 дана до дана избора.
441. Унаприједити одредбе против говора мржње с циљем спречавања непримјерене реторике у предизборној кампањи.
442. Омогућити ефикаснији и деполитизован рад бирачких одбора на начин да предсједник/замјеник буду нестраначки чланови у полупрофесионалном статусу.
443. Заштиту изборног права регулисати тако да се тростепени поступак користи само у изузетним случајевима и за најтеже облике кршења изборног законодавства.
444. Прописати обавезу Централне изборне комисије БиХ да на захтјев бирача и политичких субјеката издаје обавезујуће мишљење о спровођењу Изборног закона БиХ.
445. Централној изборној комисији БиХ дати овлаштење да не овјери политичку странку под именом које “узнемирава бираче“.
446. Укључити одредбу да “надлежни судови приликом регистрације политичких странака траже мишљење Централне изборне комисије БиХ“ или да се та активност изузме из надлежности судова.
447. Кроз реализацију IV. фазе пројекта “Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ наставити процес изградње изборне информационе инфраструктуре, чиме ће се осигурати увезивање свих изборних операција у јединствен систем.⁵²
448. Све измјене и допуне Изборног закона БиХ нужно је донијети правовремено како би Централна изборна комисија БиХ усвојила неопходни сет подзаконских прописа, инсталирала и тестирала одговарајући софтвер у оквиру Јединственог изборног

---

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ *Ibid.*

⁵² *Ibid.*

информационог система БиХ – ЈИИС БиХ, те провела обуку изборне администрације у Босни и Херцеговини. Све измјене и допуне Изборног закона БиХ би требало радити у неизборној години.⁵³

В) Област финансирања политичких странака

449. Преиспитати и избалансирати постојеће законодавство у области организовања и политичког дјеловања политичких странака.⁵⁴
450. Унаприједити правни оквир којим се осигурава транспарентност финансирања предизборне кампање политичких странака како би се осигурала објава извора финансирања прије дана избора.
451. Унаприједити одредбе изборног законодавства с циљем сужавања простора за (зло)употребу јавних ресурса у предизборној кампањи, изван формалног финансирања политичких странака.
452. Увести строже казне за незаконито финансијско пословање политичких странака, тј. демотивисати политичке странке за свјесно кршење одредби Закона о финансирању политичких странака.

С) Област јавних набавки

453. Централна изборна комисија БиХ у својим редовним активностима, а посебно у изборним годинама, значајан дио својих капацитета ангажује на спровођењу процеса јавних набавки. С тим у вези предлажемо да се размотри могућност централизације процеса јавних набавки на нивоу институција Босне и Херцеговине, а уколико то није могуће, да се Централној изборној комисији БиХ додијели посебан статус и специфичне процедуре у јавним набавкама за набавку изборног материјала и опреме по узору на нека друга тијела за спровођењу избора, на примјер Државно изборно повјеренство Републике Хрватске.⁵⁵

Д) Увођење нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини

454. Слиједом препорука Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини наставити активности на увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини кроз активан ангажман чланова Централне изборне комисије БиХ у раду Интерресорне радне групе за израду Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини у складу са закључком број 7 Савјета министара БиХ са 108. сједнице одржане 19. 7. 2017. године.⁵⁶ Централна изборна комисија БиХ очекује да Интерресорна радна група за израду Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и

---

⁵³ *Ibid.*

⁵⁴ *Ibid.*

⁵⁵ Препорука из Извјештаја о спровођењу закона из надлежности ЦИК БиХ за 2015, 2016, 2017. и 2018. годину.

⁵⁶ Акт Секретаријата Савјета министара БиХ, број: 05-07-1-1870-19/17 од 20. 7. 2017. године.

Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини у што скорије вријеме изради споменути стратегију и акциони план, ради усвајања у Парламентарној скупштини БиХ како би се Босна и Херцеговина определијелила у ком правцу жели дјеловати у погледу технолошких унапређења изборног процеса.

455. У току је израда Стратегије и Акционог плана за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини која се финансира из средстава Европске уније. Пројекат „Подршка ЕУ у изради Стратегије и Акционог плана за побољшање интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса“ је започет 01.09.2019. године, а његова реализација је планирана у току 2020. године. Након што наведени документ буде размотрен и усвојен од стране Централне изборне комисије БиХ, исти ће бити достављен Парламентарној скупштини БиХ.

Ф) Складиште Централне изборне комисије БиХ

456. Пронаћи трајно рјешење за складиште изборног материјала и опреме Централне изборне комисије БиХ.

Г) Подршка развоју људских потенцијала и унапређењу сарадње са свим заинтересованим странама

457. Стављањем у функцију Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ, који ће функционисати као регионални едукативни и ресурсни центар за изборну администрацију, политичке странке, невладин сектор, медије и све заинтересоване стране, неопходно је осигурати да Савјет министара БиХ одобри Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, који је тренутно у процедури одобравања, како би се осигурала континуирана кадровска, финансијска и материјална подршку за успјешно функционирање Центра за едукацију.⁵⁷
458. Надлежне институције треба да пруже сву неопходну подршку Централној изборној комисији БиХ за имплементацију преосталих препорука ГРЕЦО-а. С тим у вези у сврху јачања Службе за ревизију финансирања политичких странака и provedбу препорука ГРЕЦО-а неопходно је у систематизацију Службе, поред сада систематизованих радних мјеста, додати још три радна мјеста: један ревизор, један помоћник ревизора и један савјетник за правне послове. Са траженим проширењем систематизације Служба за ревизију би имала укупно 11 радних мјеста: шеф Службе; у Одсјеку за ревизијске послове: 1 шеф Одсјека, 2 ревизора, и 2 помоћника ревизора. У Одсјеку за предревизијске, правне и административно техничке послове: 1 шеф Одсјека, 1 ревизор, 1 помоћник ревизора, 1 савјетник за правне послове и 1 Референт за административно-техничке послове.
459. Парламентарна скупштина БиХ потврђује опредјељење да се очува независност Централне изборне комисије БиХ као тијела чије надлежности произилазе из надлежности Парламентарне скупштине БиХ, а у смислу даљњег осигурања

---

⁵⁷ *Ibid.*

финансијске, кадровске и нормативно-правне стабилности Централне изборне
комисије БиХ.

Број: 04-2-07-10 -512-1/20

Предсједник

Сарајево, 04.06.2020. године

Вања Бјелица - Пругина

Анекс I

Попис нормативних аката донесених у 2019. години

Акти Централне изборне комисије БиХ објављени у службеним гласилима

1.	Овјерене кандидатске листе за учешће на пријевременим изборима за градоначелника Града Добоја, градоначелника Града Требиња, начелника општине Босанско Грахово, начелника општине Босански Петровац, начелника општине Бужим, начелника општине Домањевац-Шамац, начелника општине Дрвар, начелника општине Какањ и начелника општине Рибник („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
2.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за градоначелника Града Добоја, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
3.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за градоначелника Града Требиња, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
4.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за начелника општине Босанско Грахово, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
5.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за начелника општине Босански Петровац, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
6.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за начелника општине Бужим, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
7.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за начелника општине Домањевац-Шамац, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
8.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за начелника општине Дрвар, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
9.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за начелника општине Какањ, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)
10.	Одлука о утврђивању и објави броја уписаних бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе за начелника општине Рибник, који ће се одржати у недјељу 17.02.2019. године („Службени гласник БиХ“, број 4/19)

11.	Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине-Општи избори 2018.године („Службени гласник БиХ“, број 10/19)
12.	Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелнике градова и начелнике општина који ће се одржати у недјељу 17.02.2019.године („Службени гласник БиХ“, број 10/19)
13.	Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за бираче који гласају путем мобилног тима за пријевремене изборе за градоначелнике градова и начелнике општина који ће се одржати у недјељу 17.02.2019.године („Службени гласник БиХ“, број 10/19)
14.	Одлука о I допуни Одлуке о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине-Општи избори 2018. године („Службени гласник БиХ“, број 12/19)
15.	Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине - Општи избори 2018. године („Службени гласник БиХ“, број 15/19)
16.	Одлука о потврђивању и објави броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелнике градова и начелнике општина са стањем на дан 17.02.2019. године у 24.00 сата („Службени гласник БиХ“, број 15/19)
17.	Критеријум и поступак попуне недостајућих мандата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине - Општи избори 2018. Године („Службени гласник БиХ“, број 16/19)
18.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за градоначелника Града Добоја одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
19.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за градоначелника Града Требиња одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
20.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Босански Петровац одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
21.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Босанско Грахово одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
22.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Домањевац-Шамац одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
23.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Дрвар одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
24.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Какањ одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
25.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Рибник одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)

26.	Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Бужим одржаних дана 17.фебруара 2019. године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
27.	Одлука о II допуни Одлуке о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине-Општи избори 2018.године („Службени гласник БиХ“, број 19/19)
28.	Упутство о допуни и измјени Упутства о утврђивању квалификација, броја, именовању и разрјешењу и обуци чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини (Службени гласник БиХ, број 36/19)
29.	Одлука о измјенама Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини (Службени гласник БиХ, број 56/19)
30.	Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Кантона 10 (Службени гласник БиХ, број 80/19)
31.	Одлука о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Купрес (“Службени гласник БиХ”, број 83/19)
32.	Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Купрес (“Службени гласник БиХ”, број 83/19)
33.	Одлука о одгађању пријевремених избора за начелника Општине Купрес заказаних за недјељу 09.02.2019.године (Службени гласник БиХ, број 84/19).

**Акти Централне изборне комисије БиХ објављени на интернет-страници
www.izbori.ba**

1.	Одлука о успостави Главног центра за бројање и о именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање за provedбу пријевремених избора за градоначелника Града Добоја, градоначелника Града Требиња, начелника општине Босанско Грахово, начелника општине Босански Петровац, начелника општине Бужим, начелника општине Домањевац-Шамац, начелника општине Дрвар, начелника општине Какањ и начелника општине Рибник
2.	Одлука о именовању главног контролора, замјеника главног контролора, контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и другог изборног материјала за provedбу пријевремених избора за градоначелника Града Добоја, градоначелника Града Требиња, начелника општине Босанско Грахово, начелника општине Босански Петровац, начелника општине Бужим, начелника општине Домањевац-Шамац, начелника општине Дрвар, начелника општине Какањ и начелника општине Рибник
3.	Одлука о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за градоначелника Града Добоја
4.	Одлука о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за градоначелника Града Требиња

5.	Одлука о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за начелника Општине Дрвар
6.	Одлука о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за начелника Општине Домањевац-Шамац
7.	Одлука о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за начелника Општине Босанско Грахово
8.	Одлука о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелника Града Добоја, градоначелника Града Требиња, начелника општине Босанско Грахово, начелника општине Босански Петровац, начелника општине Бужим, начелника општине Домањевац-Шамац, начелника општине Дрвар, начелника општине Какањ и начелника општине Рибник одржаних дана 17.02.2019. године
9.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Западно-херцеговачког кантона
10.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Тузланског кантона
11.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Унско-санског кантона
12.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Посавског кантона
13.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Кантона Сарајево
14.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Средњобосанског кантона
15.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Херцеговачко-неретванског кантона
16.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Босанско-подрињског кантона Горажде
17.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Зеничко-добојског кантона
18.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Кантона 10
19.	Одлука о расподјели мандата делегатима из реда српског народа у Дом народа Парламента Федерације БиХ
20.	Одлуке о расподјели мандата делегатима из реда осталих у Дом народа Парламента Федерације БиХ
21.	Одлука о расподјели мандата делегатима из реда бошњачког народа у Дом народа Парламента Федерације БиХ

22.	Одлука о расподјели мандата делегатима из реда хрватског народа у Дом народа Парламента Федерације БиХ
23.	Одлуке о додјели мандата делегату у Дом народа Парламента Федерације БиХ из реда српског народа

Акти Централне изборне комисије БиХ који се не објављују у службеним гласилима и Интернет-страници www.izbori.ba

1.	Правилник о раду Секретаријата Централне изборне комисије Босне и Херцеговине
----	---

Анекс II

Попис материјалних прописа које Централна изборна комисија БиХ директно примјењује у провођењу својих надлежности

- Изборни закон Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16),
- Изборни закон Републике Српске („Службени гласник РС“, број: 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 и 109/12),
- Изборни закон Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 17/08, 43/08 и 49/18),
- Закон о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16),
- Закон о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08),
- Закон о агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције („Службени гласник БиХ“, број: 103/09 и 58/13),
- Закон о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника у општинама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 19/08),
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 97/16),
- Статути општина и градова,
- Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 17/08 и 39/09),
- Закон о Агенцији за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 56/08),
- Закона о јединственом матичном броју („Службени гласник БиХ“, број: 32/01, 63/08, 103/11 и 87/13),
- Закона о пребивалишту и боравишту држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 32/01, 56/08, и 58/15),
- Закон о личној карти држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 32/01, 16/02, 53/07, 56/08 и 18/12),
- Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број: 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 и 100/13),
- Закон о политичким организацијама („Службени лист СРБиХ“, бр. 27/91 – преузет у Федерацији БиХ),

- Закон о политичким организацијама („Службени гласник РС“, бр. 15/96),
- Закон о политичким организацијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 12/02, 19/07 и 2/08),
- Закон о извршењу буџета Федерације БиХ (доноси се сваке године),
- Закон о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине („Службени гласник РС“, бр. 65/08),
- Закон о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 29/04, 14/07 и 19/07),
- Закон о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 42/04),
- Закон о рачуноводству и ревизији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 83/09),
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, бр. 94/15),
- Закон о рачуноводству и ревизији у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 22/16 и 50/18),
- Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ“, бр. 47/14 и 46/16),
- Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 и 25/18),
- Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17),
- Закон о раду у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13 и 93/17),
- Закон о управном поступку („Службени гласник БиХ, број: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13 и 53/16),
- Закон о управним споровима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 19/02, 88/07, 83/08 и 74/10),
- Закон о управи („Службени гласник БиХ“, број: 32/02, 102/09 и 72/17).
- Закон о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, бр. 39/14),
- Закон о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број: 49/06, 76/11 и 89/11)

- Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14)